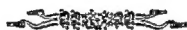

તપાગચ્છિય સાર્થ પંચ પ્રતિક્રમણસૂત્ર.

[પૂર્વાર્દ્ધ.]

જીભાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર,
શ્રી જૈન ધર્મ વિદ્યા પ્રસારક વર્ગ,
ખાલીતાણા.

પ્રથમાવૃત્તિ પ્રત ૧૦૦૦

સવત ૧૯૬૩ સને ૧૯૦૭

ખાલીતાણા—શ્રી પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ.

કીમ્મત રૂ. ૦-૬-૦

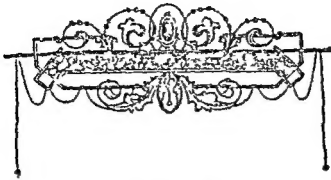
અર્પણ પત્રિકા.

મુનિ મહારાજશ્રી ૧૦૦૮ ચારિત્રવિજયજી.

શ્રી જૈન આગમનાં સિદ્ધાન્તોનું રહસ્ય જેઓએ
યથાર્થપણે જાણ્યું છે, તથા શાંતિ, ધૃતિ, ક્ષમા, દયા,
આદિ અનેક સદ્ગુણોથી જે વિભૂષિત છે, જેઓએ
ઉત્તમ ગુણો અને ઉચ્ચ વર્તનથી પોતાના ચારિત્રને
દિપાવ્યું છે, શ્રી જૈન ધર્મ પ્રત્યે જેઓની શ્રદ્ધા અ-
ચળ અને દ્રઢ છે, તથા જેઓ નિરતર ભવ્ય જીવો
ના કટ્યાણને માટે શ્રી જૈન આગમના બોધની સુષુ-
પ્તિ કરી રહ્યા છે, એવા પવિત્ર મુનિ મહારાજશ્રી
૧૦૦૮ ચારિત્રવિજયજીને અમો આ અથ પૂજ્ય સુદ્ધિ-
થી અર્પણ કરી કૃતાર્થતા માનીએ છીએ.

જૈન ધર્મ વિદ્યા પ્રસારક વર્ગ.

પાલીતાણા,

પ્રસ્તાવના.

શ્રીતપગચ્છીય પ્રતિક્રમણનાં યદ્યપિ પુસ્તક છે, તોપણ આ નવું નક્કગચ્છીય પ્રતિક્રમણનું પુસ્તક લખવાનો રો હેતુ છે ? એ તો સત્યજ છે કે, કારણ વગર કાર્ય પ્રવૃત્તિ થતી નથી, તો તે મુજબ આ પુસ્તક પ્રસિદ્ધ કરનાર કાંઈ કારણ છે. પ્રતિક્રમણ મૂળનાં ધણાં પુસ્તકો વિદ્યમાન છે, અને તેમાંનાં ધણાં ખરાં તો શાસ્ત્રીય પદ્ધતિથી લખાયેલાં ને ધણાં ઉત્તમ છે, તોપણ જોઈતું કહેવું જોઈએ કે, સારગ્રંથ સમયમાં આરક્ષના અભ્યાસીઓને પ્રવેશ કરનાર મુગમતા મળે, તેવી પ્રદ્ધતિથી લખાએલ પ્રતિક્રમણનું પુસ્તક હોવાની આવશ્યકતા આવે છે, અને તે હેતુ પાર પાડવા માટે અગોએ આ પુસ્તક પ્રસિદ્ધ કર્યું છે.

પ્રતિક્રમણનાં ધણાં પુસ્તકોમાં માત્ર મૂળ સૂત્રોજ આપેલાં હોય છે, પણ તેમના અર્થ આપેલા હોતા નથી. શાસ્ત્રાત્મક અભ્યાસીઓનું લક્ષ પ્રતિક્રમણ મૂળના અર્થ તરફ દોરાય, એમ થવું અગત્યનું છે. જો કે આવશ્યક પ્રતિક્રમણાદિક ક્રિયા પ્રસંગે અર્થની જરૂર પડતી નથી, મૂળ સૂત્રોનો ઉપયોગ છે, પરંતુ

તે સૂત્રોમાં જૈન આગમનું જે રહસ્ય સમાયેલું છે, તેનું જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરી સમજણ પૂર્વક તે તે ક્રિયાઓ કરવામાં આવે તોજ, તે સફળ થાય છે, માટે સૂત્રની સાથે અભ્યાસીઓને અર્થનું જ્ઞાન થવાની ઘણી અગત્ય છે, તેથી અમોએ આ પુસ્તકમાં સૂત્ર અને તેનો અર્થ બેઉ આપેલાં છે.

પ્રતિક્રમણ કરનારને તે કરવાનો શો હેતુ છે, તે તથા તે કરવાની વિધિ વગેરે પણ જાણવાની ઘણી જરૂર છે, તેને માટે અમોએ આ પુસ્તકમાં બે તરેહના પાઠોની રચના કરેલી છે.

[૧] મુખ્ય પાઠ જેમાં પ્રતિક્રમણનાં સૂત્ર આપેલાં છે, તે અભ્યાસીઓએ કંઠે કરવાનાં છે. તે પછી સૂત્રનો શબ્દાર્થ આપેલો છે, તે શબ્દાર્થ સરળ અને સહેલી ભાષામાં આપ્યો છે, કે જેથી અભ્યાસીઓને તેનો રહસ્ય બોધ જલદી થાય.

[૨] બોધપાઠ એ પાઠોમાં પ્રતિક્રમણ કરવાનો હેતુ વિધિ વગેરે બાબતોનો સમાવેશ કરેલો છે. સામાન્ય રીતે કહીએ તો, અભ્યાસીઓને પ્રતિક્રમણનાં સૂત્ર, તેના અર્થ, તે કરવાની વિધિ અને હેતુ વગેરે સર્વ બાબતો સરળતાથી સમજાય, એ આ પુસ્તકનો મુખ્ય ઉદ્દેશ છે. આ પુસ્તક શિષ્યો પછી પ્રતિક્રમણ કરનાર શુદ્ધતાથી, અર્થ સાથે અને વિધિ સાથે તે કરતાં શિખે, એવી આશા રાખવામાં આવી છે. તો તે પ્રમાણે આ પુસ્તક જે શ્રાવક બંધુઓને યથાવિધિ પ્રતિક્રમણ કરવામાં તથા સરળતાથી અર્થ બોધ થવામાં સહાયભૂત થશે, તો અમો આ પુસ્તક રચવાનો અમારો હેતુ સફળ થયો માનીશું.

આજ કાલ જૈન શાળાઓમાં ઘણું રથબે પ્રતિક્રમણનો

અધ્યાસ કરાવવામાં આવે છે. તેમાં અધ્યાસ કરતા અધ્યાસી-
ઓને માટે ક્રમસર પાઠ ગોઠવીને તૈયાર કરવામાં આવેલું કોઇ
પણ પુસ્તક નથી. બાળકોને પાઠવાર શિક્ષણ લેવું સહેલું પડે
છે, અને પ્રત્યેક દિવસનો અધ્યાસ સહેલથી મુકરર થઇ ગઈ છે,
માટે આ પુસ્તકમાં અમે સૂત્ર, સૂત્રાર્થ ઉપરથી મુખ્ય પાઠ
ગોઠવ્યા છે, તથા તે સિવાય વિધિ વગેરે શિખવાને અધ્યાસ
પાઠ ગોઠવ્યા છે, તે શિખનારને બહુ ઉપયોગી થશે, એવી
અમારી ધારણા છે. વળી પ્રત્યેક પાઠને અતે પ્રશ્નો આપવામાં
આવ્યા છે, તે પ્રશ્નોના જવાબ અધ્યાસીઓ બરાબર આપી
શકે તો, આ પુસ્તકનો વિષય બરાબર સમજાય, એ નિઃસંદેહ
છે, અમે આશા રાખીએ છીએ કે, આ યોજનાથી આ પુસ્તક
સર્વ જૈનશાળાઓમાં ઉપયોગી થઈ પડશે.

છવટ શિક્ષક વર્ગને એટલીજ વિનંતિ કરવાની છે કે,
પ્રતિક્રમણ સૂત્ર તથા બીજી સર્વ બાબતોમાં શુદ્ધતા અને
યથાર્થતા ઉપર ખાસ લક્ષ આપવું. બાળકો શુદ્ધ ઉચ્ચારે સૂત્રો
વગેરે બોલી શકે, તોજ ક્રિયા કરવાની સફળતા છે. અમેએ
પણ આ પુસ્તકને શુદ્ધતાથી છપાવવાને માટે બનવું લક્ષ
આપ્યું છે. સુરીજનોને તે પુસ્તકનું અવલોકન કરવાથી લક્ષમાં
આવશે.

છવટ વિદ્વાન સાધુ મુનિરાજ, અને આવક બહુઓ પાસે
અમારી એટલી વિનંતિ છે કે, આ પુસ્તકમાં કોઇ પણ પ્રકા-
રનો દોષ ગ્રહી ગયો હોય તો, તેને માટે તેઓ અમારી તરફ
ક્ષમાની દ્રષ્ટિથી જોશે, એવું ઇચ્છીએ છીએ. વળી ફરીથી
વિનંતિ કરીએ છીએ કે, આ પુસ્તકમાં જે કોઇ દોષ સુરી-

જનોના અવલોકનમાં આવે, તેઓએ કૃપા કરી લખવું કે, જેથી બીજી આવૃત્તિના પ્રસંગમાં તે સંબંધી સુધારો કરવામાં આવે.

આ પુસ્તકનું મુનિ મહારાજ શ્રી ૧૦૦૮ દેવવિજયજીએ અત્યંત શ્રમ લઈ શોધન કરી આપ્યું છે, તથા તેની શૈલી વિગેરે તપાસીને તેઓએ પસંદ કરી છે, તેથી અમે ઉક્ત મુનિ મહારાજનો આ પ્રસંગે ઉપકાર માનીએ છીએ. તથા અન્ય મુનિ મહારાજોને પણ પોતાના જ્ઞાન તથા વિદ્વતાનો લાભ અમારા વર્ગને આપવા માટે વિનંતિ કરીએ છીએ.

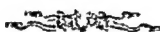
પ્રસિદ્ધ કર્તા.

तपागच्छिय सार्थ पंच

प्रतिक्रमणसूत्र.

खंड १ लो.

मुखपाठ १ लो.

पंच मंगलरूप नवकार मंत्र.

नमो अरिहताणं, नमो सिद्धाणं, नमो आयरियाण,
नमो उवज्झायाणं, नमो लोए सज्जसाहणं, एसो पच
नसुकारो, सज्ज पावप्पणासणो, मगलाणं च सज्जोसिं, पदमं
हवड मंगलं ॥ १ ॥

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂળ શબ્દો કહો.

મ ગળડપ, પ્રથમ, નાશ કરનારા, બધા, સર્વ સાધુઓને,
નમસ્કાર, આચાર્ય મહારાજઓને.

વોધપાઠ ૧ લો.

શ્રાવકને પાપ આલોવવાને માટે અને સર્વ અતિચારની શુદ્ધિ-
ને માટે સાહે અને સવારે બે વખત પઠિત્તમણુ કરવું જોઈએ,
તેમા સર્વ પ્રકારની ક્રિયા કરવામા આવે છે તે ક્રિયા ગુરૂની
આજ્ઞાએ કરવી જોઈએ જે ગુરૂનો અભાવ હોય, તો સ્થાપના-
ચાર્ય (પુસ્તક વિગેરેની) સ્થાપના કરી, તેમની આગળ એ
બધી ક્રિયા કરવાની છે, કારણ કે, આ દુષ્કાળ પાપમા
આરામા સ્થાપનાનો મુખ્ય આધાર છે, જેમ જિન ભગવતને
અભાવે જિન પ્રતિમાની સેવા ભક્તિ કરવામા આવે છે, તેમ
ગુરૂને અભાવે સ્થાપનાચાર્યની સેવા ભક્તિ કરવી, એ વિનયનું
કારણ છે, તેમજ તેથી સમ્યક્ત્વની પણ શુદ્ધિ થાય છે, તેમ
વળી તે ગુરૂની ભક્તિ પણ પરમેષ્ટીને નમસ્કાર કરીને કરવી
જોઈએ, માટે આદિમા નવકાર મંત્રનું સૂત્ર કહેલું છે તે પછી
ગુરૂની સ્થાપના કરવાનો “ પચિદિય ”નો પાઠ આવે છે,
તે પાઠમા ગુરૂ કેવા જોઈએ ? એ વાત દર્શાવી છે વળી
“ પચિદિય ” સૂત્રના પાઠનો હેતુ ઘણોજ ઉત્તમ પ્રકારનો છે
કારણ કે, એ પાઠમા ગુરૂના છત્રીશ ગુણોનું વર્ણન કરી
ખતાંયું છે, અને છેવટે ” એવા છત્રીશ ગુણવાળા મારા ગુરૂ

છે, ” એમ જણાવી તેવા ગુરૂની દયાપના કરવાની યોગ્યતા દર્શાવી છે.

પાંચ ઇંદ્રિયોના ત્રેવીશ વિકારોને રોકનારા, નવ પ્રકારના બ્રહ્મચર્યની ગુપ્તિ—વાડના પાળનારા, આર કષાયોથી મુક્ત થયેલા એ અદ્વાર ગુણોને ધારણ કરનારા, પાંચ મહાવ્રતને સેવનારા, પાંચ પ્રકારના આચારને પાળવામાં સમર્થ, એવા પાંચ સમિતિ તથા ત્રણ ગુપ્તિને ધારણ કરનારા, એવી રીતે છત્રીશ ગુણોથી સુકૃત એવા મારા ગુરૂ છે, એમ સ્તુતિ કર્યા પછી ખમાસમણ આપવાને કહેલું છે.

સારાંશ પ્રશ્નો.

૧ શ્રાવકે સાંજે અને સવારે શામાટે પરિક્ષમાણું કરવું જોઈએ ? ૨ પ્રતિક્રમણની ક્રિયા કેની સમક્ષ કરવી જોઈએ ? ૩ ગુરૂનો અભાવ હોય, તો કેની સમક્ષ તે ક્રિયા કરવી જોઈએ ? ૪ આ દુઃખમકાળ પાંચમાચારામાં શેનો મુખ્ય આધાર છે ? ૫ વિનયનું કારણ શું છે ? ૬ દયાપનાચાર્યની સેવા ભક્તિ કરવાથી શેની શુદ્ધિ થાય છે ? ૭ આદિમાં નવકાર મંત્રનું સૂત્ર કહેવાનું શું કારણ છે ? ૮ પંચિંદ્રિયના પાઠમાં શી વાત દર્શાવી છે ? ૯ એ પાઠમાં શેનું વર્ણન છે ? અને શું કરવાની યોગ્યતા દર્શાવી છે ? ૧૦ ગુરૂના છત્રીશ ગુણો કયા ? ૧૧ બ્રહ્મચર્યની વાડ કેટલા પ્રકારની છે ? ૧૨ પાંચ ઇંદ્રિયોના કેટલા વિકારો છે ? ૧૩ મહાવ્રત, આચાર, સમિતિ અને ગુપ્તિ એ કેટલા કેટલા પ્રકારના છે ? ૧૪ પંચિંદ્રિયનો પાઠ ભણી રહ્યાં પછી શું કહેવું જોઈએ ?

મુખપાઠ ૨ જો.

પંચિંદિઅ.

પંચિંદિઅ સંવરણો, તદ્દ નવવિહ વંભચેર ગુત્તિધરો ।
 ચડવિહ કસાયમુક્કો, હ્ય અઢઠારસગુણેહિં સજુત્તો ॥૧॥
 પંચમહવ્યયજુત્તો, પંચવિહાયાર પાલણસમઘ્યો ।
 પંચસમિઓ તિગુત્તો, છત્તીસગુણેહિં શુરુમજ્જ ॥ ૨ ॥

શબ્દાર્થ.

પંચિંદિઅ પાત્ર ઇંદ્રિયોના વિપયોને	સવરણો રોકનાર
તદ્દ તથા	નવવિહ નવ પ્રકારના
વંભચેર બ્રહ્મચર્યની	ગુત્તિધરો વાડને ધારણ કરનાર
ચડવિહ ચાર પ્રકારના	કમાય કપાયથી
મુક્કો મુકાએવા	હ્ય એ
અઢઠારસગુણેહિં અઢાર શુણોનડે	સજુત્તો યુક્ત એવા
પંચમહવ્યય પાત્ર મહાપતોએ	જુત્તો યુક્ત એવા
પંચવિહાયાર પાત્ર પ્રકારના આચારને	પાલણસમઘ્યો પાળવામા સમર્થ
પંચસમિઓ પાત્ર પ્રકારની સમિતિએ	તિગુત્તો ત્રણ ગુણિએ સહિત
શુદ્ધ	છત્તીસગુણેહિં છત્તીસ ગુણોએ યુક્ત
શુરુ શુરુ છે	એવા
મજ્જ મારા	

ભાવાર્થ.

પાંચ ઇંદ્રિયોના વિષયોને રોકનારા, નવ પ્રકારના પ્રધન-
ચની વાડને ધારણ કરનારા, ચાર પ્રકારના કષાયથી મુકાએલા,
એ અઠાર ગુણોએ યુક્ત તથા પાંચ મહાવ્રતોએ યુક્ત એવા,
પાંચ પ્રકારના આચારને પાળવામાં સમર્થ, પાંચ સમિતિએ યુક્ત,
અને ત્રણ ગુણોએ સહિત એ છત્રીશ ગુણોએ યુક્ત એવા મારા
ગુરુ છે. ૧-૨

નીચેના મૂળ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

મજ્ઞ, છત્તીસગુણેર્હિ, પંચસમિઓ, પંચવિદ્યાયાર,
પંચમહાવ્રત, અઠ્ઠારસગુણેર્હિ, મુકો, ચરવિહ, વંધચેર, તહ,
પંચિદિઅ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂળ શબ્દો કહો.

ગુરુ છે, ત્રણ ગુણોએ સહિત. પાળવામાં સમર્થ, યુક્ત
એવા, એ, કષાયથી, વાડને ધારણ કરનારા, નવ પ્રકારના,
રોકનાર.

બોધપાઠ ૨ જો.

નવકારપૂર્વક ગુરૂની સ્થાપના કર્યા પછી ઇરિયાવહીનો પાઠ લાણુવો જોઈએ કારણ કે ઇરિયાવહી પડિચ્છમ્યા વિના ચૈત્યવ દન સગાય, સામાયિક, પોસહ અને પડિચ્છમણ કાઈપણ કરવું સુઝતું નથી.

તે ઇરિયાવહી પડિચ્છમ્યા પહેલાં ખમાસમણ આપવાની જરૂર છે, તેથી પ ચિ દિયનો પાઠ લણ્યા પછી ખમાસમણ આપવાનું છે એ ખમાસમણનું ખીજું નામ પ્રણિપાત પણ કહેવાય છે ખમાસમણ આપતી વખતે “ ઇચ્છામિ ખમાસમણો વદિઉ જ્ઞવણિજ્ઞાએ નિસીહિઆએ ” એ પદ ઉભા ઉભા કહેવાનું છે તે વખતે પહેલી, સડાસા, બે જાનું, (ગોઠણ) અને લલાટ, ડાબો હાથ અને ભૂમિકા પ્રમાણ, તથા બે જાનું, બે હાથ અને પાચમું લલાટ, એ પાચ અગથી ભૂમિને ફરતતા “ મધ્યએણ વદામિ ” એ પદ બોલવાનું છે તે પછી ઉભા થઈ બે હાથે જોડી “ ઇચ્છકાર ” એ સમાચારી કહેવાની છે. તેમા ગુરૂને સુખશાતા પુછવાનું આવે છે તે પછી “ ઇરિયાવહિય ” નો પાઠ લણાય છે.

સારાંશ પ્રશ્નો.

૧ ગુરૂની સ્થાપના કર્યા પછી શું લણવું જોઈએ ? ૨ ઇરિયાવહી પડિચ્છમ્યા પહેલાં શું શું કરવું સુઝતું નથી ? ૩ ઇરિયાવહી પડિચ્છમ્યા પહેલાં શું આપવાની જરૂર છે ? ૪ ખમાસમણનું ખીજું નામ શું છે ? ૫ ખમાસમણ આપતી વખતે કયું પદ

નીચેના ગુજરાતી અર્થના સૂક્ષ્મ શબ્દો કહો.

સુખે સંયમ યાત્રામાં, સુખે તપશ્ચર્યામાં, સુખે રાત્રી, હું
પહેના દેરું છું, શરીરવડે, વાંદવાને, હું ઇચ્છું છું.

વોધપાઠ ૪ થો.

ગુરૂને સુખશાતા પુછ્યા પછી આવડે ઉભા ઉભા “ ઇરિ-
ધાવહિ ” સૂત્રનો પાઠ ભણવાનો છે. આ “ ઇરિયાવહિ ” સૂત્ર
ભણવાનો હેતુ હાલવા ચાલવાથી થયેલ જીવોની વિરાધનાના
પાપને દૂર કરવાનો છે. પહેલાં ગુરૂની આજ્ઞા લઈ, પછી જીવોની
વિરાધના શું કરવાથી થાય છે ? ખીજાને સ્થાન જતાં, અને
પોતાને સ્થાને આવતાં જીવોની વિરાધના કેમ થાય છે ? અને
એ જીવોને કેરી રીતે વિરાધેલા છે ? એ બધું વિવેચન કરી
છેવટે તેને માટે મિથ્યા દુષ્કૃત કહેવામાં આવે છે, તેમાં
“ ઇચ્છાકારણ ” એ સૂત્રવડે ગુરૂની આજ્ઞા માગી, “ ઇચ્છામિ ”
“ પરિછમિઉ ” એ સૂત્રવડે તેનું પ્રતિક્રમણ કરવાની ઇચ્છા
જતાવે છે. પછી “ ગમણાગમણે ” એ સૂત્રથી જીવોની વિરા-
ધના શું કરવાથી અને કેમ થાય છે ? એ વાત જણાવી છે.
તે પછી “ જે મે જીવા ” એ સૂત્રથી સર્વ જીવોની વિરાધના
કહીને “ એગેદિયા ” એ સૂત્રથી ક્યા જીવોની વિરાધના કરી
છે ? તે જણાવવામાં આવ્યું છે. પછી “ અભિહુયા ” એ
સૂત્રથી તે જીવોને કેવી રીતે વિરાધ્યા, એ વાત જણાવી,
છેવટે તેનું મિથ્યા દુષ્કૃત આપી “ ઇરિયાવહિ ”નું સૂત્ર સંપૂર્ણ
કરવામાં આવ્યું છે.

‘સારાંશ પ્રશ્નો.’

૧ “ ઇરિયાવહિ ” નો પાઠ ક્યારે લખવાનો છે ? ૨
 “ ઇરિયાવહિ ” સૂત્ર લખવાનો ચો હેતુ છે ? ૩ “ ઇરિયાવહિ ” નો
 પાઠ લખ્યા પહેલા શું કરવામાં આવે છે ? ૪ ગુરૂની આજ્ઞા
 ક્યા સૂત્રથી લેવામાં આવે છે ? ૫ ક્યા સૂત્રથી પ્રતિક્રમણ
 કરવાની ઇચ્છા બતાવે છે ? ૬ “ ગમણાગમણે ” ‘ જે મે
 છવા ’ “ એગિ દિયા ” અને “ અભિહયા ” એ સૂત્રોથી
 શુ શુ બાણત જણાવી છે ? ૭ “ ઇરિયાવહિયા ” સૂત્રને છેવટે
 શુ કહેલું છે ?

‘મુખપાઠ ૪ થો.’

‘ઇરિયાવહિયં ભાગ ૧ લો.’

इच्छाकारेण, संदिस्सह, भगवन्, इरियावहियं, पडि-
 क्कमामि, (पडिक्कम्ह) इच्छं इच्छामि पडिक्कमिउं ॥

શબ્દાર્થ.

इच्छाकारेण ઇચ્છાપૂર્વક

भगवन् હે ભગવન્ !

संदिस्सह આજ્ઞા આપે તો

- - इरियावहिय ઇરિયાવહિ-ગમન કરના

પઠિક્ષમામિ હું પડિક્ષમું (પાછો
હું છું).

ઇચ્છું પ્રમાણુ છે.

થયેલ જીવ બાધાદિ પાપક્રિયા.
પઠિક્ષમ્હ પડિક્ષમ. (પાછો હું).

ઇચ્છામિ પઠિક્ષમિતું હું પડિક્ષમવા
(પાછો હુંવા) ઇચ્છું છું.

માર્વાર્થ.

હે ભગવન્ ! આપ ઇચ્છાપૂર્વક આજ્ઞા આપો તો, હું ઇરિ-
યાવાહુ પડિક્ષમું. ત્યારે ગુરુ કહે પડિક્ષમ. પછી શિષ્ય કહે છે,
હું પડિક્ષમવાને ઇચ્છું છું.

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

પઠિક્ષમિતું, ઇચ્છું, પઠિક્ષમામિ, સંદિસસહ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

પડિક્ષમ, ઇચ્છાપૂર્વક, પ્રમાણુ છે.

મુખપાઠ ૬ મો.

ફરિયાવહિયં ભાગ ૨ જો.

ફરિયાવહિયાણ, વિરાહનાણ, ગમનાગમણે, પાણકમણે,
ચીયકમણે, ફરિયકમણે, ઓસા ઉત્તિંગ પણ ગદગ મટ્ટી મ-
ક્કઢા સંતાણા સંકમણે, જે મે જીવા વિરાહિયા ઈગિંદિયા,
વેહંદિયા, તેહંદિયા ચહરિંદિયા, પંચિંદિયા, અભિહયા,
વત્તિયા, લેસિયા, સઘાડયા, સંઘટ્ટિયા, પરિયાવિયા, કિ-
લામિયા, ઉહવિયા, ઠાળાઓઠાળ, સંકામિયા, જીવિયાઓ-
વવરોવિયા, તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કઢ ॥

શબ્દાર્થ.

ફરિયાવહિયાણ મર્ગમાં આવતા

ગમનાગમણે જતા આવતા

ચીયકમણે ખીજ આપ્યાં હોય.

ઓસા ઝાઝળ

પણ ગદગ સેવાળ તથા કચ્ચુ પાણી.

મક્કઢા સતાણા કસોળીયાની નાળ

જે જે.

જીવા જીવે

ઈગિંદિયા એકે દિવ જીવ.

વિરાહનાણ જીવની વિરાધના થઈ હોય

પાણકમણે આપી આપ્યા હોય

ફરિયકમણે શીલી વનસ્પતિ આપી હોય

ઉત્તિંગ કીડિયાર

ચઠિ આડી

સંકમણે આપી હોય

મે મે

વિરાહિયા વિરાધ્યા હોય

વેહંદિયા બેઈદિય જીવ

‘નીચેના મૂલ’ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

દુક્કટ, મિત્તઝા, જીવિઆઓવરોવિયા, ઠાળાઓઠાળ, ફિલામિયા, સંઘટ્ટિયા, લેસિયા, અભિહયા, વિરાહિયા, મે, સરુમળે, મટ્ટી, ચર્તિંગ, હરિઅક્ષમળે, પાળક્ષમળે.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

મારૂં, તે, મુક્યા, ખીવરાબ્યા, પરિતાપ, ઉપભવ્યા, લેગા કર્યા, ધુળવડે ઢાક્યા, કરોળીયાની ભળ, સેવાળ તવા કાચુ પાણી, આકળ, ખીજ આખ્યા હોય, જતા આવતા.

વૌધપાઠ ૬ મો.

‘ઇશિયાવહ્નિયના પાઠથી જે અતિચારો આલોચણા કરી પ-
ડિકમ્યા, તેનું ઉત્તરીકરણ એટલે વિશેષ શુદ્ધિ કરવી બેધએ તે
વિશેષ શુદ્ધિને માટે “ તસ્સઉત્તરી ” એ સૂત્રનો પાઠ લખવા-
નો છે, અને તેને માટે કાઉમ્મગ્ગ’ કરવાની ઇચ્છા રાખવામા
આવે છે તે કાઉમ્મગ્ગ કરવાનો હેતુ એવો છે કે, હવેથી હું
એવી પ્રતિજ્ઞા કરું છું, હું મારી કાયાનો કોઈ પણ વ્યાપાર
કરીશ નહીં આવી પ્રતિજ્ઞા કરતા કદિ શરીરનો કોઈ પણ વ્યા-
પાર થઈ નય, અને પોતાની પ્રતિજ્ઞાનો ભંગ થઈ નય, તેવી
તે શ્રાવક “ અન્નરથ ઉમમિએતુ ” એ મૂત્રથી કેટલાએક

આગાર મોટાના રાખે છે, એટલે એ આગારથી કાઉન્સિલને લગ થએલો ન ગણાય. તેમાં જે કેટલાએક આગાર મોટાના રાખે છે, તે આ પ્રમાણે છે—મુખ તથા નાસિકાએ ઉંચો શ્વાસ લેવાય, નીચે શ્વાસ લેવાય, ઉધરસ આવે, છીંક આવે, મગામું આવે, ચોડકાર આવે, અધોવાયુ નીકળે, ચક્રી કે ફેર આવે, પિત્તના નેરથી મૂછા આવે, સૂક્ષ્મ અંગ ફરકી જાય, સૂક્ષ્મ બડખો આવે, અને સૂક્ષ્મ રીતે દ્રષ્ટિ આવે, ઇત્યાદિ આગારોથી કાઉન્સિલને લગ ન થાય, એવી ત્યાં ઈચ્છા રાખવામાં આવે છે.

વળી તે શ્રાવક ઇચ્છે છે કે, એવા આગારોથી પણ મારો કાઉન્સિલ અખંડિત રહે, અને તે કાઉન્સિલ ન્યાં સુધી પાડું નહિ, ત્યાં સુધી એક સ્થાનમાં મૌન રાખી, ભગવંતના ધ્યાનમાં મારા આત્માને વોસરાવું, આવી ધારણા રાખવામાં આવે છે. તે પછી કાઉન્સિલ કરવાને કહેવું છે.

કાઉન્સિલ કરતી વખતે જો સાધુ હોય તો, તેણે નાભિથી ચાર આંગળ નીચે ચોળપટ્ટો પહેરી, અને જો કોણીએ ચોળપટ્ટો બાંધી રાખી કંદોરો બાંધવો નહીં, અને જમણા હાથમાં મુહુપત્તિ તથા રજેહુરણ રાખી, કાઉન્સિલ કરવો, અને શ્રાવક હોય તો, તેણે ઉત્તરાસંગથી તે ક્રિયા કરવી. એ કાયોત્સર્ગ કરતી વખતે ‘ લોગસ્સ ’ નાં પચવીશ પદ ચિંતવવાં, એટલે “ ચંદ્રેસુ નિસ્મલયરા ” એ ગાથા સુધીનાં પદ ચિંતવી જવાં, અને કાઉન્સિલ પુરો થયા પછી ‘ નમોરિહંતાણું ’ એ પદ બોલી કાઉન્સિલને પારવો, અને તે પછી લોગસ્સનો સંપૂર્ણ પાઠ ખુદ્દી રીતે કહી જવો.

સારાંશ પ્રશ્નો.

૧ ઉત્તરીકરણુ એટલે શું ? અને તે શામાટે કરવાનું છે ?
 ૨ તે ઉત્તરીકરણુ સૂત્રનો પાઠ કયા લણવાનો છે ? ૩ તેમા શી ઇચ્છા રાખવામા આવે છે ? ૪ અહીં કાઉસ્સગ્ગ કરવાનો શો હેતુ છે ? ૫ “ અન્નત્થ ઉસસિએણુ ” એ સૂત્રથી શું કરવા માગે છે ? ૬ આગાર મોકળા રાખવાનું કારણુ શું છે ? ૭ મુખ્ય કયા કયા આગારો છે ? ૮ એ આગારોમા દેવી ઇચ્છા ગખવામા આવે છે ? ૯ ન્યા મુખી કાઉસ્મગ્ગ પારવામા આવે નહિ, ત્યા મુખી દેવી ધારણા રાખવામા આવે છે ? ૧૦ કાઉસ્મગ્ગ કરતી વખતે સાધુએ અને શ્રાવકે કેવી રીતે રહેવું નેધએ ? ૧૧ કા ઉસ્સગ્ગ કરતી વખતે શું ચિ તવણુ નેધએ ? ૧૨ છેવટે શું કહીને કાઉસ્સગ્ગ પારવો નેધએ ? ૧૩ કાઉસ્સગ્ગ પાર્યા પછી શેનો પાઠ કહેવો નેધએ ?

વોધપાઠ ૬ ઠો.

કાયોત્મર્ગ ચારિત્રાચારની શુદ્ધિને માટે કરવામા આવે છે કહિ કોઈ શકા કરે કે, જ્ઞાનાચાર વિગેરેની શુદ્ધિને અર્થે કાયોત્સર્ગ કર્યા શિવાય પ્રથમજ ચારિત્રાચારની શુદ્ધિને અર્થે કાયોત્સર્ગ કરવાનું શું કારણુ છે ? તેના ઉત્તરમા એટલું જ કહેવાનું છે કે, જ્ઞાન વિગેરેમા ચારિત્ર ગ્રેષ્ઠ છે, કારણુ કે, તે સુક્ષિપ્ત અન તર [નશ્વર] કાણુ છે, અને જ્ઞાન વિગેરે પર પર કારણુ છે વળી કોઈ કુળનો વૃદ્ધ પુરૂષ કહિ બાળક સદ્ગુણી અને પગક્રમી હોય, તોપણ તેને પ્રણામ કરતો નથી, પણ જો તે બાળક ગન્ત્ય

લક્ષ્મીથી અલંકૃત હોય તો, તેને પ્રણામ કરે છે, તેવી રીતે કેવળજ્ઞાની કદિ ગૃહસ્થ હોય, તો તેને લોક સમૂહ પ્રણામ કરતો નથી. પરંતુ જો તે ચારિત્ર લઈ મુનિવેષ ધારણ કરે, ત્યારે તેને જન સમૂહ અને ઈંદ્રાદિક દેવો પણ વાંદે છે, અને પૂજે છે. આ કારણથી ચારિત્ર કેવળજ્ઞાનથી પણ અધિક ગણાય છે, અને એટલા માટેજ વિક્ષાન્ લોકો તેને પ્રાપ્ત કરવાની ઈચ્છા રાખે છે, એથી જ્ઞાન વિશેરેમાં ચારિત્ર મોટું છે. માટે પ્રથમ ચારિત્રાચારની શુદ્ધિને અર્થે કાયોત્સર્ગ કરવાને કહેવું છે.

એ કાયોત્સર્ગ નવ પ્રકારે થઈ શકે છે. ત્રણ પ્રકારે ઉભા રહીને, ત્રણ પ્રકારે બેસીને અને ત્રણ પ્રકારે સુઈને, એમ નવ પ્રકારે તે થાય છે. કાયોત્સર્ગ ઉભો રહી ધર્મ તથા શુક્લ ધ્યાન ચિંતવે, તે ઉચ્છિન્નોચ્છિન્ન કાઉત્સર્ગ કહેવાય છે, જેને વિષે ધર્માદિ ચાર ધ્યાનમાંથી કોઈ પ્રકારનું ધ્યાન ન થાય, તે બીજો દ્રવ્યોચ્છિન્ન કાઉત્સર્ગ કહેવાય છે. જેને વિષે આર્ત તથા રૌદ્ર ધ્યાન ધ્યાય; તે દ્રવ્યથી ઉભેલો, પણ ભાવથી બેઠેલો, તેથી તે ત્રીજો ઉચ્છિન્ન નિષ્પણ્ણા નામે કાઉત્સર્ગ થાય છે. બેસીને કાઉત્સર્ગ કરે, અને જેને વિષે ધર્મ તથા શુક્લ ધ્યાન ધ્યાય, તે દ્રવ્યથી બેઠેલો; પરંતુ ભાવથી ઉભેલો છે, માટે તે ચોથો નિષ્પણ્ણોચ્છિન્ન નામે કાઉત્સર્ગ કહેવાય છે. ધર્માદિ ચાર ધ્યાનમાંથી કોઈ પણ ધ્યાન ન ધ્યાય, તે નિષ્પણ્ણ નામે પાંચમો કાઉત્સર્ગ કહેવાય છે. જેને વિષે આર્ત તથા રૌદ્ર ધ્યાન ધ્યાય, તે નિષ્પણ્ણોચ્છિન્ન નામે છઠ્ઠો કાઉત્સર્ગ કહેવાય છે. સૂતો કાઉત્સર્ગ કરે, અને તેને વિષે ધર્મ તથા શુક્લ ધ્યાન ધ્યાય, તે તે નિષ્પણ્ણોચ્છિન્ન નામે સાતમો કાઉત્સર્ગ કહેવાય છે. આ કાઉત્સર્ગમાં દ્રવ્યે મુતેલો છે, પણ ભાવથી ઉભેલો ગણાય છે; કારણ કે, તે ધર્મ ધ્યાનમાં પ્રવર્તમાન છે; જેને વિષે ધર્માદિ ચાર ધ્યાન ન ધ્યાવાય,

તે નિષ્પન્ન નામે આઠમો કાઉસ્મગ્ગ કહેવાય છે અને જેને વિષે આત્મ તથા રૌદ્ર ધ્યાન ધ્યાવાય, તે નિષ્પન્નનિષ્પન્ન નામે નવમો કાઉસ્મગ્ગ કહેવાય છે

અહીં એ પ્રકારના કાયોત્સર્ગમાહેથી પહેલો દ્રવ્યે, એટલે શરીરથી ઊભા રહીને અને લાવતી શુદ્ધ પશ્ચિમવત થઈને ઉચ્છિન્નોચિત્ત રીતે કાયોત્સર્ગ કર્યો જોઈએ.

સારાંશ પ્રશ્નો.

૧ કાયોત્સર્ગ શામાટે કરવામા આવે છે ? ૨ જ્ઞાનાચારની શુદ્ધિનો કાયોત્સર્ગ કયા પહેલા પ્રથમ-આગ્નિચારની શુદ્ધિને અર્થે કાયોત્સર્ગ કરવાની શી જરૂર છે ? તે, સમજાવો ૩ આગ્નિ, જ્ઞાનથી કેવી રીતે એક છે ? તેના દાખલા સાથે સમજાવો ૪ કાયોત્સર્ગ કેટલે પ્રકારે થાય છે ? ૫ કાયોત્સર્ગના નવ પ્રકાર કેવી રીતે છે ? તે સમજાવો ૬ ઉચ્છિન્નોચિત્ત કાઉસ્મગ્ગ કેાને કહે છે ? ૭ ધર્માદિ ચાર ધ્યાનમાથી કોઈ પ્રકારનું ધ્યાન ન થાય, તે કેવો કાઉસ્મગ્ગ કહેવાય છે ? ૮ ઉચ્છિન્ન નિષ્પન્ન કાઉસ્મગ્ગ કેવી રીતે થાય છે ? ૯ નિષ્પન્નોચિત્ત કાઉસ્મગ્ગ કેવી રીતે થાય છે ? ૧૦ બેઠા બેઠા કરેલા કાઉસ્મગ્ગમા ધર્માદિ ચાર ધ્યાનમાથી કોઈ પણ ધ્યાન ન થાય, તે કેવો કાઉસ્મગ્ગ કહેવાય ? ૧૧ નિષ્પન્નોનિષ્પન્ન કાઉસ્મગ્ગમા શું કરાય છે ? ૧૨ મૂળા ગાંઠી કરેલા કાઉસ્મગ્ગમા ધર્મ તથા શુદ્ધ ધ્યાન ધ્યાવાય તે કેવો કાઉસ્મગ્ગ કહેવાય છે ? ૧૩ સૂતા કરેલા કાઉસ્મગ્ગમા ચાર ધ્યાનમાહે એકે ધ્યાન ન ધ્યાવાય, તે કેવો કાઉસ્મગ્ગ

કહેવાય છે ? ૧૪ સૂતા રહેલા કાઉસ્સગ્ગમાં આર્ત તથા શૈદ્ર
ધ્યાન ન ધ્યાવાય, તે કેવો કાઉસ્સગ્ગ કહેવાય છે ? ૧૫ તે નવ
પ્રકારના કાયોત્સર્ગમાંહેથી અહીં કેવો કાઉસ્સગ્ગ કરવામાં
આવે છે ?

મુખપાઠ ૬ ટો.

તસ્સ ઉત્તરી.

તસ્સ ઉત્તરીકરણેણં, પાયચ્છિત્તકરણેણં, વિસોહી-
કરણેણં, વિસલ્લીકરણેણં, પાવાણં, કમ્માણં, નિગ્ધાયણદ્ઠાણ,
ઠામિ, કાઉસ્સગ્ગં ।

શબ્દાર્થ.

તસ્સ તેની. ઉત્તરીકરણેણં પ્રીતે શુદ્ધિને અર્થે.
પાયચ્છિત્તકરણેણં પ્રાયશ્ચિત કરવા માટે. વિસોહીકરણેણં વિશેષ શુદ્ધિને અર્થે.
વિસલ્લીકરણેણં શલ્ય રહિત થવા માટે. પાવાણં કમ્માણં પાપ ક્ષેપણે.
નિગ્ધાયણદ્ઠાણ ધાત કરવાને અર્થે. ઠામિ કરું છું.
કાઉસ્સગ્ગં કાઉસ્સગ્ગ.

માવાર્થ.

જેની ફરીથી શુદ્ધિને અર્થે, પ્રાયશ્ચિત્ત કરવા માટે, તે પાપથી વિશેષ શુદ્ધ થવા માટે, શલ્ય રહિત થવા માટે, અને પાપ ક્રમેનો ધાત કરવાને અર્થે હું કાઉશ્વર્ય કહું છું.

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

કાવસ્તગ્ગ, નિગ્ધાયણદ્ઘાણ, વિસહ્ચીરુરણેણ, પાય-
ન્નિચ્છત્તકરણેણ, તસ્સ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

કહું છું, પ્રાપ્ત ક્રમેનો, તે પાપથી વિશેષ શુદ્ધ થવા માટે,
ફરીથી શુદ્ધિને અર્થે

મુખપાઠ ૭ મો.

અન્નત્થ ઉસસિણ્ણં.

અન્નગ્ધ ઉસસિણ્ણ, નિસસિણ્ણ, સ્વાસિણ્ણ, છીણ્ણ,
જંભાફણ્ણં, ઉદદ્ધણ્ણં, વાયનિમગ્ગેણ, ભમન્નિ, પિત્તમુન્નઞ્ઞાણ,

સુહુમેહિં, અંગસંચાલેહિં, સુહુમેહિં, સ્વેલસંચાલેહિં, સુહુમેહિં,
 દિદ્વિસંચાલેહિં, એવમાઇએહિં, આગારેહિં, અમગ્ગો, અવિ-
 રાહિઓ, હુજ્જ, મે, કાહસ્સગ્ગો, જાવ અરિહંતાણં, મગ-
 વંતાણં, નમુક્કારેણં, ન પારેમિ, તાવ, કાચં ટાણેણં, મોળેણં,
 જ્ઞાણેણં, અપ્પાણં, વોસિરામિ ॥

શબ્દાર્થ.

અન્નતથ ખીન્ને [નીચેની બાર બાબતો સસસિણં ઉચો શ્વાસ લેવાથી.
 શિવાય.] નિસસિણં નીચો શ્વાસ લેવાથી.
 સ્વાસિણં ઉધરસ ખાવાથી. છીણં છીંક આવવાથી.
 જંમાઇણં બગાડું આવવાથી. ઉહ્હુણં ઓડકાર આવવાથી.
 વાયનિસગ્ગેણં અધોવાયુ આવવાથી. મમલિણં ચક્રી આવવાથી.
 પિત્તમુચ્છાણં પિત્તવડે મૂછ આવવાથી. સુહુમેહિં સૂક્ષ્મ.
 અંગસંચાલેહિં અંગ ચાલવાથી. સુહુમેહિં સૂક્ષ્મ.
 સ્વેલસંચાલેહિં બહુ ઓ આવવાથી. સુહુમેહિં દિદ્વિસંચાલેહિં સૂક્ષ્મ દ્રષ્ટિ
 એવમાઇએહિં એ વગેરે. ચાલવાથી.
 આગારેહિ આગારો ટાળીને. અમગ્ગો અખંડિત.
 અવિરાહિઓ અવિરાધિત. હુજ્જ હો.
 મે મારો. કાહસ્સગ્ગો કાહસ્સગ.
 જાવ જ્યાં સુધી. અરિહંતાણં અરિહંત.
 મગવંતાણં ભગવંતોને. નમુક્કારેણં નમસ્કાર કરીને.
 ન પારેમિ ન પાર. તાવ ત્યાં સુધી.

ત્રાવ દાધાને
મોળેણ મૌનપણે
અપ્પાણ આત્માને

ઠાળેણ એક સ્થાનકે
જ્ઞાણેણ ધ્યાનને વિષે
વોસિરામિ વોસરાવુ છું.

ભાવાર્થ.

ઉચ્ચો પ્રવામ લેવાથી, નીચો પ્રવાસ લેવાથી, ઊધરસ ખા-
વાથી, છીંક આવવાથી, ખગાસુ આવવાથી, ઓડકાર ખાવાથી,
અધોવાયુ આવવાથી, ચકરી આવવાથી, પિત્તવડે મૂછી આવવાથી,
સૂક્ષ્મ અંગ ચાલવાથી, સૂક્ષ્મ ખડખો આવવાથી, અને સૂક્ષ્મ
દ્રષ્ટિ ચાલવાથી એ વિગેરે આગારો ટાળી, ધીમે ન્યા મુધી
અરિહુત લગવતો નમસ્કાર કરીને મારો કાઝિસ્સગ્ગ પાડું
નહીં, ત્યા મુધી મારો કાઝિસ્સગ્ગ અખડિત અને અવિરાવિત
હો, અને ત્યા મુધી કાયાને એક સ્થાનકે મૌનપણે ધ્યાનને વિષે
મારા આત્માને વોમરાવુ છું.

નોંધેના મૂલ્ય શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

વોસિરામિ, જ્ઞાણેણ, ઠાળેણ, ત્રાવ, નમુકારેણ, જાવ,
મે, અવિરાહિઓ, આગારેહિં, દિહિસંચાલેહિં, અંગસંચાલે-
હિં, પિત્તમુચ્છાણ, વાયનિસગ્ગેણ, જંભાદણ, સ્વાસિણં,
વસસિણ.

नीचेना गुजराती अर्थना मूळ शब्दो कहो.

आत्माने, भौतपणे, त्यां सुधी, नमस्कार करीने, ओडकार
आववाथी, छींक आववाथी, नीचो श्वास देवाथी, भीजे.

मुखपाठ ८ मो.

लोगस्स भाग १ लो.

लोगस्स, उज्जोअगरे, धम्मतित्थयरे जिणे ।

अरिहंते, कित्तइस्सं, चउवीसंपि केवली ॥१॥

उसभमजियं च वंदे, संभवमभिणंदणं च सुमइं च ।

पउमप्पहं सुपासं, जिणं च चंदप्पहं वंदे ॥२॥

सुविहिं च पुप्फदंतं, सीयलं सीज्जंस वासुपुज्जं च ।

विमलमणंतं च जिणं, धम्मं संतिं च वंदामि ॥३॥

शब्दार्थ.

लोगस्स लोकने.

उज्जोअगरे उद्योत करनारा.

धम्मतित्थयरे धर्मस्थ तीर्थना करनारा. जिणे जिनोने.

अरिहंते अरिहंत लगवानेने.

कित्तइस्सं हुं स्तवीश.

अउवीसंपि ओवीशे.

केवली केवली लगवानोने पळु.

ઉગમમાર્ગિય શ્રી ઋષભદેવને, અજિ-	તનાથને	ચ અને
		વદે હુ વદના કૃં છુ.
મમવમાર્ગિય તથા સ લગનાથ તથા	અભિન દન રનાગીને	સુમદ્ધ ચ સુમતિનાથને
		પદમપ્પહ પદ્મપ્રભને
સુપામ સુપાર્શ્વનાથને		જિણ ચ જિન એવા
ચદપ્પહ ચ દ્રપ્પહને		વદે હુ વદના કૃં છુ
સુવિદિ ચ સુવિધિનાથને		પુષ્પદત્ત ખીલુ નામ પુષ્પદત્તને
સીવલ સિદ્ધત શીતળનાથ તથા		વાસુપુત્ર ચ વાસુપૂજ્ય સ્વામીને
	શ્રેયાસને	વિમલમણત વિમળનાથ તથા અને
ચ જિણ અને જિન એવા		તનાથને
ધમ્મ ધર્મનાથને		સર્તિ ચ અને શાતિનાથને
વદામિ હુ વદના કૃં છુ		

ભાવાર્થ.

લોકને ઉદ્ધોત કરનારા, ધર્મરૂપ તીર્થને કરનારા, જિન એવા ચોવીશ અરિહંત ભગવાનોને, તથા ખીલ કેવલી ભગવાનોને હુ સ્તવીશ ઋષભદેવ, અજિતનાથ, સંલવનાથ, અભિન દન, સુમતિનાથ, પદ્મપ્રભ, સુપાર્શ્વનાથ, ચદ્રપ્પહ, સુવિધિનાથ અથવા પુષ્પદત્ત, શીતળનાથ, શ્રેયાસ, વાસુપૂજ્ય, વિમળનાથ, અને તનાથ, ધર્મનાથ, અને શાતિનાથ જિન ભગવતને હુ વદના કૃં છુ ૧-૨-૩

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

વંદામિ, ધમ્મં, વિમલમણંતં, સીયલ સિજ્જંસ, સુ-
વિહિં, ચંદણ્ણહં, સુપાસં, સુમદં, ઉસમમજિયં, ચહવીસંપિ,
અરિહંતે, ધમ્મતિત્થયરે, લોગસ્સ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

અને શાંતિનાથને, અને જિન એવા, વાસુપૂજ્ય સ્વામીને,
બીજું નામ પુષ્પદંતને, હું વંદના કરું છું, જિન એવા,
પદ્મપ્રભને, સંભવનાથ તથા અભિનંદન સ્વામીને, અને, કેવળી
ભગવાનોને પણ, હું સ્તવીય, જિનોને, ઉદ્યોત કરનારા.

મુલપાઠ ૧ મો.

કુંથું અરં ચ મલ્લિં, વંદે મુણિસુવ્વયં નમિજિણં ચ ।

વંદામિ રિદ્ધનેમિં, પાસં તહ વદ્ધમાણં ચ ॥ ૪ ॥

એવં મણ્ણ અભિથુઆ, વિહુયરયમલા પહીણ જરમરણા ।

ચહવીસંપિ જિણવરા, તિત્થયરા મે પસીયંતુ ॥ ૫ ॥

કિત્તિય વંદિય મહિયા, જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ।

આરુગ્ગ વોહિલાભં, સમાહિવરમુત્તમં દિંતુ ॥ ૬ ॥

શબ્દાર્થ.

કુયુ કુયુ ૥યને	અર અરનાથને
ચ અને	મલિં મલિનાથને
વદે હું વદના કરે છું	સુણિસુવચ્ય સુનિ સુવ્રત સ્વામીને
નમિજિણ ચ નમિનાથને	વદામિ હું વદના કરે છું
રિદ્ધનેમિં અરિષ્ટ નેમિને	પાસ પાર્શ્વનાથને.
તદ તથા	વદ્ધમાણ ચ વદ્ધમાન સ્વામીને
એવ એવી રીતે	મણ મેં
અમિયુઆ રતવેલા	વિદુય ટાળ્યા છે.
રયમલા કર્મરૂપ મેલને જેમણે.	પદ્મીણ ક્ષય કર્યા છે
જરમરણા જરા અને મરણ જેમણે	ચઙ્ગીસપિ ચોવીશે પણુ
જિણવરા સામ્રા-ય દેવળીઓમા શ્રેષ્ઠ	તિત્થયરા તીર્થકરે
મે મને	પસીયતુ પ્રસન્ન યાએ
કિત્તિય રતવે છે	વદિય વાટે છે
મહિયા પૂજે છે	જેણે જે
લોગસ્ત લોકમા	ઉત્તમા ઉત્તમ.
સિદ્ધા સિદ્ધ થયા છે	આરુઘ્ય આરોઘ્ય
ચોદિલામ સમ્મગ્ દર્શનનો લાભ	સમાદિવર પ્રમાન, સમાધિ.
ઉત્તમ ઉત્તમ	દિતુ આપે.

 ભાવાર્થ.

શ્રી કુયુનાથને, અરનાથને, મલિનાથને, સુનિસુવ્રત સ્વા-

મીને તથા રાગ દ્વેષના જિતનારા નેમિનાથને હું વાંદું છું. તેમજ શ્રી અશિષ્ટનેમિને, પાર્શ્વનાથને અને વર્દ્ધમાન સ્વામીને હું વંદના કરું છું. ૪

જેમણે કર્મરૂપ રજ અથવા મેલ ટાળ્યા છે, જેમણે જરા તથા મરણનો ક્ષય કર્યો છે, અને જે સામાન્ય કેવળીમાં શ્રેષ્ઠ છે, એવા જે ચોવીશે તીર્થંકરો મેં સ્તવ્યા છે, તે તથા બીજા પાણી તીર્થંકરો મારા ઉપર પ્રસન્ન થાઓ. ૫

જેમને (ઇંદ્રાદિક) સ્તવે છે, વંદના કરે છે, પૂજા કરે છે, અને જેઓ લોકને વિષે ઉત્તમ સિદ્ધ થયા છે, તેઓ મને આ-રોગ્યતા, સમ્યક્ દર્શનનો લાભ અને પ્રધાન ઉત્તમ સમાધિ આપો. ૬

નીચેના મૂળ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

દિતુ, સમાહિવરં, આરુગ, ઉત્તમા, જેણે, વંદિય, પસીયંતુ, તિત્થયરા, ચડવીસંપિ, પહીણ, વિહુય, મણ, વદ્ધ-માણં ચ, પાસં, વંદામિ, મુણિસુવ્વયં, મહિં, અરં.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂળ શબ્દો કહો.

ઉત્તમ, સમ્યક્ દર્શનનો લાભ, સિદ્ધ થયા છે, લોકમાં, પૂજે છે, સ્તવે છે, મને, સામાન્ય કેવળીઓમાં શ્રેષ્ઠ, જરા અને

મગ્ન જેમણે, કર્મક્રમ મેલને જેમણે, સ્તવેલા, એવી રીતે, તથા,
અરિષ્ટ નેમિને, નેમિનાથને, હું વદના કરું છું, અને, કુશુનાથને

મુખપાઠ ૧૦ મો.

ચદેસુ નિમ્મલચરા, આર્યેસુ અરિયં પયાસપરા ।
સાગરવર ગંભીરા, સિદ્ધા સિદ્ધિ મમ દિસતુ ॥
ઈચ્છાકારેણ સંદિસ્સદ્ ભગવન્ ગમણાગમણ આલોચંજી ॥

શાબ્દાર્થ.

ચદેસુ ચદના સમૂહથી	નિમ્મલચરા અને નિર્મળ.
આર્યેસુ આર્યાના સમૂહથી	અરિયં અધિક.
પયાસપરા પ્રકાર કરનાર	સાગરવર ગંભીરા સમુદ્રની પેઠે ગંભીર
સિદ્ધા સિદ્ધ ભગવાનો	એવા.
સિદ્ધિ સિદ્ધિને.	મન મને
દિસતુ આપો	ઈચ્છાકારેણ ઇચ્છાએ કરીને
સંદિસ્સદ્ આતા આપો	મગવન્ હે ભગવન્
ગમણાગમણ ગતી આવના ભગેલાં	આલોચં આલોચવાને
પાપને	

માર્વાર્થ.

ચંદ્રના સમૂહથી અતિ નિર્મળ, સૂર્યના સમૂહથી અધિક પ્રકાશ કરનારા અને સમુદ્રની પેઠે ગાંભીર એવા સિદ્ધ લગવાનો મને સિદ્ધિ આપો.

(પછી ગમણાગમણની આજ્ઞા માગે છે.) હે લગવન્ ! જતાં આવતાં લાગેલાં પાપને આલોવવાને ઇચ્છાએ કરી આજ્ઞા આપો.

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

આલોહ, સંદિસ્તહ, દિસંતુ, સિદ્ધિ, અહિયં, નિમ્મલયરા.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

જતાં આવતાં લાગેલાં પાપને, ઇચ્છાએ કરીને, મને, સમુદ્રની પેઠે ગાંભીર એવા, પ્રકાશ કરનારા, સૂર્યના સમૂહથી, ચંદ્રના સમૂહથી.

બોધપાઠ ૮ મો.

કાયોત્સર્ગ પાર્થ પછી લોગસ્સનો પાઠ લણી સામાયિકનુ પચ્ચખાણુ લેવાનુ છે, તે વખતે ગુરૂની આજ્ઞા લઈ મુહુપત્તિ પડિલેહી ' કરેમિમંતે ' એ પાઠ લેવાનો છે, તેમા સામાયિક લેવાનુ પચ્ચખાણુ આવે છે. આ પાઠ વડિલના મુખથી બોલાય છે, તે પછી સામાયિક પારવાની ક્રિયા કરવામા આવે છે તે વખતે ખમાસમણુ આપી, ઇરિયાવહી પડિલ્લમવાથી લોગસ્સ મુધીનો પાઠ લણાય છે તે પછી મુહુપત્તિ પડિલેહી હું યથા-શક્તિ સામાયિક પાડુ, એમ કહી એક નવકાર ગણી ' સામાયય વયબ્બુત્તો ' એ પાઠ લણાય છે, તે વખતે જમણા હાથ ચરવળા ઉપર અથવા કટાસણા ઉપર રાખવામા આવે છે અહીં ૧૭ આવશ્યક માહેલુ પહેલુ આવશ્યક પૂરૂ થાય છે. આ સામાયિક કરવાનો હેતુ ચારિત્રાચારની શુદ્ધિને માટે છે.

સારાંશ પ્રશ્નો.

- ૧ સામાયિકનુ પચ્ચખાણુ શુ લણ્યા પછી લેવાનુ છે ?
- ૨ ' કરેમિમંતે ' એ પાઠમાં શુ આવે છે ? ૩ તે પાઠ કેના મુખથી બોલાય છે ? ૪ સામાયિકનુ પચ્ચખાણુ લીધા પછી શેની ક્રિયા કરવામા આવે છે ? ૫ સામાયિક પારતી વખતે ખમાસ-મણુ આપી, કયા મુધીનો પાઠ લણાય છે ? ૬ તે પછી શુ શુ કરીને " સામાયય વયબ્બુત્તો " એ પાઠ લણાય છે ? ૭ તે પાઠ લણતી વખતે જમણા હાથ કેના રાખવામા આવે છે ?

મુખપાઠ ૧૧ મો.

સામાયિકતું પચ્ચલાળ.

ઇચ્છાકારી ભગવન્ પસાય કરી, સામાયિક દંડક
ઉચેરાવોજી.

કરોમિભંતે સામાઇયં સાવજ્જં જોગં પચ્ચલ્લામિ,
જાવ નિયમં પજ્જુલાસામિ દુવિહં તિવિહેણં । મણેણં વાયાએ,
કાણં, ન કરોમિ ન કારવેપિ, તસ્સ ભંતે પઢિક્કમામિ,
નિંદામિ, ગરિહામિ, અપ્પાણં વોસિરામિ ॥

શબ્દાર્થ.

કરોમિ કરું છું.

સામાઇયં સામાધક.

જોગં ભોગતું.

જાવ બ્યાં સુધી.

પજ્જુલાસામિ પર્યુપાસું છું [સેવું છું.] દુવિહં બે પ્રકારે.

તિવિહેણં ત્રણ પ્રકારે.

વાયાએ વચ્ચે કરી.

ન કરોમિ ન કરું.

તસ્સ તે થકી.

પઢિક્કમામિ પાઠે દહું છું.

ભંતે હે ભગવન્.

સાવજ્જં પાપકારી.

પચ્ચલ્લામિ પચ્ચલાળ કરું છું.

નિયમં નિયમભર્મ.

મણેણં મને કરી.

કાણ કાયાએ કરી.

ન કારવેમિ ન કરાવું.

ભંતે હે ભગવન્ !

નિંદામિ આત્મશાએ નિંદું છું.

ગરિહામિ ગુરુશાખે નિશેષે કરી નિહુ છુ આગાગ માગ આત્માને
 ઘોનિરામિ હુ પાપ ચક્રી ઘોસરાણુ છુ

ભાવાર્થ.

હે ભગવન્ ! હુ સામાયિક કરુ છુ, અને પાપકારી યોગણુ
 પચ્ચખાણુ કરુ છુ બ્યા સુધી હુ નિયમમા પર્યુપામુ [સેવુ]
 છુ, ત્યા સુધી જે પ્રકારે, ત્રણ પ્રકારે, મન, વચન અને કાયાએ
 કરી કરુ નહિ, કરાણુ નહિ, અને હે ભગવન્ ! તે પાપથી પાછો
 હંકુ છુ, તેને આત્મશાખે નિહુ છુ, ગુરુશાખે વધારે નિહુ છુ,
 અને મારા આત્માને પાપચક્રી ઘોસરાણુ છુ

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

ઘોસિરામિ, ગરિહામિ, પઢિક્કમામિ, તસ્સ, ન કરેમિ,
 વાયાણ, તિવિદેણં, પજ્જુવાસામિ, જાવ, જોગ, સામાણ્ય,
 કરેમિ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો

માગ આત્માને, નિહુ છુ, હે ભગવન્ ! ન કગણુ,
 કાયાએ કરી, મને કરી, જે પ્રકારે, નિયમમા પચ્ચખાણુ કરુ છુ,
 પાપકારી

મુખપાઠ ૧૨ મો.

સામાયિક પારવાનું સૂત્ર ભાગ ૧ લો.

સામાય વયજુત્તો, જાવમણે હોઈ નિયમસંજુત્તો ।

છિન્નઈ અમુહં કમ્મં, સામાઈઅ જત્તિઆ વારા ॥

શબ્દાર્થ.

સામાયવય સામાયિકના વ્રતથી.

જુત્તો યુક્ત.

જાવ જ્યાં સુધી.

મણે મન.

હોઈ હોય.

નિયમસંજુત્તો નિયમથી યુક્ત.

છિન્નઈ છેટે છે—નાશ કરે છે.

અમુહં અશુભ.

કમ્મં કર્મ.

સામાઈઅ સામાયિક.

જત્તિઆ વારા જેટલી વાર.

ભાવાર્થ.

સામાયિક વ્રતથી યુક્ત, જ્યાં સુધી મન તે નિયમથી સંયુક્ત હોય ત્યાં સુધી, જેટલી વાર સામાયિક કરે, તેટલી વાર તે અશુભ કર્મનો નાશ કરે છે.

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

જાતિઆવારા, કર્મ, છિન્નદ, હોદ, જાવ, સામાયવય.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

સામાયિક, અશુભ, નિયમથી યુક્ત, મન, યુક્ત

મુખપાઠ ૧૩ મો.

સામાયિક પારવાનુ સૂત્ર ભાગ ૨ જો.

સામાઈઅમિઝ કણ, સમળોઈવ સાવઓ હવઈ જમ્હા ।

પણ કારણેળ, વહુસો સામાઈઅં કુજ્જા ॥

સામાયિક વિધિ લીધું, વિધિ પાર્યું, વિધિ કરતાં,
જે કોઈ અધિધિ હુઓ હોય, તે સવિહું મન, વચન અને
કાયાઈ કરી મિચ્છામિ દુક્કંડ ॥

શબ્દાર્થ.

સામાઈઅમિઝ સામાયિક,

સમળોઈવ સાધુની સમાન

હવઈ હોય છે

કણ કરતી વખતે

સાવઓ આવક

જમ્હા જે માટે

एएण ओ.

कारणेणं कारणुथी.

वहुसो णहु वार.

सामादुअं सामायिक.

कुज्जा करे.

भावार्थ.

જે માટે સામાયિક કરતી વખતે શ્રાવક સાધુની સન્માન હોય છે, તે કારણથી શ્રાવક ખહુ વાર સામાયિક કરે.

नीचेना मूळ शब्दोना गुजराती अर्थ कहो.

कुज्जा, बहुसो, एएण, हवइ, समणोइव, सामादुअंमिउ.

नीचेना गुजराती अर्थना मूळ शब्दो कहो.

સામાયિક, કારણથી, જે માટે, શ્રાવક, કરતી વખતે.

बोधपाठ ९ मो.

સામાયિક કરવાથી સર્વ સાવધ યોગની વિરતિનો અધિકાર પ્રાપ્ત થાય છે. તે પછી ચૈત્યવંદન આવે છે. સામાયિક કરી શુદ્ધ થયેલો શ્રાવક પછી ચૈત્યવંદનનો અધિકારી થઈ શકે છે,

તેથી સામાયિક પછી ચૈત્યવદનનો પાઠ આપેલો છે સામાયિક પૂર્ણ થતા તે પહેલું આવશ્યક પૂરું થાય છે, અને બીજા ચતુર્થિ શતિ સ્તવ એટલે ચોવીશ તીર્થકરોના નામનું તથા શુભનું કીર્તનરૂપ બીજા આવશ્યકનો આરભ થાય છે. એ સ્તવન કરવાથી દર્શનાચારની શુદ્ધિ થાય છે, અને વંદનથી ખાચે આચારની શુદ્ધિ થાય છે. ચૈત્યવદન કર્યા પહેલાં જમાસમણ આપવામા આવે છે તે ચૈત્યવદનમા જગચિંતામણિ અને જગ્ગિચિંતા પાઠ બોલવામા આવે છે

સારાંશ પ્રશ્નો.

- ૧ સામાયિક કરવાથી શેનો અધિકાર પ્રાપ્ત થાય છે ?
- ૨ તે પછી શું આવે છે ? ૩ શ્રાવક ચૈત્યવદનનો અધિકારી શાથી થાય છે ? ૪ છ આવશ્યકમાહે પહેલું આવશ્યક ક્યા પૂરું થાય છે ? ૫ બીજું આવશ્યક ક્યું કહેવાય છે ? ૬ સ્તવન કરવાથી શેની શુદ્ધિ થાય છે ? ૭ વંદન કરવાથી શેની શુદ્ધિ થાય છે ? ૮ ચૈત્યવદન કર્યા પહેલાં શું કરવામા આવે છે ? ૯ ચૈત્યવદનમા શેના પાઠ બોલવામા આવે છે ?

મુખપાઠ ૧૪ મો.

જગચિંતામણિ ચૈત્યવંદન પ્રાગ ૧ લો.

इच्छाकारेण सादेसह भगवन् चैत्यवदनं कुरु । इच्छं ।

જગર્ચિતામણિ જગનાહ, જગગુરુ જગરક્ષણ ।
 જગવંધવ જગસત્યવાહ, જગભાવ વિઅક્ષણ
 અઘ્તાવયસંઠવિય, રુચકમ્મટ્ટ વિણાસણ ।
 ચઙ્ગવીસંપિ જિણવર, જયંતુ અપ્પહિદ્ધયસાસણ ॥ ૧ ॥

શબ્દાર્થ.

જગર્ચિતામણિ ભવ્ય જીવોને ચિંતામણિ	જગનાહ ભવ્ય જીવોના નાથ.
રત્ન સમાન.	જગગુરુ સર્વ લોકના હિતને ઉપદેશ
જગરક્ષણ છ જીવ નિકાયના રક્ષક.	કરનાર.
જગવંધવ સમાન બોધવાળાના તથા	જગસત્યવાહ મોક્ષાભિલાષીના સાર્થવાહ.
સકળ જંતુના બંધુ.	જગભાવ પરદ્રવ્ય તથા નવ તત્વના
વિઅક્ષણ વિચક્ષણ.	સ્વરૂપને કહેવામાં.
અઘ્તાવય અષ્ટાપદ પર્વત ઉપર.	સંઘવિચરુ જ્ઞેમનાં બિંબ સ્થાપન
કમ્મટ્ટ આઠ કર્મને.	કરેલાં છે.
વિણાસણ નાશ કરનાર.	ચઙ્ગવીસંપિ ચોવીસ પણ.
જિણવર તીર્થંકરો.	જયંતુ જન્મ પામે.
અપ્પહિદ્ધય દોષથી હણાયું નથી.	સાસણ શાસન જ્ઞેમનું.

ભાવાર્થ.

ભવ્ય જીવોને ચિંતામણિ રત્ન સમાન, ભવ્ય જીવોના નાથ, સર્વ લોકને હિતનો ઉપદેશ કરનાર, છ જીવ નિકાયની

રક્ષા કરનારા, બોધવાળા જીવોના બધુરૂપ, મોક્ષની ઇચ્છાવાળા પ્રાણીઓના સાર્વવાહ, પટદ્રવ્ય તથા નવ તત્ત્વના સ્વરૂપને કહેવામા વિચક્ષણ એવા, અષ્ટાપદ પર્વત ઉપર જેમના બિંબ સ્થાપન કરેલા છે એવા, આઠ કર્મને નાશ કરનારા, અને કોઈનાથી હુણાય નહીં એવું જેમનું શામન છે, એવા ચોવીસ પાત્ર તીર્થકરો જય પામે

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

સાસણ, જયંતુ, ચરવીસંપિ, કમ્પહ, અઠાવપ, જગભાવ, જગવંધવ, જગગુરુ, જગચિંતામણિ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

કોઈથી હુણાયુ નથી, તીર્થકરો, નાશ કરનાર, જેમના બિંબ સ્થાપન કરેલા છે, વિચક્ષણ, મોક્ષાભિલાષીના સાર્વવાહ, ૭ જીવ નિકાયના રક્ષક, સબ્ય જીવોના નાથ

મુલપાઠ ૧૫ મો.

જગચિંતામણિ ચૈત્યવંદન ભાગ ૨ જો.

કમ્પભૂમિહિં કમ્પભૂમિહિં, પદ્મ સંઘયણિ ।

ઉકોમયમત્તરિમય, જિણ ત્રાણ વિદરંત લખ્મડ ॥

નવકોડિહિં કેવલિણ, કોડિસહસ્ત નવ સાહુગમ્મહ ।

સંપદ જિણવર વીસ મુણિ, વિહું કોડિહિં વરનાણ ।

સમણહ કોડિ સહસદુઅ, યુણિ જિઅનિચ્ચ વિહાણિ ॥ ૨ ॥

શબ્દાર્થ.

કમ્મભૂમિહિં જ્યાં કર્મ વર્તે છે એવા.	કમ્મભૂમિહિં કર્મ ભૂમિના ક્ષેત્રોને વિષે.
પદમ સંઘયણિ પહેલી સંઘયણવાળા.	અક્કોસય ઉત્કૃષ્ટપણે.
સત્તરિસય એકસો સીતેર.	જિણવરાણ તીર્થકરો.
વિહરંત વિચરતા.	લખ્ખહ પામીએ.
નવકોડિહિં નવ ક્રોડ.	કેવલિણ કેવળી.
કોડિસહસ્ત ક્રોડ હજાર.	નવ નવ.
સાહુ સાધુઓ.	ગમ્મહ જાણીએ.
સંપદ વર્તમાન કાળે.	જિણવર તીર્થકરો.
વીસ વીસ.	મુણિ મુનિઓ.
વિહું બે.	કોડિહિં ક્રોડ.
વરનાણ ઉત્તમ કેવળજ્ઞાનવાળા.	સમણહ સાધુઓ.
કોડિ ક્રોડ.	સહસદુઅ બે હજાર.
યુણિ સ્તવના કરીએ.	જિઅનિચ્ચવિહાણિ નિત્ય પ્રભાતે.

શબ્દાર્થ.

જ્યાં કર્મ એટલે હુથીયાર, લેખ, અને ખેતીનાં કામ વર્તે છે, એવાં કર્મ ભૂમિનાં ક્ષેત્રોને વિષે પહેલી સંઘયણવાળા, ઉ-

ઉત્કૃષ્ટ એકમે સીતે તીર્થકરે વિચરે છે, નવ કોડ કેવળજ્ઞાની
અને નવ હજાર કોડ સાધુઓ છે, એમ સિદ્ધાંતથી જાણીએ
છીએ વર્તમાનકાળે (શ્રી સીમધર સ્વામી પ્રમુખ) વીશ
તીર્થકરે ઉત્તમ કેવળજ્ઞાનના ધરનારા બે કોડ મુનિઓ તથા બે
હજાર કોડ સાધુઓ હોય છે, તેઓની નિરતર પ્રભાતે સ્તવના
કરીએ છીએ

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

જિઅનિચ્ચ વિહાણિ, સહસદુઅ, સમણહ, કોર્દિહિ,
મુણિ, જિણવર, ગમ્મહ, નવ, કેવલિણ, લપ્પહ, જિણવરાણ,
ચક્કોસય, કમ્મભૂમિહિ ।

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

સ્તવના કરીએ, કોડ, ઉત્તમ કેવળજ્ઞાનવાળા, બે, વીશ,
વર્તમાનકાળે, સાધુઓ, નવ હજાર કોડ, નવ કોડ, વિચરતા,
એકસો સીતેર, પહેલી સઘથણવાળા, જ્યાં કર્મ વર્તે છે એવા

મુલપાઠ ૧૬ મો.

જગચિંતામણિ ચૈત્યવંદન ભાગ ૩ જો.

જયત સામી જયત સામી, રિસહ સત્તુંજી ।

ર્જિતપહુ નૈમિજિણ, જયત ચીર સચ્ચરિમઢણ ॥

મરુઅચ્છહિં મુણિસુવ્વય, મુહરિ પાસ દુહ દુરિઅચ્છંડણ ।
 અવરવિદેહિં તિત્થયરા, ચિહું દિસિ વિદિસિ જિંકેવિ ।
 તીઆણાગય સંપહ્ણ, વંદું જિણ સન્નેવિ ॥

શબ્દાર્થ.

જયડ સામી સ્વામી જય પામો.
 સત્તંજી શત્રુંજયને વિષે.

પહુ પ્રભુ.

જયડ જય પામો.

સચ્ચડરિ સત્યપુરી (સાચોર)

નગરના.

મુણિસુવ્વય મુનિ મુવ્રત સ્વામી.

પાસ શ્રી પાર્શ્વનાથ ભગવાન્

દુરિય પાપના.

અવર ખીળ.

તિત્થયરા તીર્થકરો.

દિસિ દિશાઓમાં.

જંકેવિ જે ક્રોધપણુ.

અણાગય અનાગત-ભવિષ્ય કાળ

સંબંધી.

જિણ જિનેશ્વરોને.

રિસહ ઋષભદેવ ભગવાન્

ઝજિત શ્રી ગિરનાર પર્વત ઉપર.

નેમિજિણ નેમિનાથ ભગવાન્

વીર શ્રી વીર ભગવાન્

મંડળ આભૂષણરૂપ.

મરુઅચ્છહિં ભરૂચને વિષે.

મુહરિ મુહરિ ગામમાં.

દુહ દુઃખ.

ચ્છંડણ ખંડન કરનાર.

વિદેહિં પાંચ મહાવિદેહ ક્ષેત્રને વિષે.

ચિહું ચાર.

વિદિસિ વિદિશાઓમાં (ખૂણામાં).

તીઅ અતીત કાળ સંબંધી.

સંપહ્ણ વર્તમાનકાળ સંબંધી.

વંદું હું વંદના કરું છું.

સન્નેવિ સર્વ પણુ.

માવાર્થ.

શ્રી શત્રુજય પર્વત ઉપર શ્રી ઋષભદેવ ભગવાન્ જય પામો. શ્રી ગિરનાર પર્વત ઉપર શ્રી નેમિનાથ પ્રભુ જય પામો. સાચો નગરના આભૂષણરૂપ શ્રી વીર ભગવાન્ જય પામો. ભરૂચમા શ્રી મુનિ સુવ્રત સ્વામી અને મુહુરિ ગામમા શ્રી પાર્શ્વનાથ દુ ખ અને પાપને નાશ કરનારા છે. પાર્થ મહાવિદેહ ક્ષેત્રને વિષે જે ખીલ તીર્થકરો છે, તથા ચાર દિશા અને ચાર વિદિશાઓમા જે કોઈપણ અતીત (ભૂત) કાળ, અનાગત કાળ, અને વર્તમાનકાળ સઘ ધી તીર્થકરો છે, તે સર્વેને હું વદના કરું છું.

નીચેના મૂળ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

સન્ધેવિ, વંદું, અણાગય, જં કેવિ, દિસિ, તિત્યંપરા, અવર, દુરિઅ, પાસં, મુણિમુવ્વય, મંદળ, વીર, નેમિર્જિણ, ષર્જિત, રિસહ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂળ શબ્દો કહો.

ભિનેશ્વરોને, વર્તમાનકાળ સઘ ધી, અતીતકાળ સઘ ધી, વિદિશાઓમા, ચાર, પાર્થ મહાવિદેહ ક્ષેત્રને વિષે, ખંડન કરનાર, દુ ખ, મુહુરિ ગામમા, ભરૂચને વિષે, સત્યપુરી-સાચો નગરના, જય પામો, પ્રભુ, શત્રુજયને વિષે, સ્વામી જય પામો.

मूखपाठ १७ मो.

जगचिंतामणि चैत्यवंदन भाग ३ जो.

सत्ताणवइ सहस्सा, लक्खा छप्पन्न अठ कोडीओ ।
बत्तीसयवासिआई, तिअलोए चेइए वंदे ॥

पनरस कोडिसयाइं, कोडी बायाल लक्ख अडवन्ना ।
छत्तीस सहस असियाइं, सासयविंवाइं पणमामि ॥

शब्दार्थ.

सत्ताणवइ सत्ताणुं.

लक्खा ला०.

अठ आठ.

बत्तीसय अत्रीश सो.

तिअलोए त्रणु लोडने विषे.

वंदे हुं वंदना करे छुं.

कोडिसयाइं कोड.

बायाल अंताणीश.

अडवन्ना अड्ढावन.

सहस ह०१२.

सासय शाश्वत.

पणमामि हुं अण्णाम करे छुं.

सहस्सा ह०१२.

छप्पन्न छ०५५.

कोडीओ कोड.

वासिआई आशी.

चेइए चैत्येने.

पनरस प०६२सो.

कोडी कोड.

लक्ख ला०.

छत्तीस अत्रीश.

असियाइं अंशी.

विंवाइं विंयेने.

માર્વાર્ય.

આઠ ફોડ, છપ્પન લાખ, સત્તાણુ હજાર, બત્રીશ સો ને
બાશી ત્રણ લોકને વિષે જે જિન પ્રાસાદ છે, તેને હું વદના
કરૂ છું

ઉપર કહેલા જિન પ્રાસાદને વિષે પનર અબજ, બે તાલીશ
ફોડ, અઠાવન લાખ, છત્રીશ હજાર અને એ શી, જે શાશ્વતા
જિનણિ બો છે, તેઓને હું વદના કરૂ છું

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

પળમામિ, સાસય, સદસ, અદવન્ના, વાયાલ, કો-
હિસયાઈ, વંદે, તિબલોણ, વર્તીસય, અઠ્ઠ, લક્ષ્મી, સ-
ત્તાણવડ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

બિબોને, એ શી, છત્રીશ, લાખ, ફોડ, પદરસો, ચૈત્યોને,
બ્યાળી, છપ્પન, હજાર.

મુખપાઠ ૧૮ મો.

જંકિંચિ સૂત્ર.

જંકિંચિ નામ તિત્થં, સગ્ગે પાયાલિ માણુસે લોણ ।
જાઈં જિણવિંવાઈં, તાઈં સવ્વાઈં વંદામિ ॥

શબ્દાર્થ.

જકિચિ જે કાંઈ.

સગ્ગે સ્વર્ગમાં.

માણુસેલોણ મનુષ્ય લોકમાં.

જિણવિંવાઈં જિનબિંબોને.

સવ્વાઈં સર્વને.

નામતિત્થં નામરૂપ તીર્થો છે.

પાયાલિ પાતાળમાં.

જાઈં જે.

તાઈં તે.

વંદામિ હું વંદના કરું છું.

ભાવાર્થ.

સ્વર્ગ, પાતાળ, અને મનુષ્ય લોકને વિષે જે કાંઈ નામરૂપ તીર્થો છે, તથા જે જિનબિંબો છે, તે સર્વને હું વંદના કરું છું.

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

વંદામિ, તાઈં, જાઈં, પાયાલિ, નામતિત્થં.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

સર્વને, જિનખિ જોને, મનુષ્ય લોકમા, સ્વર્ગમા, જે કાઈ

વૌધપાઠ ૧૦ મો.

જ કિંચિનો પાઠ જોલ્યા પછી નમુચ્ચુણુ નો પાઠ આવે છે તે પાઠ એ હ્રાય જોડીને જોલવાનો છે તે નમુચ્ચુણુ ને શકુસ્તવ અથવા ઇંદ્રસ્તવ કહે છે નમુચ્ચુણુ થી માડીને ‘ જિ-યભયાણુ ’ મુખી પહેલા અધિકારને વિષે જે તીર્થંકર થયા છે, દેવળજ્ઞાન પામ્યા છે, એવા લબ્ય જીવોને વદના કહેલી છે. ‘ જેઅ અઇઆસિદ્ધા ’ એ ગાથાવડે બીજા અધિકારને વિષે આગળ થશે, એવા દ્રબ્ય જીવોને વદના કહેલી છે આ બે અધિકાર નમુચ્ચુણુ ને વિષે આવે છે શાસ્ત્રકાર પાચ દંડકમાંહે આ શકુસ્તવને પહેલું શકુસ્તવ દંડક કહે છે

૧ શકુસ્તવ દંડક, ૩ ચૈત્યસ્તવ દંડક, ૩ નામસ્તવ દંડક, ૪ શ્રુતસ્તવ દંડક, અને ૫ સિદ્ધસ્તવ દંડક એવા એ પાચ દંડકના નામ છે જ્યારે ઇંદ્ર પરમેશ્વરને સ્તવે છે, ત્યારે આ નમુચ્ચુણુ નો પાઠ ભટ્ટીને સ્તવે છે તે ઉપરથી શકુ એટલે ઇંદ્ર, તેણે લગ-વ તના જન્મ કલ્યાણક વખતે કરેલું સ્તવ એટલે સ્તવન—અ-ર્થાત્ શકુસ્તવ એ નામ પડેલું છે એ સ્તવનમા અનેક વિદ્યા મત્રો જોપવેલા છે, તેથી નવ ગાથાઓમા નવ સ પદા રહેલી છે

સારાંશ પ્રશ્નો.

૧ નમુચ્ચુણુંનો પાઠ શું ગોલ્યા પછી આવે છે ? ૨ નમુચ્ચુણુંને શું કહે છે ? ૩ નમુચ્ચુણુંમાં કેટલા અધિકાર છે ? ૪ પહેલો અધિકાર ક્યાં સુધી ગણાય છે, અને તેમાં શું આવે છે ? ૫ બીજો અધિકાર ક્યાં સુધી ગણાય છે, અને તેમાં શું આવે છે ? ૬ શક્રસ્તવને કેટલામું કંડક કહેવાય છે ? ૭ પાંચે કંડક ક્યાં ? તેનાં નામ આપો. ૮ નમુચ્ચુણુંને શક્રસ્તવ કેમ કહે છે ? ૯ એ સ્તવનમાં શું ગોપવેલું છે, અને તેથી કેટલી સંપદા રહેલી છે ?

મુખપાઠ ૧૧ મો.

નમુચ્ચુણું (શક્રસ્તવ) ભાગ ૧ લો.

નમુચ્ચુણું, અરિહંતાણં, ભગવંતાણં ॥ ૧ ॥ આદ્ય-
રાણં, તિથ્યયરાણં, સયં સંબુદ્ધાણં ॥ ૨ ॥ પુરિસુત્તમાણં,
પુરિસસીઢાણં, પુરિસવર પુંડરીઆણં, પુરિસવર ગંધહ-
ચ્ચીણં ॥ ૩ ॥

શબ્દાર્થ.

નમુચ્ચુણું નમસ્કાર હો.

ભગવંતાણં ભગવાનોને.

તિથ્યયરાણં ધર્મ તીર્થના પ્રવર્તીવનારા. સયં પોતાની મેળે.

અરિહંતાણં અરિહંત.

આદ્યગરાણં દ્વાદશાંગીના આદિ કરનારા.

સંવુદ્ધાણ તત્ત્વના જાણુ	પુરિસુત્તમાણ પુરૂષોમા ઉત્તમ
પુરિસસીહાણ પુરૂષોમા સિદ્ધ સમાન	પુરિસ પુરૂષોને વિષે
વર પ્રધાન	પુઢરીઆણ કમળ સમા ।
પુરિસ પુરૂષોને વિષે	વર પ્રધાન
ગંધર્વધીણ ગંધર્વસ્તી સમાન	

માવાર્થ

દ્વાદશાગીના પ્રથમે રચનારા, ધર્મ તીર્થના પ્રવર્તાવનારા, પોતાની મેળે તત્ત્વના જાણનારા, સર્વ પુરૂષોમા ઉત્તમ, પુરૂષોમા સિદ્ધ સમાન, પુરૂષોમા પ્રધાન, કમળ સમાન, અને પુરૂષોને વિષે ગંધર્વસ્તી સમાન, એવા અરિહંત ભગવાનોને નમસ્કાર છે ૧-૨-૩

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

ગંધર્વધીણ, પુરિસ, વર, પુરિસસીહાણ, સંવુદ્ધાણ, તિથ્યચારણ, ભગવંતાર્ણ, નમુચ્યુર્ણ ।

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

કમળ સમાન, પુરૂષોમા ઉત્તમ, પોતાની મેળે, દ્વાદશાગીના આદિ કરનારા, અરિહંત

મુખપાઠ ૨૦ મો.

નમુદ્યુળં ભાગ ૨ જો.

લોગુત્તમાણં, લોગનાહણં, લોગહિઆણં, લોગપર્વવાણં,
લોગપજ્જોઅગરાણં ॥ ૪ ॥ અભયદયાણં ચરુલુદયાણં,
મગ્ગદયાણં, સરણદયાણં, બોહિદયાણં ॥ ૫ ॥ ધમ્મદયાણં,
ધમ્મદેસિયાણં, ધમ્મનાયગાણં, ધમ્મસારહીણં, ધમ્મવરચાલ-
રંત ચક્કવટ્ટીણં ॥ ૬ ॥

શબ્દાર્થ.

લોગુત્તમાણં લોકમાં ઉત્તમ.	લોગનાહણં લોકના નાશ.
લોગહિઆણ લોકના હિતકારી.	લોગપર્વવાણંલોકને વિષે દીપક સમાન.
લોગપજ્જોઅગરાણં લોકને વિષે ઉદ્ધોત કરનારા.	અભયદયાણં અભયદાન આપનારા.
મગ્ગદયાણં મોક્ષ માર્ગને આપનારા.	ચરુલુદયાણં અંતર ચક્ષુના ઉધાડનારા.
બોહિદયાણં બોધિ બીજને આપનારા.	સરણદયાણં શરણ આપનારા.
ધમ્મદેસિયાણં ધર્મનો ઉપદેશ કરનારા.	ધમ્મદયાણં ધર્મના આપનારા.
ધમ્મસારહીણ ધર્મના સારથિ.	ધમ્મનાયગાણં ધર્મના નાયક.
વર પ્રધાન.	ધમ્મ ધર્મરૂપી.
ચક્કવટ્ટીણં ચક્રને ધારણ કરનારા.	ચાલરંત, ચાર ગતિનું અંત કરનાર.

ભાવાર્થ.

લોકમા ઉત્તમ, લોકના નાથ, લોકના હિતકારી, લોકને વિષે દીપક સમાન, લોકને વિષે ઉદ્યોત કરનાર, અભયદાન આપનારા, અતર ચક્ષુના ઉવાડનાર, મોક્ષ માર્ગને આપનારા, શરણ આપનારા, જોધિખીજને આપનારા, ધર્મના હાતા, ધર્મનો ઉપદેશ કરનાર, ધર્મના નાયક, ધર્મરૂપ રચના આરથિ, આર ગતિનું અત કરનાર, ધર્મરૂપ ચક્રને ધાગણ કરનાર એવા અ-
રિહુ ત ભગવાનોને નમસ્કાર હો ૪-૫-૬

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

ચક્રવટીણં, ધમ્મવર, ધમ્મનાયગાણં, ધમ્મદયાણ, સ-
રણદયાણ, ચરસુદયાણં, લોગપજ્જોઅગરાણં, લોગહિઆણં,
લોગુત્તમાણં.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

આર ગતિનું અત કરનાર, ધર્મના આરથિ, ધર્મનો ઉપદેશ
કરનારા, જોધિખીજને આપનારા, મોક્ષ માર્ગને આપનાર, અ-
ભયદાન આપનાર, લોકને વિષે દીપક સમાન, લોકના નાથ.

મુખપાઠ ૨૧ મો.

નમુધ્યુણં ખાગ દે જો.

અપ્પહિદય વરનાણ દંસણધરાણં, વિઅટ્ટહુમાણં ॥૭॥
જિણાણં જાવયાણં, તિન્નાણં, તારયાણં, વુદ્ધાણં વોહયાણં,
સુત્તાણં મોઝગાણં, ॥ ૮ ॥ સવ્વન્નુણં સવ્વદરિસિણં, સિ-
વમયલ મરુઅમ્મણંતમલ્લય મન્વાવાહ મપુણરાવિત્તી સિદ્ધિ-
ગઢ નામધેયં, ઠાણં સંપત્તાણં, નમો જિણાણં, જિઅભ-
યાણં ॥ ૯ ॥

શબ્દાર્થ.

અપ્પહિદય ક્રોધથી દશુાય નહીં તેવા.	વર પ્રધાન.
નાણ જ્ઞાન.	દસણ દર્શનને.
ધરાણં ધારણુ કરનારા.	વિઝટ્ટ જે નિવર્યો છે.
હુમાણં છદ્મસ્થાવસ્થામાંથી.	જિણાણં પોતે કર્મોને જિતનાર.
જાવયાણં ખીજીને કર્મોથી જિતાડનાર.	તિન્નાણં પોતે સંસારથી તર્પી.
તારયાણં ખીજીને સંસારથી તારનાર.	વુદ્ધાણં પોતે તત્ત્વ બાણ્યાં.
વોહયાણં ખીજીને તેનો બોધ આપનાર.	સુત્તાણં પોતે કર્મથી મુક્તિયા.
મોઝગાણ ખીજીને કર્મથી મુક્તિવનાર.	સવ્વન્નુણં સર્વજ્ઞ.
સવ્વદરિસિણં સર્વદર્શી.	સિવ. ઉપદ્રવ રહિત.
મચલ અચળ.	મલ્લ રોગ રહિત.
મણત અનંત.	મલ્લય અક્ષય.

મઘ્વાવાહ આધા રહિત
સિદ્ધિગઢનામધેય સિદ્ધિગતિ એના
નામવાણુ

સપ્તાણ પામેલા એવા
જિનાણ જિનેશ્વરોને

મણુણરાવિત્તો જ્યાથી ફરી અવતાર
લેવો નથી એવુ

છાણ સ્થાનને

નમો નમસ્કાર હો

જિઅમવાણ છુત્યા છે ધંદુ લોકાદિ સાત
ભવ જેણે એવા

માવાર્થ.

કોઈથી હુણાય નહીં તેવા પ્રધાન જ્ઞાન દર્શનને ધારણ કરનારા, જે છદ્મસ્થાવસ્થામાંથી નિવૃત્ત થયેલા છે, જે પોતે કર્મોને જિતનારા, અને ખીજને જિતાડનારા છે, પોતે સસારથી તર્યા છે, અને ખીજને તારનારા છે, 'પોતે તત્ત્વને જાણ્યા છે, અને ખીજને તેનો ઓધ આપનારા છે, પોતે કર્મથી મુકાયા છે, અને ખીજને કર્મથી મુકાવનારા છે, જે સર્વજ્ઞ અને સર્વદર્શી છે, ઉપદ્રવ રહિત, અચળ, નિરોગી, અનંત અક્ષય, નિરાળાધ, જ્યાથી ફરી અવતાર લેવા આવવાનુ નથી, એવા સિદ્ધિગતિ નામના સ્થાનને પામેલા, વળી છુત્યા છે ધંદુ લોકાદિ સાત ભવ જેણે, એવા જિનેશ્વરોને નમસ્કાર હો ૭-૮-૯

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

જિનાણં, સંપત્તાણં, સિદ્ધિગઢનામધેયં, મઘ્વાવાહ, મણંત, મયલ, સન્નિવરિસિણં, મોઅગાણ, વોહયાણં, તારયાણં, જાવયાણં, છડમાણ, ઘરાણં, નાણ, અપ્પાદિહય, જિઅમવાણ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂળ શબ્દો કહો.

નમસ્કાર હો, સ્થાનને, જ્યાંથી ફરી અવતાર લેવો નથી,
અક્ષય, રોગ રહિત, ઉપદ્રવ રહિત, સર્વજ્ઞ, પોતે કર્મથી મુકાયા,
પોતે તત્વ જાણ્યા, પોતે સંસારથી તર્યા, પોતે કર્મોને જિતનાર,
જે નિવર્ત્યા છે, દર્શનને, પ્રધાન, ભયને જિતનાર.

મુખપાઠ ૨૨ મો.

નમુચ્યુળં ભાગ ૪ થો.

જેઞ અર્જુના સિદ્ધા, જેઞ ભવિસ્સંતિ ણાગણ કાલે ।
સંપદ્ઞ વદ્ધમાણા, સવ્વે તિવિદ્ધેણ વંદામિ ॥ ૧૦ ॥

શબ્દાર્થ.

જેઞ જેઓ.

અર્જુના અતીતકાળે.

સિદ્ધા સિદ્ધ થયા.

જેઞ જેઓ.

ભવિસ્સંતિ સિદ્ધ થશે.

ણાગણ કાલે અનાગતકાળને વિષે.

સંપદ્ઞ જે વર્તમાન કાળે.

વદ્ધમાણા વિદ્યમાન છે.

સવ્વે તે સર્વને.

તિવિદ્ધેણ મન, વચન, કાયાએ કરી.

વંદામિ હું વંદના કરું છું.

ભાવાર્થ.

જે અતીત કાળે સિદ્ધ થયેલા છે, જેઓ અનાગતકાળે સિદ્ધ થશે, અને જેઓ વર્તમાનકાળે વિદ્યમાન છે, તે સર્વ જિ-
નોને હું મન, વચન, કાયાથી વદના કરૂ છું ૧૦

નીચેના મૂળ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

વંદામિ, સચ્વે, સપદ્ય, भविस्संति, सिद्धा, जेअ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂળ શબ્દો કહો.

મન, વચન, કાયાએ કરી, વિદ્યમાન છે, અનાગતકાળને વિષે, જેઓ, અતીતકાળે

મુખપાઠ ૨૩ મો.

जावंति चेइआइं (सूत्र).

जावति चेइआइं, उहदेअ अहेअ तिरिअ लोएअ ।

मन्वाइं नाइं वदे, इह संतो तत्थ संताइं ॥ १ ॥

શબ્દાર્થ.

જાવંતિ નેટલા.

ચેડઆઈ ચૈત્યો છે.

ઉડ્ઢેઅ ઉધ્ધલોકને વિષે.

અહેઅ અધોલોકને વિષે.

તિરિઅ લોણ તિર્છાલોકને વિષે.

સવ્વાઈ સર્વને.

તાઈ તે.

વંદે હું વંદના કરૂં છું.

ઈહ અહીં.

સંતો છતો.

તત્ત્વ ત્યાં.

સંતાઈ રહેલા.

ભાવાર્થ.

ઉધ્ધલોક, અધોલોક અને તિર્છાલોકને વિષે નેટલી નિન્ન પ્રતિમાઓ છે, તે ત્યાં રહેલી સર્વ પ્રતિમાઓને હું અહીં રહે છતો વંદના કરૂં છું. ૧

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

સંતાઈ, સંતો, વંદે, સવ્વાઈ, અહેઅ, ચેડઆઈ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

ત્યાં, અહીં, તે, તિર્છાલોકને વિષે, ઉધ્ધલોકને વિષે, નેટલા.

મુખપાઠ ૨૪ મો.

જાવંત કેવિ સાદ્.

જાવત કેવિ સાદ્, મરહેરવય મહાવિદેહે અ ।

સન્વેરિં તેસિં પળઓ, તિવિદેણ તિદંદ વિરયાળ ॥ ૧ ॥

શાન્દાર્ય

જાવત જેટલા

ગાદ સાધુઓ

પરવય ઐરવત ક્ષેત્રને વિગે

અ અને

તેમિં તે

તિવિદેણ મન, વચન કાપાએ કરીને તિદંદ ત્રણ દડથી

વિરયાં નિર્મતેલા

કેવિ કોઈ પણ

મગ્ધ ભરતક્ષેત્રને વિગે

મહાવિદેહે મહાવિદેહ ક્ષેત્રને વિગે

મળ્યેમિં સર્વને.

પળઓ પ્રણામ હો

માવાર્થ.

પાચ ભગત, પાચ ઐરવત, અને પાચ મહાવિદેહ ક્ષેત્રને વિગે જેટલા કોઈ પણ સાધુઓ ત્રણ દડથી નિર્મતેલા છે, તે સર્વને પ્રણામ દે. ૧

નીચેના મૂળ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

વિરયાળં, તિવિદ્દેણ, તેસિં, અ, ઇરવય, સાહુ, જાવંત.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂળ શબ્દો કહો.

ત્રણ દ'ડથી, પ્રણામ હો, સર્વને, મહાવિદ્દેહુ ક્ષેત્રને વિષે,
ભરતક્ષેત્રને વિષે, કોઇ પણ.

મુસપાઠ ૨૫ મો.

ઉપસર્ગહર સ્તવન ભાગ ૧ લો.

ઉવસર્ગહરં પાસં, પાસં વંદામિ કમ્મવણમુકં ।

વિસહર વિસનિન્નાસં, મંગલ કલ્હાણ આવાસં ॥ ૧ ॥

વિસહર ફુલિંગમંતં, કંઠે ધારેઈ જો સયા મણુઓ ।

તસ્સ ગહ્ રોગમારી, દુઢ્ઢજરા જંતિ ઉવસામં ॥ ૨ ॥

શબ્દાર્થ.

ઉવસર્ગ ઉપસર્ગ (વિદ્ય)ને.

હરં હરનાર.

પાસં પાર્શ્વ નામનો યક્ષ જેને છે એવા.

પાસં પાર્શ્વનાથને.

વંદામિ હું વાંદું છું.

કમ્મવણ કર્મના સમૂહથી.

મુષ મુકાલેના	વિગદર વિપદર-સર્પના
વિસ વિપને	નિગાસ નાન કરનારા છે
મગલ મ ગળ અને	કળાણ કલ્યાણના
શાવાગ ધરૂપ છે	વિગદર વિગદના
કુલિંગમત કુલિંગ નામના મ ત્રને	કટે કટમા
ધારેલ ધારણ કરે	જો ને
મયા હુમેશાં	મણુઓ મનુષ્ય
તમા તેના	ગદ ગદ
રોગ રોગ	મારી મરખી
હુ નહારે	જરા તાર
જનિ પામે છે	હવગમ શાંતિને

માર્વાર્ય.

જેમનો પાર્શ્વ નામનો યજ્ઞ વિધાને હરનાર છે, એવા ક-
ર્મના સમૃદ્ધી મુક્ત થયેલા, સર્થના વિષને નાશ કરનારા, અને
મ ગળ તથા કલ્યાણના ધરૂપ એવા શ્રી પાર્શ્વનાચ મનુને હું
બદના કહુ છું. જે મનુષ્ય હુમેશા કુલિંગ નામના મ ત્રને ક-
હને વિષે ધારણ કરે છે, તેના ગદ, રોગ, મરખી, અને નહારે
જવર શાંત થઈ જાય છે ૧-૨

નિચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

હવસામં, જરા, મારી, ગદ, મણુઓ, જો, કટે,
વિસદર, કલ્યાણ, નિગાસં, મુષં, પાસં, હવસગ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના સૂઝ શબ્દો કહો.

પામે છે, નકારો, રોગ, તેના, હમેશાં, ધારણ કરે, પ્રુલિંગ
નામના મંત્રને, ઘરરૂપ છે, મંગળ, વિપત્તિ, કર્મના સમૂહથી,
પાર્શ્વ નામનો યક્ષ, હરનાર.

મુખપાઠ ૨૬ મો.

ઉપસર્ગહર સ્તવન ભાગ ૨ જો.

ચિઠ્ઠ દરે મંતો, તુજ્ઞ પળામોવિ વહુફલો હોઈ ।
નરતિરિણસુવિ જીવા, પાવંતિ ન દુરુખદોહમ્ ॥ ૩ ॥

તુહ સમ્મત્તે લદ્ધે, ચિંતામાણિ કપ્પપાય વપ્પહિણ ।
પાવંતિ અવિઘ્ઘેણં, જીવા અયરામરં ઠાણં ॥ ૪ ॥

ઇઅ સંથુઓ મહાયસ, ભત્તિપ્પરણિપ્પરેણ હિઅણ ।
તા દેવ દિજ્જ વોહિં, ભવે ભવે પાસજિણચંદ ॥ ૫ ॥

શબ્દાર્થ.

ચિઠ્ઠ ૨હો.

દરે હર.

મંતો મંત્ર.

તુજ્ઞ તમારો.

પળામોવિ નમસ્કાર પણુ.

વહુફલો ધણાં ૫ળવાળો.

દેદ દ શ દે	૧૨ મૂલ
નિરિત્તરિ નિરિત્તર ૧૫૨	સદા ને
વગરે પામે	વ નાં
દુન્ય દ ૫	દોહમે દુન્યા ૫.
નુદ તમાર	સાચતે સમાચતે દોહત.
લહે પામે છતે	નિતામાચ નિતામાચિ ૧૫૫.
વપ્પવાવવપ્પાદિ ૩૬૫૨૬૫૫ અપિ	પાપાતિ પામે તિ.
અવિગ્ધેન નિર્ગિતપણે	જાના રંગો.
કાવરાતર અવરાતર	કાળ રમાતરો.
દુષ એ મકારે	સોપ્પગો રતવેમા.
મહાવન દે મોટા મહાનાળા ।	મરિત્તર ભાલિત્તર પામતે કરી.
ગિત્તરેન પગિપૂર્ણ એ	દિમવળ તરવે કરી.
તા તે કારણ માટે	દમ દે દે ।
દિગ્ગ આપો	વાદે આધિપતિતર.
મવે મવે ભા ઠાવને નિમે	પાપ ત્રિગતર દે પાપાતર નિગતર ।

‘માયામી.

મત્રની વાત તો એક લોક કહી, માન્ય મત્રને કહેલા મત્ર-
 દ્વારે પણ મત્ર કહેવાયેલા મત્ર કો, તો મત્રમાત્રને માન્ય મત્ર
 નિર્ધરણ કર્યો પદુ કુળ રજા દુહાત્ર માનના મત્રી, નિર્ધ-
 મત્રિત્ર ત્રણ દુ-રજાત્ર - ૧૫ ૩૧ મત્રાદિ અમત્રિત્ર
 મત્ર ૨૫૩૧ દુ-રજાત્ર - ૧૫ ૩૧ મત્રાદિ અમત્રિત્ર
 વગરે ૧૫ ૩૧ (૩) ૧૫ ૩૧ મત્રાદિ અમત્રિત્ર

જિનચંદ્ર ! હે દેવ ! એ પ્રમાણે ભક્તિના સમૂહથી ભરપૂર
એવા હૃદયવડે સ્તુતિ કરેલા તમે ભવોભવ યોધિબીજ આપો.
૩-૪-૫

નીચેના સૂઝ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

પાસ જિણચંદ, વોહિં, દેવ, હિઅણ, મત્તિખર,
સંયુઓ, જીવા, પાવંતિ, ચિંતામણિ, દોહગં, ન, જીવા,
નર, વહુફલો, તુજ્જ, દૂર.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના સૂઝ શબ્દો કહો.

ભવભવને વિષે, આપો, તે કારણ માટે, પરિપૂર્ણ એવા,
હે મોટા યશવાળા ! એ પ્રકારે, અજરામર, નિર્વિઘ્નપણે, કલ્પ-
વૃક્ષથી અધિક, પામે છતે, તમારું, દુઃખ, પામે, તિર્યચ પણ,
થાય છે, નમસ્કાર પણ, મંત્ર, રહો.

મુખપાઠ ૨૭ મો.

જયવીરરાય સૂત્ર.

જયવીરરાય જગગુરુ, હોડ મમં તુહ પમાવઓ ભયવં ।
ભવનિન્વેઓ મગ્ગા, ણુસારિઆ ઇઠ્ઠ ફલસિદ્ધિ ॥ ૧ ॥

લોગવિરુદ્ધચાઓ, ગુરુજનપૂઆ પરત્થ કરણં ચ ।

સુહગુરુજોગો તત્ત્વય, ણ સેવના આભવમસ્વહા ॥ ૨ ॥

શબ્દાર્થ.

જય જ્ય પામો	વીયરાય હે વીતરાગ
જગગુરુ હે જગત્ના ગુરુ	હોડ થાઓ
મમ મને	તુહ તમારા
પ્રભાવઓ પ્રભાવથી	મયથ હે ભગવન્
ભવનિલ્લેઓ ભવનું ઉદાસપણું	મગ્નાનુસારિઆ માર્ગાનુસારીપણું
દુઃ ફલ ઇષ્ટ ફળની	સિદ્ધિ સિદ્ધિ
લોગવિરુદ્ધચાઓ લોક વિરુદ્ધનો ત્યાગ	ગુરુજનપૂઆ વડિલ જનની પૂજા
પરત્થકરણ પરોપકાર કરવાપણું	ચ અને
સુહગુરુજોગો શુદ્ધ ગુરુનો યોગ	તત્ત્વયણ તેમનાં વચનનો
સેવના આગીકાર	આભવ જ્યાં સુધી લાવ કરવા પડે
અસ્વહા અખડ	ત્યાં સુધી

ભાવાર્થ

હે વીતરાગ ! હે જગત્ના ગુરુ ! તમે જ્ય પામો હે ભગવન્ ! તમારા પ્રભાવથી મને ભવનું ઉદાસપણું, માર્ગાનુસારીપણું અને ઇષ્ટ ફળની સિદ્ધિ થાઓ. ૧

લોકે વિરૂદ્ધનો ત્યાગ, વડિલ જનની પૂજા, પદોપકાર કરવાપણું, શુદ્ધ શુદ્ધનો યોગ અને તેમનાં વચનનો અંગીકાર, એ અધું જ્યાં સુધી મારે સંસાર રહે, ત્યાં સુધી અખંડ રહેજો. ૨

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

અસ્વંઠા, સેવણા, સુહૃદ્ગુરુજોગો, પરત્યકરણ, લોગ-વિરુદ્ધચાઓ, ઇદ્ર ફલસિદ્ધિ, ભવનિવ્વેઓ, પમાવઓ, મમ, જગગુરુ, જય.

નીચેના ગુજરાતી-અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

જ્યાં સુધી લવ કરવા પડે ત્યાં સુધી, તેમનાં વચનનો, અને, વડિલ જનની પૂજા, સિદ્ધિ, માર્ગાનુસારીપણું, હે ભગવન્ ! તમારા, થાઓ, હે વીતરાગ !

મુખપાઠ ૨૮ મો.

જયવીયરાય સૂત્ર ભાગ ૨ જો.

વારિજ્જઈ જઈવિ નિઆ, જ વંધણં વીયરાય તુહ સમણ !
તહાવિ મમ હુજ્જ સેવા, મવે મવે તુમ્હ ચલણાણં ॥ ૩ ॥

દુઃસ્વસ્વઓ કમ્મસ્વઓ, સમાહિ મરણ ચ ઘોહિલામો અ ।
 સપજ્જઓ મહ એઅ, તુહ નાહ પણામ કરણેણ ॥ ૪ ॥
 સર્વ મંગલ માંગલ્યં, સર્વ કલ્યાણ કારણ ।
 પ્રધાનં સર્વ ધર્માણાં, જૈનં જયતિ શાસનમ્ ॥ ૫ ॥

શબ્દાર્થ.

વારિચ્છદિ નિષેધુ છે	જહિવિ જો કે
નિઆણ વઘણ નિયાણાનું બાધિતુ	વીચરાય હે વીતરાગ !
તુહ તમારા	સમણ સિદ્ધાંતમાં
તદ્દિવિ તોપણુ	મમ મારે
હુજ્જ હોજો	સેવા સેવા
મવેમવે ભવેભવને વિધે	હુમ્હ તમારા
ચલ્લાણ ચરણુની	દુસ્સવ્વન્નઓ દુ ખનો ક્ષય
કમ્મવ્વઓ કર્મનો ક્ષય	સમાહિમરણ સમાધિ મરણુ
ચ ચને	ઘોહિલામોઅ બોધિબીજનો લાભ
સપજ્જઓ પ્રાપ્ત થાઓ	મદ્દણ મને.
તુહ તમને	નાહ હે નાથ !
પણામ કરણેણ પ્રણામ કરવાથી.	સર્વ મંગલ સર્વ મંગલિક્રમા
માંગલ્ય મંગલરૂપ	સર્વ કલ્યાણ સર્વ કલ્યાણુર્ણ
કારણ કારણરૂપ	પ્રધાન પ્રધાન જોતુ
સર્વ ધર્માણા સર્વ ધર્મોમાં	જૈન જૈન
જયતિ જય પામે છે	શાસન શાસન

ભાવાર્થ.

હે વીતરાગ ! તમારા સિદ્ધાંતમાં જો કે નિયામું બાંધવું નિષેધ્યું છે, તોપણ મને લવોલવ તમારા ચરણોની સેવા હોજો. ૩

હે નાથ ! તમને પ્રણામ કરવાથી મને દુઃખનો ક્ષય, કર્મનો ક્ષય, સમાધિ મરણ તથા બોધિનો લાભ, એ (ચાર) પ્રાપ્ત થાઓ.

સર્વ મંગલિકનું મંગળ, સર્વ કલ્યાણનું કારણ અને સર્વ ધર્મોમાં પ્રધાન એવું જૈન શાસન જય પામે છે. ૫

નીચેના મૂળ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

શાસનં, જૈનં, પ્રધાનં, સર્વ કલ્યાણ, સર્વ મંગલ, નાદ, મહાઅં, વોહિલામોઅ, સમાહિમરણં, દુઃસ્વસ્વઓ, તુમ્હ, સેવા, મમ, સમણ, વીયરાય, જડિવિ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂળ શબ્દો કહો.

જય પામે છે, સર્વ ધર્મોમાં, કારણરૂપ, મંગલરૂપ, પ્રણામ કરવાથી, તમને, પ્રાપ્ત થાઓ, અને, કર્મનો ક્ષય, ચરણની, લવોલવને વિષે, હોજો, તોપણ, તમારા, નિયામનું બાંધવું, નિષેધ્યું છે.

✓વોધપાઠ ૧૧ મો.

“ અરિહંત ચેદ્દઆણં ” એ ખીજી ચૈત્યસ્તવ ઠંઠક કહેવાય છે એ ત્રીજા અધિકારમાં આવે છે તેનાથી એક દેશ-સર માહેલી સર્વ પ્રતિમાઓને વદના કરવાની છે. આ બધા અધિકારો દેવ વદનનાજ કહેલા છે, તેમાં બધી મળીને ચાર સ્તુતિઓ આવે છે.

પહેલી સ્તુતિ એક જિનની છે દરેક સ્તુતિના બેડામાં પ્રથમ સ્તુતિમાં અધિકાર પણ તેવોજ હોય છે, તેથીજ કાયો-ત્સર્ગ કરતી વખતે “ અરિહંત ચેદ્દઆણં કરેમિ કાવસ્સગં ” એમ બોલવામાં આવે છે ખીજી સ્તુતિ સર્વ તીર્થંકરોની સાધારણ ભક્તિરૂપ છે, અને તે નામસ્તવ બોલ્યા પછી—

“ સન્વલોપ અરિહંત ચેદ્દઆણં કરેમિ કાવસ્સગં ”

એમ બોલી કાયોત્સર્ગ કર્યા પછી બોલવામાં આવે છે ત્રીજી સ્તુતિ શ્રુત-સિદ્ધાંતની હોય છે, અને તે શ્રુતસ્તવ બોલ્યા પછી “ સુઅસ્સ મગવઓ કરેમિ કાવસ્સગ ” એમ પાઠ ભણી કાયોત્સર્ગ કર્યા પછી બોલવામાં આવે છે ચોથી સ્તુતિ સમ્યગ્દષ્ટિ દેવતાઓની છે, અને તે સિદ્ધસ્તવ બોલ્યા પછી “ વૈયાવચ્છગરાણ ” એ સૂત્ર બોલી કાયોત્સર્ગ કરીને બોલવામાં આવે છે. તેમાં જે પહેલી ત્રણ સ્તુતિ બોલવામાં આવે છે, તેના અધિષ્ઠાતાની છની નિમિત્તે ભક્તિનો લાભ મળે, તે માટે કાયોત્સર્ગ કરવામાં આવે છે, અને તેમાં “ વંદણ વત્તિઆણ ” વગેરે છ પદ બોલવામાં આવે છે તે છ પદોમાં પ્રભુને વદન

કરવાથી, વિવિધ પ્રકારે પૂજવાથી, આંગી, આભૂષણ વગેરેથી સત્કાર કરવાથી અને સ્તવન કરવાથી સમકિતનો લાભ થાયો, અને ઉપસર્ગ-જન્મ મરણરૂપ વિદ્ય દૂર થાયો; એવા હેતુથી ત્રણ કાર્યોત્સર્ગ કરવામાં આવે છે.

આ ચૈત્યવંદન કહેતી વખતે પંચાંગ પ્રણામ કરી ઉભા થવું જોઈએ, અને પગે જિનમુદ્રા અને હાથે યોગમુદ્રા કરવી જોઈએ. બે ગોઠણ, બે હાથ, અને મસ્તકે પ્રણામ કરવો, તે પંચાંગ પ્રણામ કહેવાય છે. બે હાથની દશે આંગળી-પરસ્પર આંતરાવાળી રાખી કમળના ડોડાને આકારે બે હાથ જોડી તેની કોણી પેટ ઉપર રાખવી, તે યોગમુદ્રા કહેવાય છે, અને જિનમુદ્રા પગને આશ્રીને કહેલી છે.

સારાંશ પ્રશ્નો.

“ અરિહંત ચેદ્યાણં ” એ કેટલામું દંડક કહેવાય છે, અને તે કયા અધિકારમાં આવે છે ? ૨ આનાથી કોને વંદના કરવાની છે ? ૩ આ અધિકાર કોનો છે, અને તેમાં કેટલી સ્તુતિઓ આવે છે ? ૪ ગહેલી સ્તુતિ કોની છે, અને તેમાં શું બોલવામાં આવે છે ? ૫ સર્વ સ્તુતિની સાધારણ ભક્તિરૂપ કઈ સ્તુતિ છે, અને તે શું બોલ્યા પછી અને શું કર્યા પછી બોલવામાં આવે છે ? ૬ સમ્યગ્દષ્ટિ દેવતાઓની કઈ સ્તુતિ છે, અને તે શું બોલ્યા પછી કરવામાં આવે છે ? ૭ શ્રુત-સિદ્ધાંતની કઈ સ્તુતિ છે, અને તે કયું સ્તવ બોલી, કયો પાઠ ભણીને કરવામાં આવે છે ? ૮ અહીં કાર્યોત્સર્ગ કોની ભક્તિના લાભને માટે કરવામાં આવે છે, અને તેમાં કયો અને કેટલાં

૫૯ બોલવામા આવે છે ? ૯ ત્રણ કાયોત્સર્ગ કેવા હેતુથી કરવામા આવે છે ? ૧૦ ચૈત્યવદન કહેતી વખતે શુ કંબુ ને-
હએ, અને કઇ કઇ મુદ્રા રાખવી નેહએ ? ૧૧ ૫ ચાંગ પ્રણામ કેને કહે છે ? ૧૨ યોગમુદ્રા ઠેને કહે છે ? જિન મુદ્રા શેના આશ્રયથી થાય છે ?

મુખપાઠ ૨૯ મો.

અરિહંત ચેહઆણં સૂત્ર.

અરિહંત ચેહઆણં કરેમિ કાવસ્સગં ।

વદણવત્તિઆણ, પૂઅણવત્તિઆણ, સકારવત્તિઆણ,
સમ્માણવત્તિઆણ, વોદિલાભવત્તિઆણ, નિરુવસગ્ગવત્તિઆ-
ણ ॥ ૨ ॥

સદ્ધાણ, મેદાણ, ધીદાણ, ધારણાણ, અણુપ્પેદાણ, વ-
દ્ધમાણીણ, ઠામિ કાવસ્સગં ॥ ૩ ॥

શબ્દાર્થ,

અરિહંત અગિદતની

કરેમિ ૬ ૩૧ ૧૭

વદવત્તિઆણ વાદવાને નિમિત્તે

વેજ્જાણં પ્રતિભાને [વાદવા માટે]

વાદમાગ કાયોત્સર્ગ

પૂઅણવત્તિઆણ પૂજા કરવાને નિમિત્તે

સત્કારવત્તિઆણ સત્કાર કરવાને નિમિત્તે. સમ્માણવત્તિઆણ સન્માનને નિમિત્તે.
 બોહિલાભવત્તિઆણ બોધિલાભને નિમિત્તે. નિરુવસગ્ગવત્તિઆણ ઉપસર્ગ રહિત
 સદ્દાણ શ્રદ્ધાથી. સ્થાન [મોક્ષ] પામવા નિમિત્તે.
 મેહાણ નિર્મળ શુદ્ધિથી. ધીરણ ચિત્તની સ્થિરતાથી.
 ધારણાણ ધારણાપૂર્વક. અણુપેહાણ વારંવાર વિચારીને.
 વઢુમાળીણ વધતા પરિણામે. ઠામિ કંઈ છું.
 કાઉસ્સગ્ગં કાચોત્સર્ગને.

ભાવાર્થ.

અરિહંતની પ્રતિમાને વાંદવાને અર્થે હું કાચોત્સર્ગ કંઈ છું.

વાંદવાને નિમિત્તે, પૂજા કરવાને નિમિત્તે, સત્કારને નિમિત્તે,
 સન્માનને નિમિત્તે, બોધિલાભને નિમિત્તે, અને મોક્ષ સ્થાન
 પામવા નિમિત્તે, શ્રદ્ધાથી, નિર્મળ શુદ્ધિથી, અને ચિત્તની સ્થિ-
 રતાથી ધારણાપૂર્વક વારંવાર વિચારી, વધતા પરિણામે હું કા-
 ચોત્સર્ગ કંઈ છું. ૧-૨-૩

નીચેના મૂળ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

કાઉસ્સગ્ગં, વઢુમાળીણ, ધારણાણ, મેહાણ, નિરુવસ-
 ગ્ગવત્તિઆણ, સમ્માણવત્તિઆણ, પૂઅણવત્તિઆણ, ચેદઆર્ણ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂળ શબ્દો કહો.

કરૂ છુ, વાર વાર વિચારીને, ચિત્તની સ્થિરતાથી, શ્રદ્ધાથી,
બોધિલાભને નિમિત્તે, સત્કાર કરવાને નિમિત્તે, વાહવાને નિમિત્તે,
હું કરૂ છુ, અરિહ તની

મુખપાઠ ૩૦ મો.

પરમેષ્ઠિ નમસ્કાર સૂત્ર.

“ નમોઽર્હત્સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય સર્વ સાધુભ્યઃ । ”

શબ્દાર્થ.

નમ નમસ્કાર હો

સિદ્ધ સિદ્ધ

ઉપાધ્યાય ઉપાધ્યાય

અર્હત અરિહ ત

આચાર્ય આચાર્ય

સર્વ સાધુભ્ય સર્વ સાધુઓને

આચાર્ય.

અરિહ ત, સિદ્ધ, આચાર્ય, ઉપાધ્યાય, અને સર્વ સાધુઓને
નમસ્કાર હો

मूखपाठ १७ मो.

कल्याणकंद स्तुति भाग १ लो.

कल्याणकंदं पढमं जिणंदं,
संतिं तओ नेमिजिणं मुणिंदं ।
पासं पयासं सुगुणिक्कठाणं,
भत्तीइ वंदे सिरि वद्धमाणं ॥ १ ॥

अपार संसारसमुदपारं,
पत्ता सिवं दितु सुइक्सारं ।
सव्वे जिणंदा सुरविंद वंदा,
कल्याणवल्लीण विसालकंदा ॥ २ ॥

शब्दार्थ.

कल्याणकंदं कल्याणुना भूण.	पढमं पढेला.
जिणंदं श्री जिनेंद्रने.	संति श्री शांतिनाथने.
तओ ते पछी.	नेमिजिणं श्री नेमिजिनने.
मुणिंदं मुनिओना छद्र.	पासं श्री पार्श्वनाथने.
पयासं त्रणु लुवनने प्रकाश करनारा.	सुगुणिक्कठाणं सारा गुणुना ओकस्थानरूप.
भत्तीइ लळितथी.	वंदे हुं वंदना करं छुं.
सिरिवद्धमाणं श्री वर्द्धमान स्वामीने.	अपार जेता पार नथी ओवा.
संसार समुद संसाररूप समुद्रना.	पारं पारने.

પત્તા પામેના	સિવ મોક્ષને
દિતુ આપે	સુઙ્ગસાર સર્વ પવિત્ર વસ્તુઓને વિષે
સબ્બ બધા	સારરૂપ
જિણંદા જિનેદ્રો	મુરવિદ દેવતાના સમૂહથી
ઘડા વદાએલા	વજ્રાણવલીણ કલ્યાણરૂપ વેતના,
વિસાલકંદા નિસાળ મૂળીયારૂપ	

માર્વાર્થ

કલ્યાણના મૂળરૂપ શ્રી પહેલા જિનેદ્રને, શ્રી શાંતિનાથને, મુનિઓના ઇંદ્ર શ્રી નેમિનાથને, ત્રણ ભુવનને પ્રકાશ કરનારા તથા સારા ગુણોના એક સ્થાનરૂપ શ્રી પાર્શ્વનાથને અને શ્રી વર્ધમાન સ્વામીને હું ભક્તિથી વદના કરૂ છું ૧

જેનો પાર નથી એવા સ સારરૂપ સમુદ્રના પારને પામેલા, દેવતાના સમૂહથી વદાએલા અને કલ્યાણરૂપ વેતના વિશાળ મૂળીયારૂપ એવા સર્વ જિનેદ્રો મને સર્વ પવિત્ર વસ્તુઓમા મારરૂપ એવા મોક્ષને આપો ૨

નીચેના મૂલ્ય શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

વિસાલકંદા, વંદા, જિણંદા, સુઙ્ગસારં, સિવં, પાર, અપાર, વદે, સુગુણિકગણં, પાસ, નેમિજિણં, સાતિં, પદમ,

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

કલ્યાણરૂપ વેલના, દેવતાના સમૂહથી, અધા, આપો, પા-
મેલા, સંસારરૂપ સમુદ્રના, શ્રી વર્દ્ધમાન સ્વામીને, ભક્તિથી,
ત્રણ ભુવનને પ્રકાશ કરનારા, સુનિઓના ઇંદ્ર, તે પછી, શ્રી
જિનેંદ્રને, કલ્યાણના મૂળ.

મૂલપાઠ ૩૨ મો.

કલ્યાણ કંદ સ્તુતિ ભાગ ૨ જો.

નિવ્વાણમગ્ગે વરજાણકપ્પં,
પણાસિયા સેસ કુવાહ દપ્પં ।
મયં જિણાણં સરણં બુહાણં,
નમામિ નિચ્ચં તિજગપ્પહાણં ॥ ૩ ॥

કુંદિંદુ ગોલીર તુસાર વન્ના,
સરોજહત્થા કમલે નિસન્ના ।
વાણસિરી પુત્થય વગ્ગ હત્થા,
સુહાય સા અમ્હ સયા પસત્થા ॥ ૪ ॥

શબ્દાર્થ.

નિવ્વાણમગ્ગે મોક્ષ માર્ગને વિષે.

વર પ્રધાન.

જાણકાર્પ ૨થ સમાન.

પણાસિય નાશ કરનારા.

અસેસ બધા
 દપ્પ ગર્વને
 જિંજાળ જિનેશ્વરોના
 કુદાળ તત્વવેત્તાઓને
 નિષ્ઠ હમેશા
 કુદ ડોલરના કુદ
 રૂઢ અંદ્ર
 તુસાર હિમના જેવા
 સરોજ કમળ
 કમલે કમળને વિધે,
 વાણસિરી શ્રુતદેવી
 વગ્ગ સમૂહ
 સુદાય મુખને અર્થે
 અન્દ્ર અમને
 પમત્યા ઉત્તમ એવી

કુવાદ કુવાદીઓના
 મય મતને
 સરળ આધારરૂપ
 નમામિ હું નમુ છું
 તિજગપ્પહાળ ત્રણ જગતને વિધે
 પ્રધાન
 ગોશ્વીર ગાયનું દુધ
 વન્ના વર્ણવાળી
 હત્યા જેના હાથમાં છે
 નિસન્ના બેઠેલી,
 પુત્રવય પુસ્તકનો,
 હત્યા જેના હાથમાં છે
 સા તે
 સયા હમેશા.

માવાર્થ.

મોક્ષ માર્ગને વિધે પ્રધાન રથ સમાન, સર્વ કુવાદીઓના
 ગર્વને નાશ કરનાર, તત્વવેત્તાઓને આધારભૂત અને ત્રણ જગ-
 તને વિધે પ્રધાન એવા જિનેશ્વરોના મતને હું હમેશા નમસ્કાર
 કરું છું ૩

ડોલરનું પુષ્પ, અંદ્ર, ગાયનું દુધ, અને હિમના જેવા
 વર્ણવાળી, જેના હાથમાં કમળ છે, જે કમળ ઉપર બેઠેલી છે,

અને પુસ્તકનો સમૂહ જેના હાથમાં છે, એવી ઉત્તમ શ્રુતદેવી
મને હુમેશાં સુખને અર્થે થાઓ. ૪

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

પસત્યા, અમ્હ, સુહાય, વગ્ગ, વાણસિરી, કમલે,
સરોજ, તુસાર, ઇંદુ, તિજગપ્પહાણં, નમામિ, સરણં, મયં,
કુવાઇ, પળાસિય, વર.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

હુમેશાં, તે, જેના હાથમાં છે, પુસ્તકનો, ઝેઠેલી, જેના
હાથમાં છે, વર્ણવાળી, ગાયનું દુધ, ઓલરનાં પુલ, હુમેશાં, તત્ત્વ-
વેત્તાઓને, જિનેશ્વરોના ગર્વને, યધા, રથ સમાન, મોક્ષ
માર્ગને વિષે.

મુખપાઠ ૩૩ મો.

સંસાર દાવાનલ્લ સ્તુતિ ભાગ ૧ લો.

સંસાર દાવાનલ્લ દાહ નીરં,
સંમોહ ધૂલીહરણે સમીરમ્ ।
માયા રસાદારણ સારસીરમ્,
નમામિ વીરં ગિરિસાર ધીરમ્ ॥ ૧ ॥

શબ્દાર્થ.

સસાર સ સારરૂપ.	દાવાનલ દાવાનળના
દાહ તાપને [ઓલવવામા]	નીર પાણી સમાન.
સમોહ મોહરૂપી	ધૂલી ધુળને.
હરણે હર કરવામા	સમીર પવન સમાન
માયા માયા—પટરૂપી	રસા પૃથ્વીને
દારણ ખો વામા	સાર તીક્ષ્ણ
સૌરમ્ હળ સમાન.	નમામિ હું નમુ છું
ઘોર શ્રી વીર ભગવાનને	ગિરિ પર્વતના
સાર સત્વની જેમ.	ધીરમ્ ધીર એવા

ભાવાર્થ.

સસારરૂપ દાવાનળના તાપને ઓલવવામા જળ સમાન,
મોહરૂપી ધુળને હર કરવામા પવન સમાન, માયારૂપી પૃથ્વીને
જોહવામા તીક્ષ્ણ હળના જેવા, અને પર્વતના સત્વના જેવા
ધીર, એવા શ્રી વીર ભગવાનને હું નમસ્કાર કરું છું ૧

નીચેના મૂળ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

ધીરમ્, ગિરિ, નમામિ, સાર, રસા, સમીરમ્, ધૂલી,
નીરં, દાવાનલ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

સત્વની જેમ, શ્રી વીર લગવાનને, હુળ સમાન, ખોદવામાં,
માયા—કપટરૂપી, દૂર કરવામાં, મોહરૂપી, તાપને ચોદવામાં
સંસારરૂપ.

મુખપાઠ ૩૪ મો.

સંસાર દાવાનલ સ્તુતિ ભાગ ૨ જો.

ભાવાવનામ સુરદાનવ માનવેન,
ચૂલાવિલોલ કમલાવલિ માલિતાનિ ।
સંપૂરિતાભિનત લોક સમીહિતાનિ,
કામં નમામિ જિનરાજપદાનિ તાનિ ॥ ૨ ॥

શબ્દાર્થ.

ભાવ ભાવપૂર્વક.

સુર દેવ.

માનવ મનુષ્યના.

ચૂલા મુગટને વિષે રહેલા.

કમલ કમળોની.

માલિતાનિ પૂજાએલા.

અભિનત નમસ્કાર કરનારા.

અવનામ નમસ્કાર કરનારા.

દાનવ દાનવ.

જન સ્વામીઓના.

વિલોલ ચપળ એવા.

આવલિ શ્રેણીથી.

સંપૂરિત સારી રીતે પૂરેલા છે.

લોક લોકોના.

સમંહિતાનિ વાહિત

કામ અત્યંત

નમામિ હું નમસ્કાર કરૂં છું

જિનરાજ જિન લગવતના

પદાનિ ચરણોને

તાનિ તે

માવાર્થ.

ભાવપૂર્વક નમસ્કાર કરનારા, એવા દેવ તથા દાનવોના સ્વામીઓના મુગટને વિષે રહેલા ચપળ, એવા કમળોની શ્રેણીથી પૂજાએલા, અને જેમણે નમસ્કાર કરનારા લોકોના વાહિત પૂરેલા છે, એવા તે શ્રી જિન લગવતના ચરણોને હું અત્યંત નમસ્કાર કરૂં છું ૨

નચિના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

તાનિ, જિનરાજ, કામં, લોક, સંપૂરિત, આવલિ, વિલોલ, ઇન, દાનવ, અવનામ.

નચિના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

ચરણોને, હું નમસ્કાર કરૂં છું, વાહિત, નમસ્કાર કરનારા, પૂજાએલા, કમળોની, મુગટને વિષે રહેલા, મનુષ્યના, દેવ, ભાવપૂર્વક.

મુખપાઠ ૩૫ મો.

સંસાર દાવાનલ સ્તુતિ આગ ૩ જો.
 વોધાગાથં સુપદ પદવી નીર પૂરાભિરામં,
 જીવાહિંસા વિરલલહરી સંગમા ગાહદેહમ્ ।
 ચૂલાવેલં ગુરુગમમળી સંકુલં દૂરપારં,
 સારં વીરાગમજલનિધિં સાદરં સાધૂ સેવે ॥ ૩ ॥

શબ્દાર્થ.

વોધાગાથં જ્ઞાનથી ગંભીર.
 પદવી રચનારૂપ.
 અભિરામ મનોહર.
 અવિરલ આંતરા રહિત.
 સંગમ મળવાથી.
 દેહમ્ સ્વરૂપવાળા.
 વેલં વેલવાળા.
 ગમ પાઠરૂપ.
 સંકુલં ભરપૂર.
 સારં પ્રધાન.
 જલનિધિ સમુદ્રને.
 સાધુ સારી રીતે.

સુપદ સારાં પદોની.
 નીર પૂર જળના પૂરવડે.
 જીવાહિંસા ઇવોની અહિંસારૂપ.
 લહરી તરંગોના.
 અગાહ અગાધ.
 ચૂલા સિદ્ધાંતોની ચૂલિકારૂપ.
 ગુરુ મોટા.
 મળી રતોથી.
 દૂર પારં દૂર છે કાંઠો જેનો.
 વીરાગમ વીર ભગવાનના આગમરૂપ.
 સાદરં આદર સહિત.
 સેવે હું સેવું છું.

ભાવ્યાર્થ

જ્ઞાનથી ગણીર, સારા પદોની ગ્યનારૂપ જળના પૂરથી
મનોહર, હવેની રક્ષારૂપ આતંગ સ્થિત તરંગોના પરસ્પર
મળવાથી અગાધ સ્વરૂપવાળા, સિદ્ધાંતોની સૂલીકારૂપ વેળવાળા,
મોટા પાકરૂપ રત્નોથી ભરપૂર અને જેનો કાઠો ફર છે, એવા
પ્રધાન શ્રીવીર ભગવાનના આગમરૂપ સમુદ્રને હું આદર સંહિત
સાગી રીતે સેવું છું ૩

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

સેવે, સાદરં, વીરાગમ દૂરપારં, મળી, ગુરુ, ચૂલા,
અગાધ, લહરી, જોગાર્હિસા, નીરપૂર, સુપદ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

સારીગીતે, સમુદ્રને, પ્રધાન, ભરપૂર, પાકરૂપ, વેળવાળા,
સ્વરૂપવાળા, મળવાથી, આતંગ સ્થિત, મનોહર, ગ્યનારૂપ, જા
નથી ગણીર

મુખપાઠ ૩૬ મો.

સંસાર દાવાનલ સ્તુતિ ભાગ ૪ થો.

આમૂલાલોલ ધૂલી વહુલ પરિમલા લીઢ લોલાલિ માલા,
ઝંકારા રાવસારા મલદલ કમલાગાર ભૂમી નિવાસે ।

છાયા સંભાર સારે વર કમલકરે તારહારાભિરામે,
વાળી સંદોહ દેહે ભવ વિરહવરં દેહિ મે દોને સારમ્ ॥ ૪ ॥

શબ્દાર્થ.

આમૂલ ભૂળ ભુધી.

આલોલ કે.લના.

ધૂલી પરાગના રજના.

વહુલ વણાં.

પરિમલ ભુગંધને વિષે.

આલીઢ આસક્ત.

લોલ ચપળ

અલિ ભમરાઓની.

માલા પંક્તિઓના.

ઝંકાર ઝંઝારના.

ચારાવ શબ્દોથી શ્રેષ્ઠ.

અમલ નિર્મેળ.

દલ પત્રવાળાં.

કમલ કમળરૂપ.

આગાર ધરની.

ભૂમિ ભૂમિમાં.

નિવાસે જેને નિવાસ છે એવા.

છાયા ડાંતિના.

સંભાર સમૂહથી.

સારે સુરોભિત.

વર પ્રધાન.

કમલકરે કમળ જેના હાથમાં છે.

તાર દેદીપ્યમાન.

હાર હારવડે.

અમિરામે મનોહર

વાળા દ્વાદશગીરૂપ વાણીને

સદોદ્દેહે સમૂહ જેનો દેહ-સ્વરૂપ છે. ભવવિરહ મોક્ષરૂપ વરદાન.

દેહિ આપો

મે મને

દેવિ હે દેવિ

સાર પ્રધાન.

ભાવાર્થ.

મૂળ સુધી ડાલતાં પરાગના રંગના ઘણા સુગંધને વિષે આસક્ત એવા અપળ ભમરાઓની પક્ષિઓના ઝાકારના શબ્દો-થી શ્રેષ્ઠ એવા નિર્મળ યાળડીવાળા કમળરૂપ ઘરની ભૂમિમાં જેનો નિવાસ છે, જે કાતિના સમૂહથી સુશોભિત છે, પ્રધાન કમળ જેના હાથમાં છે, જે દેહીપ્રધાન હારવડે મનોહર છે, અને દ્વાદશગીરૂપ વાણીનો સમૂહ જેનું સ્વરૂપ છે, એવા હે શ્રુતદેવી ! તમે મને પ્રધાન મોક્ષરૂપ વરદાન આપો. ૪

નીચેના મૂળ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

સારં, મે, ભવવિરહ, વાળી, હાર, કમલકરે, સારે, છાયા, ભૂમિ, કમલ, અમલ, ઝંકાર, અલિ, આલીદ, બ-હુલ, આલોહ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂળ શબ્દો કહો.

હે દેવી, આપો, સમૂહ જેનો દેહ સ્વરૂપ છે, મનોહર,

દેહીપ્યમાન, પ્રધાન, સમૂહથી, જેનો નિવાસ છે એવા, ધરની, પત્રવાળા, શબ્દોથી શ્રેષ્ઠ, પંક્તિઓના, અપણ, સુગંધને વિષે, પરાગના રવનાં મૂળ સુધી.

મુખપાઠ ૩૭ મો.

શ્રુતસ્તવ સૂત્ર ભાગ ૧ લો.

પુક્કરવરદીવદ્દે, ધાયડસંડે અ જંબુદીવે અ ।

મરહેરવય વિદેદે, ધમ્માઇગરે નમંસામિ ॥ ૧ ॥

તમ તિમિર પડલ વિદ્દં, સળસ્સ સુરગણ નરિંદ મહિઅસ્સ ।

સીમાધરસ્સ વંદે, પપ્પોડિઅ મોહ્જાલસ્સ ॥ ૨ ॥

શબ્દાર્થ.

પુક્કરવર પુષ્કરવર નામના.

દીવદ્દે અર્થે દ્વીપમાં.

ધાયડસંડે ધાતકી ખંડને વિષે.

અ અને.

જંબુદીવે અ જંબૂદ્વીપની અંદર.

મરહ ભરતક્ષેત્રને વિષે.

ઇરવય ઐરાવતક્ષેત્રને વિષે.

વિદેદે મહા વિદેહક્ષેત્રને વિષે.

ધમ્માઇગરે ધર્મના આદિ કર્તાને.

નમંસામિ હું નમસ્કાર કરું છું.

તમ અજ્ઞાનરૂપી.

તિમિર અંધકારના.

પડલ સમૂહનો.

વિદ્દંસળસ્સ નાશ કરનાર.

સુરગણ દેવતાના ગણના.

નર મનુષ્યોના.

દદ ઇદ્રોએ

મહિઅસ્ત પૂજેલા

સીમાધરસ્ત મર્યાદામા રાખનારા

વંદે હુ વદના કરે છુ

પપ્ફોબિય તોડી નાખ્યુ છે

મોહજાલ્સ મોહ બળ જોશે

આવાર્ય.

પુષ્કરવર નામના અર્ધ દ્વીપમા, ધાતકીખ હમા, જ બૂદ્ધીપમા,
ભરત, ઐરાવત અને મહાવિદેહ ક્ષેત્રમા ધર્મના આદિ કર્તાને હુ
નમસ્કાર કરે છુ ૧

અજ્ઞાનરૂપી અધિકારના સમૂહને નાશ કરનારા, દેવતાના
ગણ તથા મનુષ્યોના ઇદ્રોએ પૂજેલા, મોહનળને તોડનારા, અને
આત્માને મર્યાદામા રાખનારા એવા [સિદ્ધાત]ને હુ વદના
કરે છુ ૨

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કરો.

મોહજાલસ્ત, વંદે, મહિઅસ્ત, નર, વિદ્રંસળસ્ત, તિ-
મિર, નમસામિ, વિદેહે, ભરહ, અ, દીવટે.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

તોડી નાખ્યુ છે, મર્યાદામા રાખનારા, ઇદ્રોએ, દેવતાના-
ગણના, સમૂહનો, અજ્ઞાનરૂપી, ધર્મના આદિ કર્તાને, ઐરાવત-

क्षेत्रने विषे, ज'पूदीपनी अ'हर, धातडी ज'हने विषे, पुष्कर-
वर नामना.

मुखपाठ ३८ मो.

श्रुतस्तव सूत्र भाग २ जो.

जाई जरामरण सोगपणासणस्स,
कल्लाण पुक्खलविसाल सुहावहस्स ।
को देव दाणव नरिंदगणच्चिअस्स,
धम्मस्स सारमुवलम्भकरे पमार्यं ॥ ३ ॥

शब्दार्थ.

जाई ज'म.	जरा वृद्धावस्था.
मरण मृत्यु.	सोग शोकने.
पणासणस्स नाश करनारा.	कल्लाण कल्याण.
पुक्खल संपूर्ण.	विसाल विशाल.
सुहावहस्स भोक्ष सुभना आपनारा.	को केणु.
देव देवता.	दाणव दानव.
नर मनुष्योना.	इंद इंद्रोना.
गण समूह.	अच्चिअस्स पूजेला.

ધમ્મસ્સ યુન ધર્મનો
 ઉવલભ પ્રાપ્ત કરીને
 પમાય પ્રમાદ

સાર-સાર---
 કરે કરે

માવાર્થ.

જન્મ, વૃદ્ધાવસ્થા, મૃત્યુ અને શોકને નાશ કરનારા, ક
 દ્યાણુ, સ્વ પૂર્ણ તથા વિશાળ એવા મોક્ષ સુખને આપનારા, અને
 દેવ, દાનવ તથા મનુષ્યોના ઇન્દ્રોના સમૂહે પૂજેલા એવા ધર્મનો
 સાર પામીને ડોણુ પ્રમાદ કરે ? (અર્થાત્ ન કરે) ૩

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

પમાયં, ઉવલભ, ધમ્મસ્સ, ગણ, નર, દેવ, સુહાવ-
 સ્સ, પુન્રલ, પનાસણસ્સ, મરણ, જાઈ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

કરે, સાર, પૂજેલા, ઇન્દ્રોના, દાનવ, ડોણુ, વિશાળ, ક-
 દ્યાણુ, શોકને, વૃદ્ધાવસ્થા

મુલપાઠ ૩૧ મો.

શ્રુતસ્તવ સૂત્ર ભાગ ૩ જો.

સિદ્ધે મો પયઓ નમો જિનમણે નંદીસયા સંજમે,

દેવં નાગસુવન્નકિન્નરગણસ્સમ્પૂઅ ભાવચ્ચિણે ।

લોગો જત્થ પદ્ધિઓ જગમિણં તેલ્લક્કમચ્ચાસુરં,

ધમ્મો વઢુડ સાસઓ વિજયઓ ધમ્મસુત્તરં વઢુડ ॥ ૪ ॥

સુઅસ્સ ભગવઓ કરોમિ કાહસસગં વંદણે વત્તિ-
આણે ॥

શબ્દાર્થ.

સિદ્ધે સિદ્ધ એવા.

પયઓ આદર સહિત.

જિનમણે શ્રી જિનમત [સિદ્ધાંત] ને.

સયા હમેશાં.

દેવં વૈમાનિક દેવ.

સુવન્ન જ્યોતિષી દેવ.

ગણ સમૂહથી.

અચ્ચિણે પૂજ્યએલા.

જત્થ જેમાં.

જગમિણં આ જગત.

સન્ન સુગુપ્ત.

મો હે જ્ઞાનવંત લોકો.

નમો હું નમસ્કાર કરું છું.

નંદી વૃદ્ધિ થાઓ.

સંજમે આરિત્ર ધર્મને વિષે.

નાગ ભવનપતિ દેવ.

કિન્નર વ્યંતર દેવતાના.

સમ્પૂઅભાવ સત્ય ભાવે કરીને.

લોગો સર્વે લોકનું જ્ઞાન.

પદ્ધિઓ કહેલ છે.

તેલ્લક્ક ત્રણુ લોક.

અસુરં ભવનપતિ.

ધમ્મો શ્રુત ધર્મ
સાસઓ શાસ્ત્રો
ધમ્મ ચારિત્ર ધર્મનુ
વડ્ડહ વૃદ્ધિ પામે
ભગવઓ હે ભગવત
કાલસ્યગ્ગ કાયોત્સર્ગ

વડ્ડહ વૃદ્ધિ પામે
વિજયઓ વિરોધ જયનત છે
ઉત્તર પ્રધાનપણુ જેમ હોય તેમ
મુગ્ધ સિદ્ધાતને આરાધના નિમિત્તે
વરોમિ હું કર છું

માવાર્થ.

હે જ્ઞાનવત લોકો ! સર્વ નય પ્રમાણથી સિદ્ધ એવા જિનમતને હું આદર સહિત નમસ્કાર કરું છું તે જિનમતના પ્રમાણથી મને ચારિત્ર ધર્મની વૃદ્ધિ થાઓ તે ચારિત્ર ધર્મ, વૈમાનિક, ભવનપતિ, જ્યોતિષી અને વ્યતગ દેવોના મમૂહથી સત્ય ભાવે પૂજાએલો છે, વળી જે જિનમતને વિષે ત્રણ કાળનું તથા ત્રણ લોકનું જ્ઞાન ગ્રહેલું છે, એવો મિદ્ધાતરૂપ શ્રુતધર્મ વૃદ્ધિ પામે તે શ્રુતધર્મ શાશ્વત તથા વિજયવત છે, તે શ્રુતધર્મ ચારિત્રધર્મનું પ્રધાનપણુ થાય, તેમ વૃદ્ધિ પામે ૪

હે ભગવત ! તે શ્રુતધર્મને આરાધવા હું કાયોત્સર્ગ કરું છું

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

કાલસ્યગ્ગ, ભગવઓ, વડ્ડહ, ધમ્મ, સાસઓ, ધમ્મો, મચ્છ, જગમિણ, જત્ય, અધિણ, ગણ, મુરન્ન, દેવ, સયા, જિણમણ, પયઓ, મિદ્ધે.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના સૂઝ શબ્દો કહો.

હું કંઈ છું, સિદ્ધાંતને આરાધવા નિમિત્તે, અધ્યાનપાત્રું જેમ
હોય તેમ, વિશેષ જ્યવંત છે, વૃદ્ધિ યામો, ભવનપતિ, ત્રણ
લોક, કહેલ છે, સર્વ લોકનું જ્ઞાન, સત્ય ભાવે કરીને, વ્યંતર
દેવતાના, ભવનપતિ દેવ, ચારિત્ર ધર્મને વિષે, વૃદ્ધિ થાઓ, હું
અમસ્કાર કંઈ છું, ઉ જ્ઞાનવંત લોકો.

મુખપાઠ ૪૦ મો.

સિદ્ધસ્તવ સૂત્ર ભાગ ૧ લો.

સિદ્ધાણં બુદ્ધાણં, પારમયાણં પરંપરમયાણં ।
લોઅગ્ગ મુલ્લગયાણં, નમો સયાસવ્વ સિદ્ધાણં ॥ ૧ ॥
જો દેવાણાવિ દેવો, જં દેવા પંજલી નમંસંતિ ।
તં દેવદેવમહિંસં, સિરસા વંદે મહાવીરં ॥ ૨ ॥
इकोवि नमुक्कारो, जिणवर वसहस्स वद्धमाणस्स ।
संसार सागराओ, तारेइ नरं व नारिं वा ॥ ३ ॥

શબ્દાર્થ.

સિદ્ધાણં સિદ્ધાંતે.

બુદ્ધાણ બુદ્ધાંતે.

પારમયાણં સંસાર સમુદ્રના પારને
પામેલાને.

પરંપરમયાણં ગુણુસ્થાનકના ક્રમે ચડી
મોક્ષે પહોંચેલાને.

જિનવરને વિષે શ્રેષ્ઠ એવા શ્રી વર્ધમાન સ્વામીને કહેલો
એક પણ નમસ્કાર પુરૂષ અથવા સ્ત્રીને આ સંસારરૂપ સમુદ્ર-
માંથી તારે છે. ૩

નીચેના મૂળ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

નારિં વા, તારેઈ, સંસાર, વસહસ્ત, નમુકારો, મહા-
વીરં, સિરસા, દૈવદેવ, નમંસંતિ, દેવા, દેવો, જો, સયા,
ઉવગયાણં, પરંપરગયાણં, વુદ્ધાણં.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂળ શબ્દો કહો.

પુરૂષને, સમુદ્રથી, વર્ધમાન સ્વામીને, જિનવરમાં, એક
પણ, હું વંદના કરું છું, પૂજેલા, તે, જે હાથ જોડીને, જેને,
દેવોના પણ, સર્વ સિદ્ધોને, નમસ્કાર કરું છું, લોકના અથ
લાગને, સંસાર સમુદ્રના પારને પામેલાને, સિદ્ધોને.

મુખપાઠ ૪૧ મો.

સિદ્ધસ્તવ સૂત્ર ભાગ ૨ જો.

હર્ષિતસેલસિહરે, દિવ્ધાનાણં નિસીહિઆ જસ્સ ।
તં ધમ્મચક્કવટ્ઠિં, અરિદ્ધનેમિં નમંસામિ ॥ ૪ ॥

ઈંદ્રાદિકથી વંદાએલા, પરમાર્થથી કૃતાર્થ થયેલા, અને
સિદ્ધ થયેલા એવા ચાર, આઠ, દશ, અને બે—એગ ચોવીશ
જિનવરો મને મોક્ષ આપેા. ૫

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

દિસંતુ, સિદ્ધિ, નિઠિઅઘા, ચણ્વીસં, વંદિઆ,
દસ, ચત્તારિ, અરિઠનેમિં, તં, નિસીહિઆ, દિક્ષા, ઉ-
જ્જિતસેલ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

મને, સિદ્ધ થયા છે, પરમાર્થથી, જિનવરો, બે, આઠ, હું
નમસ્કાર કરું છું, ધર્મના ચક્રવર્તી એવા, જેના થયા છે, કેવ-
ળજ્ઞાન કલ્યાણક, શિખર ઉપર.

મુખપાઠ ૪૨ મો.

વેઆવચ્ચગરાણં સૂત્ર.

વેઆવચ્ચગરાણં, સંતિગરાણં સમ્મદિઠિ ।

સમાહિગરાણં, કરોમિ કાઠસ્સગં । અન્નત્થં

શબ્દાર્થ.

વેઆવવ વૈયા વચ્ચના	ગરાણ કરનાર
સાતિગરાણ શાતિના કરનાર	સમ્મદિદિ સમ્મગ્દિદિ હોવોને
સમાદિનરણ સમાધિના કરનાર	કરોમિ હુ કંઈ છુ
(દેવોને આશીને)	ફાલસ્સગ્ગ કલિસગ્ગ

માવાર્થ.

શ્રી જિન શાસનની વૈયાવચ્ચ કરનારા, શાતિના કરનારા, અને સમ્મગ્દિદિ હોવોની આરાધના કરનારા દેવોને આશીને હુ કાર્યોત્સર્ગ કંઈ છુ. ૧

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

ફાલસ્સગ્ગ, સમ્મદિદિ, ગરાણં.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

હુ કંઈ છુ, ગમાધિના કરનારા, શાતિ કરનારા, વૈયાવચ્ચના

વૌધપાઠ ૧૨ મો.

સિદ્ધસ્તવ દંડક થઈ રહ્યા પછી “ વૈયાવચ્ચ ગરાણુ ” એ ગાથાથી સમ્યગ્દષ્ટિ દેવતાને સ્મરણ કરવારૂપ સ્તુતિ કરી, પવિત્ર થયેલો શ્રાવક ગુરૂવાંદણા કરવાનો અધિકારી થાય છે. ગુરૂવાંદણાના જઘન્ય, મધ્યમ, ઉત્કૃષ્ટ, એવા ત્રણ પ્રકાર છે. જે માત્ર પ્રણામ કરવો, તે જઘન્યવંદન છે, તેનું બીજું નામ શ્રેયા-વંદન કહેવાય છે. જે ખમાસમણ આપી વિધિથી વંદન કરવું, તે મધ્યમ વંદન છે, તેનું બીજું નામ ચોલવંદન કહેવાય છે, જે દ્વાદશાવર્ત વંદન કરવું, તે ઉત્કૃષ્ટ વંદન છે.

ગુરૂને વાંદણા દેતાં સાધુને ઓઘો અને મુહુપત્તિ અને શ્રાવકને મુહુપત્તિ તથા ચરવણો રાખવાનો છે. ગુરૂથી ચાર દિશાએ અમુક પ્રમાણુ અવગ્રહ રાખી ગુરૂને વંદના કરવાની છે. સાધુ અથવા શ્રાવકે કોઈ કાર્ય પ્રસંગે ગુરૂની આજ્ઞા લઈને અવગ્રહમાં પ્રવેશ કરવાનો છે. નહિ તો અવગ્રહની બહાર રહીને વંદના કરવી જોઈએ. અવગ્રહની બહાર રહી પણ છ ઉપર ચડાવેલા ધનુષ્યની પેઠે કાયાને નમ્ર કરી બે હાથ જોડી મુખે મુહુપત્તિ રાખી

“ ઇચ્છામિ સ્વમાસમણો વંદિસં જાવણિજ્ઞાણં નિસીહિઆણ ” એટલું કહી પોતે ગુરૂને વાંદવાની ઇચ્છા જણાવે. પછી જરા નીચા નમી “ અણુજાણહ મે મિલ્લગહં ” એ વાક્ય બોલવાનું છે. પછી મુખે “ નિસિહી ” કહી રજોહરણથી આગલી ભૂમિ પુંજતો તે અવગ્રહમાં પ્રવેશ કરે. પછી ઉલટુક બેસી ગુરૂનાં ચરણ સમીપે રજોહરણ મુકી, ડાબે હાથે મુહુપત્તિ લઈ તે મુહુપત્તિવડે ડાબા કાનથી આરંભીને જમણા કાન પર્યંત લલાટને પ્રમાર્જ, પછી તેણે કરી ડાબો જાતુ-પુંજ ચરવણ ઉપર મુહુપત્તિ

મુકી “ અહોકાય ” ઇત્યાદિ વાક્યોના ત્રણ આવર્તન કરવાના છે કુલ બધા મળીને છ આવર્તન થાય છે, તેવી રીતે બીજા પણ ત્રણ આવર્તન છે, એમ એક દર છ આવર્તન થાય છે, જે વિધિ કોઈ વિદ્વાન્ સાધુ અથવા શ્રાવક પાસેથી બગબગ બાણી જોઈએ તે પછી વાંદવાને ઉજમાળ થયેલો શ્રાવક વિધિપૂર્વક મુહુપત્તિ અને પોતાનું શરીર પહિલેહી, જરા કાયાને નમાડી, બે હાથે ઓઘો, ચરવલો વગેરે લઈ અવગ્રહની બહાર ઉભો રહી, અને મુખે મુહુપત્તિ ગળી વાદણા સૂત્રનો પાઠ બોલે છે

સારાંશ પ્રશ્નો.

૧ શ્રાવક શુરવાદણા કરવાનો અધિકારી કયો થાય છે ?
 ૨ શુરવાદણાના ઢેટલા પ્રકાર છે ? ૩ જઘન્યવદન એટલે શું ?
 અને તેનું બીજું નામ શું છે ? ૪ યોલવદન એટલે શું ?
 ૫ ઉત્કૃષ્ટ વદન કોને કહેવાય ? ૬ શુરને વંદના આપતા સાધુએ
 અને શ્રાવકે શુ શુ રાખવું જોઈએ ? ૭ શુરને કયા રહીને વદના
 કરવાની છે ? ૮ અવગ્રહમા શું કરીને પ્રવેશ કરી શકાય છે ?
 ૯ વદના કયા રહીને કરવી જોઈએ ? ૧૦ વદના કરતી વખતે
 કાયાને કેવી રીતે રાખવી જોઈએ ? ૧૧ શુરને વાદવાની ઇચ્છા
 શુ કહીને જણાવવી જોઈએ ? ૧૨ અવગ્રહમા કેવી રીતે પ્રવેશ
 કરવો જોઈએ ? ૧૩ તે વખતે મુહુપત્તિને કેવી રીતે કગી લલાટ
 પર્યંત પ્રમાર્જવું જોઈએ ? અને ત્યારે રજોહરણ કયા મૂકવું જો-
 ઈએ ? ૧૪ કયા વાક્યોના ત્રણ આવર્તન કરવાના છે ?
 ૧૫ એક દર ઢેટલા આવર્તન કરાય છે ? ૧૬ તે પછી શ્રાવકે
 શેનો પાઠ બોલવાનો છે ? ૧૭ વાદણા સૂત્રનો પાઠ બોલતી

વખતે તે પડિલેહવાનું છે ? ૧૮ તે વખતે કાયાને કેવી રીતે રાખવાની છે ? ૧૯ હાથમાં શું રાખવું જોઈએ ?

મુખપાઠ ૪૩ મો.

ગુરુવાંદણા સૂત્ર ભાગ ૧ લો.

इच्छामि खमासमणो, वंदिउं, जावणिज्जाए निसीहि-
आए ॥ १ ॥ अणुजाणह, मे, मिउगहं ॥ २ ॥

નિસીહિ, અહો, કાયં, કાય સંફાસં, ચમણિજ્જો,
મે, કિલામો, અપ્પકિલંતાણં, વહુસુભેણ, મે, દિવસો,
વડકંતો ॥ ૩ ॥

શબ્દાર્થ.

इच्छामि ઇચ્છું છું.

वंदिउं વાંદવાને.

निसीहिआए જીવહિં સાની નિવૃત્તિરૂપ

પ્રયોજન વાળા મારા શરીરવડે.

मिउगहं મિત-અવગ્રહ (સાડા ત્રણ

હાથ પ્રમાણવાળા ક્ષેત્રમાં પ્રવેશ

કરવાને.)

अहोकायं અધઃકાયરૂપ આપના પગોને

खमासमणो હે ક્ષમાશ્રમણ !

जावणिज्जाए શક્તિએ સહિત.

अणुजाणह મને આજ્ઞા આપો.

मे મને.

निसीहि ગુરુવંદન શિવાય બીજો

વ્યાપાર જોણે નિષેધો છે,

એવો શિષ્ય.

कायसंफास શરીરે કરીને સ્પર્શ કરવાને

(આજ્ઞા આપો).

રામણિજી ખમજો મે હે ભગવંત ! (હુમેને)
 મિલમો કાંઈ ખેદ ઉપજાવ્યો હોય. અપ્પકિલતાળ અત્પ ગ્લાનિવાળા
 શુદ્ધમેળ ધણા સમાધિ ભાવે કરી દિવસો દિવસ
 ઘડ્યતો વીત્યો છે ?

માવાર્થ.

હે ક્ષમાત્રમણ ! શક્તિએ સહિત, (જીવ હિ સાદિક નિ-
 વૃત્તિરૂપ પ્રયોજનવાળા) મારા શરીરવડે હું આપને વાહવા
 ઇચ્છુ છું ૧

સાહા ત્રણ હાથ પ્રમાણુ અવગ્રહ-ક્ષેત્રમા પ્રવેશ કરવાની
 મને રજા આપો. ૨

(અહીં ગુરુ કહે છે કે, “ અણુજાણામિ ” હું આજ્ઞા
 આપુ છું) ૩

ગુરુવદન શિવાય ખીછ ક્રિયારૂપ વ્યાપાર નેહુ નિરેધ્યો
 છે, એવો શિધ્ય કહે છે—“ અહોકાય કાયસ કાસ ” એટલે અ-
 ધ કાયરૂપ આપના પગોને માગ હાથ અને લલાટે કરી સ્પર્શ
 કરવાને મને આજ્ઞા આપો. (ગુરુની આજ્ઞા મેળવીને) ગુરુના
 ચરણમા પોતાના હાથ તથા મસ્તકે કરી સ્પર્શે છે. મછી ઉભો
 ચઇ મસ્તક ઉપર બે હાથ લગાડી ગુરુની સન્મુખ દષ્ટિ રાખી
 “ ખમણ્ણિજો લો ” ઇત્યાદિ પદો બોલે છે. હે ભગવંત !
 કાંઈ ખેદ ઉપજાવ્યો હોય તે ખમજો અત્પ ગ્લાનિવાળા એવા
 આપને ઘણા સમાધિ ભાવે કરીને આપનો દિવસ વીત્યો છે ?

(અહીં શુર ' તહત્તિ ' તેમજ વ્યતિત થયો છે, એમ કહે છે.)

મુખપાઠ ૪૪ મો.

શુરુવાંદણા સૂત્ર ભાગ ૨ જો.

જત્તા મે ॥ ૪ ॥

જવણિજ્જં, ચ, મે ॥ ૫ ॥

સ્વામેમિ, સ્વમાસમણો, દેવસિયં વડ્કમં ॥ ૬ ॥

આવસિઆણ, પઢિક્કમામિ, સ્વમાસમણાણં, દેવસિઆણ,
આસાયણાણ, તિત્તીસન્નયરાણ, જં કિંચિ, મિચ્છાણ, મણદુક-
કાણ, વયદુકકાણ, કાયદુકકાણ.

શબ્દાર્થ.

જત્તા તપ, નિયમ, સંયમ સ્વાધ્યા- મે હે ભગવંત.

યશ્પ યાત્રા.

મે હે ભગવંત.

સ્વામેમિ હું ખામું છું.

દેવસિયં દિવસ સંબંધી.

જવણિજ્જં ચ ઇન્દ્રિય અને નોઇન્દ્રિયથી

ખીડા નહિ પામતું શરીર છે ?

સ્વમાસમણો હે ક્ષમાશ્રમણ.

વડ્કમં અપરાધ.

આવસિઆણ આવશ્યક ક્રિયા સેવતા પઠિકામમિ હુ નિવર્તુ છુ
 લાગેના અતિચારથી સમાસમણાણ ક્ષમાશ્રમણુ સંબધી
 તિત્તોસપ્તચરાણ તેત્રીશ આશાતના દિવસે થયેલી આશાતનાએ કરી.
 માહિલી જાકિવિ જે કાષ્ટ
 મિચ્છાણ મિચ્છાભાવરૂપ આશાતના મળદુકઢાણ મન સંબધી પાપ તે
 એ કરીને રૂપ આશાતનાએ કરીને.
 વચદુકઢાણ વચન સંબધી પાપ કાયદુકઢાણ શરીર સંબધી પાપ તે
 તે રૂપ આશાતનાએ કરીને રૂપ આશાતનાએ કરીને

આવશ્યક.

હે ભગવત ! આપને તપ, નિયમ, સ્વયમ, સ્વાધ્યાયરૂપ યાત્રા અવ્યાબાધપણે વર્તે છે ? ૪

(શુર કહે “ તુષ્મંપિ વદ્દે ” તમને પણ વર્તે છે ?)

[શિષ્ય કહે] ઇન્દ્રિય અને નોઈન્દ્રિયથી પીડા નહિ પામતું એવું આપતું શરીર છે ? ૫

(શુર કહે ‘ એવું ’ એમજ છે)

હે ક્ષમાશ્રમણ ! દિવસ સંબધી મારા અપરાધ હું ખા-
 સુ છું ૬

આવશ્યક એટલે અવશ્ય કર્તવ્ય જે ચરણુસિત્તરી અને
 કર્ણુસિત્તરી વગેરે સેવતાં પાળતા જે અતિચાર લાગ્યા હોય,
 તે થકી હું નિવર્તુ છું [વળી] ક્ષમાશ્રમણ સંબધી દિવસને

વિષે થઈ, એવી આશાતનાએ કરીને, તેત્રીશ આશાતના માં-
હેલી જે કાંઈ મિથ્યાલાવરૂપ આશાતના થઈ હોય, તેણે કરીને,
મન સંબંધી પાપ તે રૂપ આશાતનાએ કરીને, વચન સંબંધી
પાપ તે રૂપ આશાતનાએ કરીને, શરીર સંબંધી પાપ તે રૂપ
આશાતનાએ કરીને.

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

કાયદુકડાણ, મણદુકડાણ, જં કિંચિ, સ્વમાસમણાણં,
આવસિઆણ, દેવસિયં, સ્વામેમિ, જવણિજ્જં ચ, જત્તા.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

વચન સંબંધી પાપ તે રૂપ આશાતનાએ કરીને, મિથ્યા-
લાવરૂપ આશાતનાએ કરીને, તેત્રીશ આશાતના માંહેલી, હું
નિવર્તું છું, અપરાધ, હે ક્ષમાશ્રમણ, હે ભગવંત.

મુલપાઠ ૪૫ મો.

ગુરુવાંદણા સૂત્ર ભાગ ૩ જો.

કોહાણ, માણાણ, માયાણ, લોહાણ, સન્વકાલિઆણ,
સન્વમિચ્છોવયાણ, સન્વધમ્માઇકમણાણ, આસાયણાણ, જો,

મે, અહારો, કઓ, તસ્સ, સ્વમાસમણો, પઠિક્કમામિ, નિં-
દામિ, ગરિહામિ અપ્પાણ વોસિરામિ ॥ ૭ ॥

શબ્દાર્થ.

કોહાણ ક્રોધરૂપ આશાતનાએ કરીને	માણાણ માનરૂપ આશાતનાએ કરીને
માયાણ, માયારૂપ આશાતનાએ કરીને	લોહાણ લોભરૂપ આશાતનાએ કરીને
સવ્વકાલિઆણ સર્વકાળ સખધી	સવ્વમિચ્છોવયારાણ સર્વ મિથ્યા ઉપચાર
સવ્વધમ્માદિક્કમણાણ સર્વ કરણીને અતિ	[કુડ કપટ] રૂપ આશાતનાએ કરીને
કમવારૂપ આશાતનાએ કરીને.	આસાયણાણ આશાતનાએ કરીને
જો જે	મે મારા છવે
અહારો અતિચાર	કઓ કયો હોય
તસ્સ તે સખધી	સ્વમાસમણો હે દ્વિમાત્રમણુ.
પઠિક્કમામિ હુ આપની સમીપે પ	નિંદામિ આત્મ સાથે નિંદું છુ
	ડિક્કમુ છુ. ગરિહામિ ગુરૂની સાક્ષીએ નિંદુ છુ.
અપ્પાણ મારા પાપી આત્માને	વોસિરામિ હુ વોસરાવુ છુ

માવાર્થ.

ક્રોધરૂપ આશાતનાએ કરીને, માનરૂપ આશાતનાએ કરીને,
માયારૂપ આશાતનાએ કરીને, અને લોભરૂપ આશાતનાએ કરીને
સર્વ કાળ સખધી, સર્વ મિથ્યા ઉપચાર. [કુડ કપટ]

રૂપ આશાતનાએ કરીને, તેમજ સર્વ ધર્મ કરણીને અતિક્રમવા-
રૂપ આશાતનાએ કરીને.

જે મારા જીવે અતિચાર કર્યો હોય, તે સંબંધી હે ક્ષ-
માશ્રમણ ! હું આપની સમીપે વોસરાવું છું. અર્થાત્ છો-
ડવું છું. ૭

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

વોસિરામિ, ગરિહામિ, પઢિકમામિ, તસ્સ, અહારો,
જો, સન્વધમ્માહકમણા, સન્વકાલિઆ, માયા, કાહો.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

મારા પાપી આત્માને, નિંહું છું, હે ક્ષમાશ્રમણ, કર્યો
હોય, મારા જીવે, આશાતનાએ કરીને, સર્વ ધર્મ કરણીને અ-
તિક્રમવારૂપ આશાતનાએ કરીને, સર્વ કાળ સંબંધી, માનરૂપ
આશાતનાએ કરીને, ક્રોધરૂપ આશાતનાએ કરીને.

વોધપાઠ ૧૩ મો.

ગુરુવાંદણા કર્યા પછી અતિચારની આઠ ગાથાઓ કહેવામાં
આવે છે, તેમાં બીજી ગાથાથી જ્ઞાનાચાર, ત્રીજી ગાથાથી

દર્શનાચાર, ચોથી ગાથાથી ચારિત્રાચાર અને પાચમી ગાથાથી તપાચાર કહેલ છે પછી છઠી ગાથામા તપાચારમા કહેલ બાહ્ય તપના છ ભેદ દર્શાવ્યા છે, અને સાતમી ગાથામા આભ્યંતર તપના છ ભેદ દર્શાવ્યા છે પછી આઠમી ગાથામા વીર્યાચાર કહ્યો છે, એવી રીતે એ આઠ ગાથામા તે તે આચારમા લાગેલા અતિચારો દૂર થવાને તે પ્રસંગે સૂચવેલું છે એ અતિચારની આઠ ગાથાઓનું સ્મરણ શ્રાવકને અતિચારથી મુક્ત કરી ઉત્તમ પ્રકારની શુદ્ધિ આપે છે.

અતિચારની આઠ ગાથાનો કાઉત્સગ્ગ કરવામા આવે છે. જો એ આઠ ગાથા મોઢે આવડતી ન હોય તો, આઠ નવકારનો કાઉત્સગ્ગ કરવાને કહેલું છે તે કાઉત્સગ્ગ પાર્યા પછી લોગસ્સ કહેવાય છે, પછી નીચે બેઝી ત્રીજા આવશ્યકની મુહુપત્તિ પડિ-લેહીને બે વાદણા આપવામા આવે છે, તે પછી ઉભા થઈને—

“ इच्छाकारेण सदिसह भगवन् देवसियं आलोड इच्छं ” એમ કહી “ आलोएपि जो मे देवसिओ ” એ પાઠ કહેવામા આવે છે, અને તે પછી સાત લાખ કહી અઢાર પાપમ્થાનક આલોવવાને કહેલું છે

સારાંશ પ્રશ્નો.

૧ શુરૂવાદણા ડઝ્યા પછી કઈ ગાથા આવે છે ? ૨ એ આઠ ગાથાઓમા શી શી બાબત દર્શાવેલી છે ? ૩ એ ગાથાઓથી શુ સૂચવેલું છે ? ૪ તેનાથી શ્રાવકને શો લાભ થાય છે ? ૫ તે અતિચારની આઠ ગાથાઓ શુ કરવામા આવે છે ? ૬ જો તે આઠ ગાથાઓ મુખે ન આવડતી હોય તો, શુ કરવું

જોઈએ ? ૭. તે અતિચારનો કાઉન્સિલ કર્યા પછી શું કહેવાય છે ? ૮. અહીં દેટલાં વાંદણાં આપવાનાં છે ? અને તે પછી ઉભા થઈને શેનો પાઠ બોલવાનો છે ? ૯. તે પછી આલોવવાને શું કહેવું છે ?

મુખપાઠ ૪૬ મો.

અતિચારની આઠ ગાથાં ભાગ ૧ લો.

નાણંમિ દંસણંમિ અ, ચરણંમિ તવાંમિ તહય વિરિયંમિ ।
આયરણં આચારો, હા એસો પંચહા ભણિઓ ॥ ૧ ॥

કાલે વિણે વહુમાણે, હવહાણે તહ અનિહવણે ।
વંજણ અત્થ તદુભણ, અદ્ધવિહો નાણમાયારો ॥ ૨ ॥

શબ્દાર્થ.

નાણમિ જ્ઞાનને વિષે.

અ અને.

તવમિ તપને વિષે.

વિરિયમિ વીર્યને વિષે.

આચારો તે આચાર કહેવાય છે.

એસો એ આચાર.

દંસણંમિ દર્શનને વિષે.

ચરણંમિ ચારિત્રને વિષે.

તહય તેમજ.

આયરણં જે આચરણ.

હા એવી રીતે.

પંચહા પાંચ પ્રકારનો.

મણિઓ કહેવો છે , કાલે જે કાળે લણુવાની આજ્ઞા હોય,
 વિણ સ્નાનીનો વિનય કરવો, તે તે કાળે લણુ તે કાળ આચાર
 વિનય આચાર વહુવાળે જ્ઞાની ઉપર અંતરગ પ્રેમ
 ઉવહાળે સૂત્રો લણુવાં ને તપ વિશેષ કરવો તે બહુ માન આચાર
 કરવો તે ઉપધાન આચાર તથા
 અનિષ્ટનું લણુવું ન શકે ન જો યજ્ઞ સૂત્રના અક્ષરનો શુદ્ધ ઉચ્ચાર
 બધવા તે અનિષ્ટનું આચાર તે નાચાર
 અર્થ સૂત્રનો અર્થ બરાબર કરવો તે તદુપર
 અર્થ આચાર તે તદુપર નાચાર
 અદ્વિદ્યો આઠ પ્રકારનો. નાળમાચારો જ્ઞાનાચાર કહેવો છે

આચાર્ય.

જ્ઞાનને વિષે, દર્શનને વિષે, ચારિત્રને વિષે, તપને વિષે,
 તેમજ વીર્યને વિષે જે આચરણ તે આચાર કહેવાય છે, એ
 આચાર પાંચ પ્રકારનો કહેવો છે ૧

જે કાળે જે લણુવાની આજ્ઞા હોય, તે કાળે તે લણુવું,
 તે કાળ આચાર જ્ઞાનીનો વિનય સાચવવો તે વિનય આચાર
 જ્ઞાની ઉપર અંત કરણનો પ્રેમ કરવો, તે બહુ માન આચાર
 સૂત્રો-લણુવાં, ને તપ વિશેષ કરવો, તે ઉપધાન આચાર લણુવનાર,
 શુક્રને ન જોળવવા, તે અનિષ્ટનું આચાર સૂત્રના અક્ષરનો શુદ્ધ
 ઉચ્ચાર કરવો, તે વ્યંજન આચાર અર્થ બરાબર કરવો, તે
 અર્થ આચાર અને સૂત્ર તથા અર્થ બંને શુદ્ધ લણુવાં તે તદુ-
 પર આચાર એ આઠ પ્રકારે જ્ઞાનાચાર કહેવો છે ૨

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

નાળમાયારો, તદુભણ, વંજણ, તહ, ઉવહાણે, વિણણ,
મણિઓ, ઇસો, આયારો, વિરિયંમિ, તવંમિ, અ, નાળંમિ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

આઠ પ્રકારનો, સૂત્ર અર્થ બંને શુદ્ધ લાણવાં તે તદુભય
આચાર, સૂત્રના અક્ષરનો શુદ્ધ ઉચ્ચાર કરવો તે વ્યંજનાચાર,
તથા જ્ઞાની ઉપર અંતરંગ પ્રેમ કરવો, તે બહુ માન આચાર,
જે કાળે લાણવાની આજ્ઞા હોય તે કાળે લાણવું તે કાળ આચાર,
પાંચ પ્રકારનો, એવી રીતે, જે આચરણ, તેમજ, ચારિત્રને વિષે,
દર્શનને વિષે.

મુખપાઠ ૪૭ મો.

અતિચારની આઠ ગાથા ભાગ ૨ જો.

નિસ્સંકિઅ નિકાંચિઅ, નિઘ્વિત્તિગિચ્છા અમૂઢાદિદ્ધિ અ ।
ઉવવૂહ થિરીકરણે, વચ્છલપ્પભાવણે અદ્ધ ॥ ૩ ॥
પણિહાણ જોગજુત્તો, પંચહિં સમિદ્ધિં તિહિં શુત્તીહિં ।
ઇસ ચરિત્તાયારો, અદ્ધવિહો હોઇ નાયવ્વો ॥ ૪ ॥

શબ્દાર્થ.

નિસ્સંકિત વીતરાગના વચનમા શકા	નિકલિંગ જિનમત વિના અન્ય
ન કરવી	મતની ઇચ્છા ન કરવી
નિર્વિતિગિચ્છા દુગ છા ન કરવી.	અમૂઢદિક્ષિત મિથ્યાત્વીના ચમત્કાર
ઝવવૂહ સમક્રિતધારીના અલ્પ ગુણની	દેખી તેનાથી વ્યામેહિત ન થવું
પણ અણસા કરવી.	ચિરોક્તિને જિન ધર્મ પામેલાને તેમાં
વચ્છલ સાધર્મિ વાતસલ્ય કરવું.	સ્થિર કરવા
પ્રમાવળે જેન શાસનની પ્રભાવના	અઠ આ આઠ લક્ષણોદર્શનાચારનાં છે
કરની	પણિહાજગી સાવધાનપણે મન, વચન,
શુદ્ધો યુક્ત એવો	કાયાના યોગથી
પચહિ પાત્ર.	સમિદ્દિ સમિતિવડે
તિહિ ત્રણ	શુદ્ધિહિ શુભિવડે.
એસ એ	ચરિતાવારો ચારિત્રાભાર
અઠવિહો આઠ પ્રકારનો	હોઈ છે.
નાયવ્યો જાણવા યોગ્ય	

આવાર્થ.

વીતરાગના વચનમા શકા ન કરવી, તે નિશ્ચિત જિન મત વિના અન્ય મતની ઇચ્છા ન કરવી, તે નિશ્ચિત સાધુ સાધ્વીનો મલિન વેષ તથા ગાત્ર દેખી દુગ છા ન કરવી, તે નિર્વિતિગિચ્છા. અથવા ધર્મના કૃણમા સહેલું ન લાવવો, તે નિર્વિતિગિચ્છા. મિથ્યાત્વીના કષ્ટ, મત્ર, તથા ચમત્કાર દેખી,

તેનાથી વ્યામોહિત ન થવું તે અમૂઢ દ્રષ્ટિ. સમકિતધારીના અ-
દ્ય ગુણની પણ શુદ્ધ મનથી પ્રશંસા કરવી, તે ઉપવૃંહક. જિન
ધર્મમાં જોડવા તથા જિન ધર્મ પામેલાને તેમાં સ્થિર કરવા, તે
સ્થિરીકરણ. સાધર્મી ઇંધુનું અનેક પ્રકારે હિત ચિંતવવું, તે
વાત્સલ્ય. અને અન્ય દર્શની પણ જૈન દર્શનની અનુમોદના કરે,
તેવાં કાર્ય કરવાં, તે પ્રભાવના. આ આઠ લક્ષણો દર્શનાચારનાં
જાણીવાં. ૩

પ્રણિધાન યોગ અર્થાત્ એકાગ્ર—સાવધાનપણે કરી મન,
વચન, કયાના સર્વ યોગ, આરિત્ર પાળવાને વિષે યુક્ત એવો
આરિત્રાચાર, તે પાંચ સમિતિ, અને ત્રણ ગુણ એમ આઠ પ્ર-
કારનો જાણી લેવો. ૪

નીચેના મૂળ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

નાયબો, અટવિહો, એસ, તિહિં, પંચહિં, પળિહાણ-
જોગ, પપભાવણે, થિરીકરણે, અમૂઢદિદિઅ, નિકંચિઅ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂળ શબ્દો કહો.

છે, આરિત્રાચાર, ગુણિવડે, સમિતિવડે, યુક્ત એવો, આ
આઠ લક્ષણો દર્શનાચારનાં છે. સાધર્મી વાત્સલ્ય કરવું, સમકિત-
ધારીના અદ્ય ગુણની પણ પ્રશંસા કરવી, હુગાં ન કરવી,
વીતરંગના વચનમાં શકા ન કરવી.

મુખપાઠ ૪૮ મો.

અતિચારની આઠ ગાથા ભાગ ૩ જો.

વારસવિદ્મિવિ તવે, સમ્ભિતર વાહિરે કુસલદિદ્ધે ।

અગિલાડ અણાજીવી, નાયબ્બો સો તવાયારો ॥ ૫ ॥

અળસળ મૂળોયરિયા, વિત્તીસલેવળં રસચાઓ ।

કાયકિલેસો સંલી, ણયાય વજ્જો તવો હોડ ॥ ૬ ॥

શબ્દાર્થ.

વારસવિદ્મિ આઠ પ્રકારના

તવે તપને પ્રિયે

સમ્ભિતર ૭ પ્રકારે અમ્ભિતર :

વાહિરે ૭ પ્રકારે બાહ્ય

કુસલદિદ્ધે ડુગા પુરુષ—તીર્થસ્થાને

અગિલાડ દુગ છ ભાવે રહિત

ઉપદેશવા

અણાજીવી આશ્ચર્ય દેખ રહિત

નાયબ્બો બાણવો

સા તે

તવાયારો તપાચાર

અળસળ ચાર પ્રકારના આહારનો

ઝળાચરિયા પાત્ર સાત દેખાયા એળ

ત્યાગ તે અણુસણ

ખાત્રા અથના એળ વચ્ચે પાત્ર

વિત્તીસલેવળ દ્રવ્ય વિગેરેનો સંકેપ

રાખ્યાં તે ઉલોદ્ધરી

કરવો તે વૃત્તિસંકેપ

મ્તયાગો વિગત પ્રમુખ અર્થનો થોડો

કાયકિલેસો કામને કષ્ટ આપના લોચ

વા અધિક ત્યાગ તે રમ ત્યાગ

વગરનો તે કામકર્મ

સંલીનયાય વિપયાદિકની ઉદીરણા કરવી મજબૂત બાલ્ય.

નહિ, તેમજ અંગેષાંગ સંકેતી તથા તપ.

રાખવાં તે સંલીનતા. હોદ છે.

માર્ગાર્થ.

આર પ્રકારના તપને વિષે તે તપાચાર. દુગંધા ભાવથી રહિત તથા હું તપ કરું તો મારી આજીવિકા ચાલે એવા દોષથી રહિત છે. છ અભ્યંતર અને છ બાહ્ય એમ આર પ્રકારનો તે તપાચાર તીર્થકરોએ ઉપદેશ્યો છે. ૫

ચારે પ્રકારના આહારનો અલ્પ અથવા બહુ કાળ સુધી ત્યાગ તે અનશન. વસ્ત્ર યાત્ર એછાં રાખવાં, અથવા પાંચ સાત કોળીયા એછા જમવા તે ઉશ્ચોદરી. દ્રવ્યાદિકનો સંક્ષેપ કરવો તે વૃત્તિસંક્ષેપ.

વિગય પ્રમુખ રસનો થોડો અથવા અધિક ત્યાગ કરવો તે રસત્યાગ. કાયાને કષ્ટ આપવા, લોચ કરાવવો તે કાયકલેશ. અને વિષય વગેરેની ઉદીરણા કરવી નહિ, તેમજ અંગેષાંગ સંકેતવાં તે સંલીનતા. એ છ પ્રકારે બાહ્ય તપ છે.

નીચેના મૂળ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

તથા, કાયકલેશો, વિષયસંસ્થાપન, અણસન, સો, અણાજીવી, કુસલદિદે, સંખિતર, વારસવિહંપિ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂળ શબ્દો કહો.

છે, બાહેરનો, વિષમહિકની ઉદીરણ કરવી નહિ તે સલી-
નતા, વિગય પ્રમુખ રસનો થોડો વા અધિક ત્યાગ તે રસત્યાગ,
પાત્ર સાત કોળીઆ ઓછા બાવા અથવા ઓછા વસ્ત્ર પાત્ર રા-
ખવા તે ઉણોદરી તપાચાર, બાણવો, દુગછા ભાવે રહિત, છ
પ્રકારે બાહ્ય, તપને વિષે

મુખપાઠ ૪૯ મો.

અતિચારની આઠ ગાથા ભાગ ૪ થો.

પાયચ્છિત્તં વિળઓ, વેયાવચ્ચં તદેવ સજ્ઞાઓ ।
જ્ઞાણ ઉસ્સગ્ગોવિજ, અર્પિતરઓ તવો દોઈ ॥ ૭ ॥
અણિગૂહિઅ બલવિરિઓ, પઢિકમઈ જો જહુત્તમાઉત્તો ।
જુંજઈઅ જહાયામં, નાપવ્વો વીરિઆયારો ॥ ૮ ॥

શબ્દાર્થ.

પાયચ્છિત્ત લાગેલા દોષનો ગુરૂ પામે વિળઓ જ્ઞાન તથા જ્ઞાનીનો વિનય
પ્રમાણ કરી તેના નિવારણને અર્થે કરવો તે વિનય તપ
ગુરૂ જે આલોચણ આપે તે કરવું, વેયાવચ્ચ ગુરૂ પ્રમુખની આદાર વગે
તે પ્રાપ્તિન તપ રથી ભક્તિ કરવી તે વૈયાવચ્ચ તપ

મહેવ તેમજ.

છાજી આનં તથા રૂઢ ધ્યાન નિવારી

ધર્મ તથા શુકલ ધ્યાનમાં પ્રવર્તવું

તે ધ્યાન.

વિચ નિચે.

બાધિતગ્રાં અભ્યંતર.

હોદ છે.

ચત્તવિરિઓ બળવીર જેનું.

જો જે.

આરતો સાવધાન ચદને.

ગ્રહાયમં પોતાની શક્તિને અનુસારે.

ત્રીરિઆચારો પીપીચાર.

ગજાઓ વાંચના, પૃચ્છના પ્રમુખ

પાંચ પ્રકારથી અભ્યાસ કરવો

તે સ્વાધ્યાય તપ.

હસ્તગોષ કર્મક્ષય અર્થે કાયાને વોસ-

રાવવી તે કાયોત્સર્ગ તપ.

તપો તપ.

બાળિગૃહિત પ્રગટ છે.

પરિક્રમર પરાક્રમ કરે છે.

જહુત્તમ તીર્થકરદેવે જેમ કહ્યું છે તેમ.

જુંગદમ પ્રવર્તે.

નાયલો બાણુવો.

આચાર્ય.

લાગેલા દોષનો શુરૂ પાસે પ્રકાશ કરી તેના નિવારણને અર્થે શુરૂ જે આલોચણા આપે તે કરવું, તે પ્રાયશ્ચિત તપ. જ્ઞાન તથા જ્ઞાનીનો વિનય કરવો, તે વિનય તપ. શુરૂ પ્રમુખની આહાર વગેરેથી ભક્તિ કરવી, તે વૈયાવચ્ચ તપ. વાંચના, પૃચ્છના વગેરે પાંચ પ્રકારથી અભ્યાસ કરવો, તે સ્વાધ્યાય તપ. આર્ત તથા રૌદ્ર ધ્યાન નિવારી ધર્મ અને શુકલ ધ્યાનમાં પ્રવર્તવું, તે ધ્યાન તપ. કર્મક્ષય અર્થે કાયાને વોસરાવવી, તે કાયોત્સર્ગ તપ. જો છ પ્રકારે આભ્યંતર તપ છે. ૭

પ્રગટ છે બળવીર્ય જેવું, અને જેમ તીર્થકર દેવે કહ્યું છે,

તેમજ જે પરાક્રમ કરે છે, એટલે સર્વ રીતે ધર્મને વિષે જે ઉગ્રમ કરે છે, અને વળી જે સાવધાનપણે પોતાની શક્તિ પ્રમાણે ધર્મના કાર્યને વિષે પ્રવર્તે, તે વીર્યાચાર બાણવો ૮

નીચેના મૂળ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

વીરિઆચારો, જહાયામં, આહત્તો, જો, વલવીરિઓ, હોઈ, અખિતરઓ, હસ્સગો, સજ્ઞાઓ, ચેયાવચં, પામચ્છિત્ત.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂળ શબ્દો કહો.

બાણવો, પ્રવર્તે, તીર્થકર દેવે, પરાક્રમ કરે છે, પ્રગટ છે, તપ, નિશ્ચે, આર્ત તથા રૌદ્ર ધ્યાન નિવારી ધર્મ તથા શુક્લ ધ્યાનમા પ્રવર્તવું તે ધ્યાન, તેમજ, જ્ઞાન તથા જ્ઞાનીનો વિનય કરવો તે વિનય તપ.

મુખપાઠ ૫૦ મો.

દેવસિઅં આલોહં સૂત્ર ભાગ ૧ લો.

इच्छाकारेण संदिस्सह भगवन् देवसिअ आलोहं ।
इच्छं ।

આલોણિ જોમેદેવસિઓ, અહારો કઓ કાહઓ વાહઓ

માણસિઓ, ઉસ્મૃત્તો ઉમ્મગ્ગો અકળ્પો અકરણીજ્ઞો દુઝ્ઞા
ઓ દુવ્વિચિત્તિઓ અળાયારો, અણિચ્છિઅવ્વો અસાવગ
પાઉમ્મગો.

શબ્દાર્થ.

इच्छाकारेण आपनी धन्धा पूर्वक.	સંદિસ્ટદ આજ્ઞા આપો.
भगवन् हे भगवन् !	દેવસિઅં દિવસ સંબંધી અતિચાર.
आलोउं प्रकाशुं.	इच्छं आलोएमि आपनुं वयन अंगी.
जो ने.	હાર હરું છું અને પ્રકાશું છું.
मे मे.	દેવસિઓ દિવસ સંબંધી.
अइआरो अतिआर.	કઓ કયો હોય.
आइओ आया संणंधी.	આઈઓ વચન સંબંધી.
माणसिओ भन संणंधी.	उस्सुत्तो जिनामम विइइ भोलवाथी.
उम्मग्गो उन्मार्गते सेववाथी.	અકળ્પો અકરણપણાથી ઉત્પન્ન થયેલ.
अकरणिओ नहि करवा योअ करवाथी.	दुज्झाओ दुर्धीन ध्यावाथी.
दुव्विचित्तिओ दुष्ट चिंतन करवाथी.	अणायारो अनायारथी.
अणिच्छिअव्वो ने धन्धवा योअ	असावग पाउमगो आवकने ने उयित
नथी तेथी.	નથી તે કરવાથી.

भावार्थ.

હે ભગવન્ ! આપની ઇચ્છાપૂર્વક આજ્ઞા આપો તો દિવસ
સંબંધી ને અતિચાર લાગ્યા હોય, તે પ્રકાશું. (શુરૂ કહે

“ આલોહ ” પ્રકાશો.) શિષ્ય કહે, આપનું વચન અંગીકાર કરું છું, અને પ્રકાશું છું

જે મેં દિવસે કાયા સંભાળી, વચન સંભાળી અને માન સંભાળી અતિચાર કર્યા હોય, જિનાગમની વિરુદ્ધ ખોલવાથી ઉન્માર્ગને સેવવાથી, ઉત્પન્ન થયેલ જે અકલ્પ્ય અર્થાત્ ચરણ કરણ બ્યાપારથી રહિત, તે અકલ્પ્યપણાથી ઉત્પન્ન થયેલ જે અકરણીય-એટલે નહિ કરવા યોગ્ય કરવે કરીને.

દુર્ધ્યાન ધ્યાવવાથી, અને તેથીજ દુષ્ટ ચિંતાવન કરવાથી, અનાચારથી એટલે જેથી પ્રતાદિકનો સર્વથા ભગ થાય, તેથી કે જે ઇચ્છવા યોગ્ય નથી, અને આવકને ઉચિત નથી, તેવું અનુચિત કરવાથી થયેલા અતિચાર.

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

અસાવગવાહમ્નો, અનાયારો, દુજ્ઞાઓ, અકલ્પો, ઉસ્સુત્તો, વાહ્ઓ, કઓ, દેવસિઓ, જો, આલોહં, ભગવન્.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

જે ઇચ્છવા યોગ્ય નથી તેથી, દુષ્ટ ચિંતાવન કરવાથી, નહિ કરવા યોગ્ય કરવાથી, ઉન્માર્ગને સેવવાથી, મન સંભાળી, કાયા સંભાળી, અતિચાર, મેં, આપનું વચન અંગીકાર કરું છું, અને પ્રકાશું છું, દિવસ સંભાળી અતિચાર

મુખપાઠ ૫૧ મો.

દેવસિઅં આલોહં ભાગ ૨ જો.

નાળે દંસળે ચરિત્તાચરિત્તે સુણ સામાણે તિળં
ગુત્તીળં, ચણહં કસાયાળં, પંચળમણુવ્વયાળં, તિળં ગુણ-
વ્વયાળં, ચણહં સિક્કાવ્વયાળં, વારસવિહસ્સ સાવગધ-
મ્મસ્સ, જં સ્ખંડિઅં, જં વિરાહિઅં, તસ્સ મિચ્છામિ
દુકકં ॥

શબ્દાર્થ.

નાળે જ્ઞાનને વિષે.

ચરિત્તાચરિત્તે દેશવિરતિરૂપ-આવક-
ધર્મને વિષે.

તિળં ત્રણ.

ચણહં ચાર.

પંચળં પાંચ.

તિળં ત્રણ.

ચણહં ચાર.

વારસવિહસ્સ બાર પ્રકારનાં વ્રતરૂપ.

જં બે.

જં બે.

દંસળે દર્શનને વિષે.

સુણ શ્રુત—સિદ્ધાંતને વિષે.

સામાણ સામાયિકને વિષે.

ગુત્તીળં ગુપ્તિને વિષે.

કસાયાળં કપાયે કરી.

અણુવ્વયાળં અણુવ્રત મધ્યેથી.

ગુણવ્વયાળં ગુણુવ્રત મધ્યેથી.

સિક્કાવ્વયાળં શિક્ષાવ્રત મધ્યેથી.

સાવગ્ગધમ્મસ્સ આવક-ધર્મ માહેથી.

સ્ખંડિઅં દેશચક્રી-ભાંગ્યું હોય.

વિરાહિઅં સર્વ ચક્રી-વિરાધ્યું હોય.

તસ્ય તે
મિ ભાઈ

મિચ્છા મિથ્યા થાઓ
દુષ્કર્મ પાપ

માર્ગાર્થ.

જ્ઞાનને વિષે, દર્શનને વિષે, દેશવિગતિરૂપ શ્રાવક ધર્મને વિષે, શ્રુત-સિદ્ધાંતને વિષે, સામાયિકને વિષે, અને ગ્રણ્ય શુ-ક્ષિને વિષે

ચાર ક્ષાયે કરી, પાપ અણુવ્રત મધ્યેથી, ગ્રણ્ય શુણ્યવ્રત મધ્યેથી, અને ચાર શિક્ષાવ્રત મધ્યેથી, અર્થાત્ બાર પ્રકારના વ્રતરૂપ જે શ્રાવક ધર્મ તે માહેથી જે દેશ થકી ભાગ્યુ હોય, તથા જે મર્વ થકી વિરાધ્યુ હોય, તે ભાઈ પાપ નિષ્ક્રમ થાઓ.

નીચેના મૂળ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

દુષ્કર્મ, મિચ્છા, વિરાહિયં, સ્વદિય, સાવગ ધમ્મસ્સ, સિક્ખાવયાણં, ગુણવયાણં, અણુવયાણ, કસાયાણ, શુ-ક્ષીણ, સામાઈય, ચરિત્તાચરિત્તે, નાણે.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂળ શબ્દો કહો.

ભાઈ, તે, જે, બાર પ્રકારના વ્રતરૂપ, ચાર, ગ્રણ્ય, પાપ, ગાર, શ્રુત—સિદ્ધાંતને વિષે, દર્શનને વિષે

मुखपाठ ५२ मो.

सात लाख.

सात लाख पृथिवीकाय, सात लाख अप्पकाय, सात लाख तेउकाय, सात लाख वाउकाय, दश लाख प्रत्येक वनस्पतिकाय, चौद लाख साधारण वनस्पतिकाय, बे लाख बेंद्रिय, बे लाख तेंद्रिय, बे लाख चौरिन्द्रिय, चार लाख देवता, चार लाख नारकी, चार लाख तिर्यच पंचेंद्रिय, चादैं लाख मनुष्य, एवंकारे चोराशी लाख जीवायोनि-मांहे, महारे जीवे जे कोइ जीव हण्यो होय, हणाव्यो होय, हणतां प्रत्ये अनुमोद्यो होय, ते सर्वे मनै, वचनै, कायायें करी तस्स मिच्छामि दुक्कडं ॥

मुखपाठ ५३ मो.

अटार पाप स्थानक भाग १ लो.

पहेले प्राणातिपात, बीजे मृषावाद, त्रीजे अदत्तादान, चोथे मैथुन, पांचमे परिग्रह, छठे क्रोध, सातमे मान, आठमे माया, नवमे लोभ, दशमे राग, अगियारमे द्वेष, बारमे कलह, तेरमे अभ्याख्यान, चौदमे पैशुन्य, पंदरमे

રતિ અરતિ, સોઝમે પરપારિવાદ, સત્તરમે માયા મૃષાવાદ,
અઢારમે મિથ્યાત્વશલ્ય, ૯ અઢાર પાપસ્થાનરૂપાંદે મહારે
જીવે જે કોઈ પાપ સેવ્યું હોય, સેવરાવ્યુ હોય, સેવતા
મત્યે અનુમોદ્યુ હોય, તે સર્વે મને, વચને, કાયાપ કરી
તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કં ॥

શબ્દાર્થ.

પ્રાણાત્તિપાન ખીજના પ્રાણનો નાશ ચિનનવો	મૃષાવાદ અસત્ય જોલનાના પરિણામ અદત્તાદાન પારકી વસ્તુ ધણીની સ-
મૈથુન વિપયભોગની વાછાંચ પરિણામ	મતિ વિના કષ્ટ લેવાની વૃત્તિ
પરિગ્રહ નવ પ્રકારે ખાદ્ય અને ચૈદ	ક્રોધ ખીજની ઉપર તીન પરિણામે
પ્રકારે આશ્વતર વગેરેની વાછ	શુખ વગેરે અવયવો તપાનના
માન પ્રાપ્ત અથવા અપ્રાપ્ત વસ્તુનો	માયા ગ્રામપણે સ્વાર્થવૃત્તિ સિદ્ધ કર-
અહંતર	વાની ધમ્મ
લોભ ધનાદિ સપતિને એકઠાં કરી	રાગ પૌદ્ગલિક વસ્તુ ઉપર પ્રીતિ
સમ્રહ કરી રાખવા ની મનોવૃત્તિ	દ્વેષ અણુગમતા જીવાદિ પદ્ધતિ ઉપર
કલહ ખીજની સાથે નિખનાદ કર-	અર્ચિ
વાની વૃત્તિ	અભ્યારચાન નહીં દોટલું અને નહીં
પૃથુન્ય પરજીવના દોષની ચાડી ખાવી	સાંભળેલું પરજીવને આગ દેવું
રતિઅરતિ શુખ દુઃખ આવે હરે જોક	પરપરિવાદ શુણી વા નિર્જીણી જીવની
કરવો	નિન્દા કરવી

માયાનૃપાવાદ કપટવૃત્તિથી અસત્ય	મિથ્યાત્વશલ્ય વ્યવહારથી દુદ્દેવ, કુચ્ચર
ખોદી છળ કરીને લોકોને ઠગવાનાં	અને કુધર્મ સેવવાની અભિ-
પરિણામ.	લાપા અને નિશ્ચયથી આત્મ-
	સ્વરૂપના અનુભવને વિદ્વન્કર્તા-
	રૂપ આત્માના પરિણામ.

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

મિથ્યાત્વશલ્ય, પરપરિવાદ, પૈશુન્ય, કલહ, રાગ,
માયા, ક્રોધ, મૈથુન, મૃપાવાદ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

કપટવૃત્તિથી અસત્ય ખોદી છળ કરીને લોકોને ઠગવાનાં
પરિણામ, સુખ દુઃખ આવે હુષ શોક કરવો, નહિ હીઠેલું અને
નહિ સાંભળેલું પરજીવને આળ દેવું, અણુગમતા જીવાદિ પદાર્થો
ઉપર અજ્ઞિ, ધનાદિ સંપત્તિને એકઠી કરી સંગ્રહ કરી રાખ-
વાની મનોવૃત્તિ, ગ્રાસ અથવા અગ્રાસ વસ્તુનો અહંકાર, નવ
પ્રકારે આહ્ય અને ચૌદ પ્રકારે આલ્યંતર વસ્તુ વગેરેની વાંછા,
પારકી વસ્તુ ધણીની સંમતિ વિના લઇ લેવાની વૃત્તિ, ખીજાના
પ્રાણનો નાશ ચિંતવવો.

મુખપાઠ ૫૪ મો.

દેવસિઅ પઢિક્કમણે ઠાવે સૂત્રં.

સઘ્વસ્સવિ, દેવસિઅ, દુચ્છિતિઅ, દુખ્ખાસિઅ, દુચ્છિ-
દ્વિઅ, તસ્સ, મિચ્છા મિ દુક્કલં ॥

શબ્દાર્થ.

સઘ્વસ્સવિ સર્વ પણુ	દેવસિઅ દિવસ સળધી
દુચ્છિતિઅ દુષ્ટ ચિતવન કરવાથી	દુખ્ખાસિઅ દુષ્ટ ભાવણુ કરવાથી •
દુચ્છિદ્વિઅ દુષ્ટ ચેષ્ટારૂપ પ્રવૃત્તિ કરવાથી	તસ્સ તે
મિચ્છા મિથ્યા થાઓ	મિ માફ
દુક્કલં પાપ.	

ભાવાર્થ.

સર્વ પણુ દિવસ સળધી દુષ્ટ ચિતવન, દુષ્ટ ભાવણુ અને
દુષ્ટ ચેષ્ટારૂપ પ્રવૃત્તિ કરવાથી જે પાપ લાગ્યું હોય, તે માફ પાપ
મિથ્યા થાઓ.

નીચેના મૂળ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

દુક્કંઠં, મિચ્છા, દુચ્ચિદ્ધિઞ્, દુચ્ચિત્તિઞ્, સવ્વસ્સત્તિ ।

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂળ શબ્દો કહો.

ભાઈ, તે, દુષ્ટ લાષણુ કરવાથી, દિવસ સંબંધી.

વૌધપાઠ ૧૩ મો.

સાત લાખ અને અઠાર પાપસ્થાનક આલોવવાથી શ્રાવક ખરેખર શુદ્ધિ પ્રાપ્ત કરે છે. કારણ કે એ અઠાર પ્રકારે જીવને ચિત્તમાં જે પાપરૂપ લાવ ઉત્પન્ન થાય, તે લાવ પાંપ; અને તે લાવની ચીકાશથી જીવને સત્તાએ કર્મનાં દળીયાં લાગે, તે દ્રવ્ય પાપ કહેવાય છે, અને તે ખંને પાપ તેનાથી આલોવી શકાય છે. તે આલોવ્યા પછી “ સવ્વસ્સત્તિ દેવસિઞ્ ” એ પાઠ લણી નીચે બેસીને એક નવકાર ગણાય છે, તે પછી—

“ કરેમિ મંતે ” “ ઇચ્છામિ પઠિકમિઝં ” “ જો મે દેવસિઞ્ ”

એ પાઠ કહી વંદિતા સૂત્રનો આરંભ કરવાનો છે. તે વંદિતા સૂત્રથી અતિચારને પ્રતિક્રમવામાં આવે છે, અને તેથી શ્રાવક ઉત્તમ પ્રકારની શુદ્ધિ મેળવી શકે છે.

સારાંશ પ્રશ્નો

૧ શ્રાવક ખરેખરી શુદ્ધિ શેનાથી પ્રાપ્ત કરે છે ? ૨ ભાવ પાપ અને દ્રવ્ય પાપ કેાને કહેવાય ? ૩ તે બંને પાપો શેનાથી આવેલી શકાય છે ? ૪ તે આવેલ્યા પછી શેનો પાઠ લખાય છે ? ૫ પછી નીચે બેઠીને શુ ગણાય છે ? ૬ ક્યા ક્યા પાઠ બેઠીને વહિતા સૂત્રનો આરભ થાય છે ? ૭ વહિતા સૂત્રથી શુ પ્રતિક્રમવામા આવે છે, અને તેથી શ્રાવક શુ મેળવી શકે છે ?

મુખપાઠ ૫૫ મો.

વંદિતા સૂત્ર ભાગ ૧ લો.

વંદિત્તુ સન્નસિદ્ધે, ધમ્માયરિણ અ સન્નસાહુઅ ।

ઇચ્છામિ પઢિકમિઝં, સાવગથમ્માઇઆરસ્સ ॥ ૧ ॥

જો મેં વચાઇઆરો, નાળે તહ દંસળે ચમિત્તે અ ।

સુદુમ્મો અ વ્રાયરો વા, ત નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥ ૨ ॥

દુવિદ્ધે પરિગ્ગહંમિ, સાવજ્ઞે વહુવિદ્ધે અ આરખે ।

કારાવળે અ કરણે, પઢિકમે દેસિઅં સન્નં ॥ ૩ ॥

શાસ્ત્રાર્થ.

વંદિસુ વાંદીને
 ધમ્માયરિણ ધર્મના આચાર્યને.
 ઐ અને.
 હચ્છામિ હું ધમ્મહું હું.
 પઠ્ઠિમિહં પ્રતિક્રમવાને.
 જો ને.
 મે મને.
 નાળે જ્ઞાનને વિષે.
 તહ તથા.
 ચરિત્તે ચારિત્રને વિષે.
 સુહુમો અ સુક્ષ્મ.
 તં તેને.
 તં ચ અને તેને.
 દુવિદ્ધે બે પ્રકારનો.
 સાવજ્ઞે સાવધ—પાપવાળો.
 આરંભે આરંભવાળો.
 ઐ અને.
 પઠ્ઠિક્કમે હું પઠ્ઠિક્કમું હું.
 સવ્વં સર્વ અતિચાર પ્રત્યે.

સવ્વસિદ્ધે સર્વતઃ એવા તીર્થંકર તથા
 સિદ્ધ ભગવંતને.
 સવ્વસાહુજ ઉપાધ્યાય તથા સર્વ
 સાધુઓને.
 સાવગધમ્માદ્દઆરસ્સ આવક ધર્મને વિષે
 લાગેલા અતિચારથી.
 વયાદ્દઆરો મતોને વિષે અતિચાર
 લાગ્યા હોય.
 દંસણે દર્શનને વિષે.
 ઐ અને.
 માયરો વા અથવા પાદર.
 નિંદે હું નિંદું હું.
 ગરિહામિ ગુરુની સમક્ષ ગર્હું હું.
 પરિંગ્ગહામિ પરિગ્રહ.
 મહુવિદ્ધે અ બહુ પ્રકારના.
 કારાવણે ખીજની પાસે કરાવવાથી.
 કરણે પોતાની જાતે કરવાથી.
 દેસિહં દિવસ સંબંધી.

ભાવાર્થ.

સર્વજ્ઞ એવા તીર્થંકર તથા સિદ્ધ ભગવંતને તથા ધર્મના

આચાર્ય, ઉપાધ્યાય, અને સર્વ સાધુઓને વાદીને શ્રાવક ધર્મને વિષે લાગેલા અતિચારથી પ્રતિક્રમવાને હું ઇચ્છુ છું. ૧

જ્ઞાનને વિષે, દર્શનને વિષે, તથા ચારિત્રને વિષે, (ચ શબ્દથી તપને વિષે), અને વીર્યને વિષે મને મતોની અદર સૂક્ષ્મ અથવા બાહર જે અતિચાર લાગ્યા હોય, તેને હું નિહુ છું, અને ગુરૂની સમક્ષ ગર્હુ છું. ૨

સાવધ—પાપવાળો, અને બહુ પ્રકારના આરભવાળો—એમ બે પ્રકારના પરિગ્રહ છે તે બંનેને પોતે કરવાથી, અને બીજાઓની પાસે કરાવવાથી જે અતિચાર લાગ્યા હોય, તે દિવસ સબધી સર્વ અતિચાર પ્રત્યે હું પડિક્ષ્ણુ છું. ૩

નીચેના મૂળ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

સર્વ, પઢિકપે, અ, આરંભે, સાવજો, દુવિદે, તં ચ, તં, સુહુયો અ, ચરિત્તે, તહ, વગાડ્યારો, જો, પઢિકામિવં, સન્નસાહુ અ, ધમ્માયરિણ, વદિત્તુ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂળ શબ્દો કહો.

દિવસ સબધી, પોતાની બાતે કરવાથી, બીજાની પાસે કરાવવાથી, બહુ પ્રકારના, પરિગ્રહ, ગુરૂની સમક્ષ ગર્હુ છું, હું નિહુ છું, અથવા બાહર, અને, દર્શનને વિષે, જ્ઞાનને વિષે, મને

મુલપાઠ ૫૬ મો.

વંદિતા સૂત્ર ભાગ ૨ જો.

જં વદ્ધમિદિણ્હિં, ચડિં કસાણિં અપ્પસત્થેહિં ।
 રાગેણ વ દોસેણ વ, તં નિદે તં ચ ગરિહામિ ॥ ૪ ॥
 આગમણે નિગમણે, ઠાણે ચંકમણે અણાભોગે ।
 અભિઓગે અ નિઓગે, પઢિકમે દેસિઅં સવ્વં ॥ ૫ ॥
 સંકા કંચ વિગિચ્છા, પસંસ તહ સંયવો કુલિંગીસુ ।
 સમ્મત્તસ્સ ઇઆરે, પઢિકમે દેસિઅં સવ્વં ॥ ૬ ॥

શબ્દાર્થ.

જં જે.

ઈદિણ્હિં ઇદિથોવડે કરી.

કસાણિં કપાથે કરી.

રાગેણ વ રાગે કરી.

વ અથવા.

નિદે હું નિંદું છું.

ગરિહામિ હું ગુરુ સાક્ષીએ ગર્હું છું.

નિગમણે આપતાં.

ચંકમણે આમતેમ કરતાં.

વદ્ધં બાંધું હોય.

ચડિં ચાર.

અપ્પસત્થેહિં અપ્રશસ્ત ભાવે કરી.

દોમેણ દોષે કરી.

તં તેને.

તં ચ તેને.

આગમણે જતાં.

ઠાણે મિથ્યાત્વીના સ્થાને ઉભા રહેતાં.

અણાભોગે ઉપયોગ વિના.

અભિઓગે ગગ્ગ અથવા ઘણા લોકોના અ અને

આગ્રહથી,

નિઓગે પરાધીનતાના કારણથી,

પડિક્કમે હુ પડિષ્ઠુ છુ

દસિઅ દિવસ સળધી

• સવ્વ સર્વ

સવા જિન વચનમાં સહા.

કલ્લ અન્ય મતની ઇચ્છા અથવા

વિગિચ્છા સાધુ, સાધ્વીની મલિનતા

ધર્મના કળનો સદેહ

દેખી દુગળા કરી

પસવ મિથ્યાત્વીની પ્રથ સા

તહ તેમજ

સઘવો પરિચય

કુલિંગીયુ મિથ્યાત્વીનો

સમ્મતસ્ત સમન્વિતના

અદ્ધારે અતિચારમાં

પડિક્કમે હુ પડિષ્ઠુ છુ

દેગિઅ દિવસ સળધી

સવ્વ સર્વ

માત્રાર્થ.

ઇદ્રિયોથી, ચાર કપાયોથી, અપ્રશન્ત લાવથી, ગગ તથા દ્વેષથી જે અતિચારરૂપ અશુભ કર્મ બાધ્યુ હોય, તેને હુ આત્માની સાક્ષીએ નિહુ છુ, અને ગુરૂની સાક્ષીએ ગર્હુ છુ ૪

ઉપયોગ રાખ્યા વિના, ગગના અથવા ઘણા લોકોના આગ્રહથી, અને પરાધીનતાના કારણથી (મિથ્યાત્વીના મદિર વ ગેરેમા) જતા, આવતા, તેમના સ્થાનકે ઉભા રહેતા, ત્યાજ આમતેમ ફરતા, જે અતિચારરૂપ પાપ કર્મ બાધ્યુ હોય, તે દિવસ સળધી સર્વ હુ પડિષ્ઠુ છુ ૫

જિન વચનમાં ગગ, અન્ય મતની વાછા, ધર્મના કળમાં સદેહ અથવા સાધુ સાધ્વીના મલિન ગાત્ર તથા વચ દેખી દુ-

જાંછા કરવી, મિથ્યાત્વીની પ્રશંસા તથા તેમનો પરિવ્રજ, એ સમ્યક્ત્વના અતિચારમાં દિવસ સંબંધી જે પાપ બાંધ્યું હોય, તે સર્વને હું પડિછમું છું. ૬

ત્રીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

સર્વં, પડિકમે, સમ્પત્તસ, સંયવો, પતંસ, કંસ,
સર્વં, પડિકમે, અ, અણામોમે, ઠાણે, આગમણે, તં ચ,
તં, દોસેણ, અપ્પસત્થેહિં, ચહિં, વદ્ધં.

ત્રીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

દિવસ સંબંધી, અતિચારમાં, મિથ્યાત્વીનો, તેમજ, સાધુ
સાધવીની મલિનતા દેખી હુજાંછા કરવી, જિન વચનમાં શંકા,
દિવસ સંબંધી, ચરાધીનતાના કારણથી, રાજા અથવા ધણા
લોકોના આગ્રહથી, આમતેમ કરતાં, આવતાં, હું ગુરુ સાક્ષીએ
ગર્હું છું; હું નિંહું છું; અથવા, રાગે કરી, કષાયે કરી,
અંદરિયોવડે કરી, જે.

મુખપાઠ ૫૭ મો.

વંદિતા સૂત્ર ભાગ ૩ જો.

છકાય સમારંભે, પયણે અ પયાવણે અ જે દોસા
અત્તહા ય પરહા, ઉભયદ્વા ચેવ તં નિંદે

પંચન્દ્ર મણુવ્વયાણ, ગુણવ્વયાણં ચ તિન્દ્રમડ્યારે ।

સિવત્વાણ ચ ચન્દ્ર, પઢિકમે દેસિઅ સર્વ ॥ ૮ ॥

પદમે અણુવ્વયમિ, થૂલગ ણણાઙ્ગાય વિરિદ્ધો ।

આયરિઅમપ્પસત્થે, ડત્થ પમાયપ્પસંગેણ ॥ ૯ ॥

શબ્દાર્થ.

છક્કાય ૭૩૫ના

પયણે અ પોતે સધત્ત

અ અને

દોમા દોપ લાગ્યા દોપ

પરદા પરતે અર્થે.

ચેવ નિચ્ચે.

નિંદે હુ નિહુ હુ

અણુવ્વયાણ અણુવતને વિષે.

તિન્દ્ર ત્રણ

સિવત્વાણ શિક્ષત્રતને વિષે.

ચન્દ્ર ચાર

દેસિઅ દિવસ સ બ ધી.

પદમે પહેલા.

થૂલગ રથૂગ

વિરિદ્ધો નિવૃત્તિનુ ઉદ્ધેધન કરીને.

સમારમે સમાર લાને રિષે પ્રવર્તનાથી

પયાવણે ખીજાની પાસે રધાનતા.

જે જે

અત્તદા પોતાને અર્થે

ડમયદા પોતાને તથા પરને બનેને અર્થે.

ત તેને

પચન્દ્ર પાચ

ગુણવ્વયાણ ગુણુવતને વિષે

અડ્યારે અતિચાર લાગ્યા દોપ

અ અને

પઢિકમે હુ પઢિક્કમુ હુ

સર્વ સર્વ.

અણુવ્વયમિ અણુવતને વિષે

પાણાઙ્ગાય પ્રાણાતિપાતની.

આયરિઅ જે આચરણુ સેવ્યા દોપ.

મત્તપાળ તે ભાતપાણી-ચારાનો.

પડમવયસ આ પહેલા વતના.

પડિક્કમે હું પડિક્કમું છું.

સર્વં તે સર્વને.

લગ્નવ્યંમિ ખીજ આણુવતને વિષે.

અલિઅવયળ ભુકા વચનની.

આચરિઅં જે આચરણ કરેહું હોય.

દ્રવ અહીંયાં.

સહસ્તા અણુવિચારે.

દારે સ્ત્રીએ કહેલી વાત પ્રગટ કરતાં.

મોસુવણે ખોટા ઉપદેશ આપતાં.

કૂડલેહે અ ભુકા દસ્તાવેજ કરતાં.

વયસ્સદ્યારે વતના અતિચારને.

દેસિઅં દિવસ સંબંધી.

કુચ્છે અંતરાય કરવો.

ફારે અતિચાર મધ્યે.

દેસિઅં જે દિવસ સંબંધી અતિચાર.

વોણ ખીજ.

પરિભૂલ અતિ મોટા.

તિરફાં વિરતિનું ઉદ્વંચન કરીને.

અપ્પસાચે અપ્રસરત ભાવ વર્તતાં.

પમાવ્વપ્પસમેજં પ્રમાદના પ્રસંગથી.

રહસ્ત જોડાંતે (જાની વાત કરનાર

ઉપર રાત્રી વિરદ્ધ ગુન્હો મુકતાં.)

અ અને.

વોજ ખીજ.

પડિક્કમે હું પડિક્કમું છું.

સર્વં સર્વને.

ભાવાર્થ.

જે પગા તથા ચાર પગા જીવને મારવો, દોરડાંવડે બાંધવો, તેના અવયવ છેદવા, તેના ઉપર ઘણો ભાર ભરવો, તેને ભાતપાણી-ચારાનો અંતરાય કરવો, આ પહેલા વતના અતિચાર મધ્યે જે અતિચાર દિવસ સંબંધી લાગ્યા હોય, તે સર્વને હું પડિક્કમું છું. ૧૦

અહીંયાં ખીજ આણુવતને વિષે પ્રમાદના પ્રસંગથી અપ્ર-

મત લાવ વર્તતા, અનિગય મોટા ભુક્ષાની વિગતિનુ, ઉલ્લ ધન કરીને
 ને આચરણ કરેલુ હોય તે ૧૧

અણુવિચારે ડોઘના, ઉપર આળ મૂકતા એકાતે છાની વાત
 કરનાર ઉપર ગભ્ય વિરુદ્ધ ગુન્હો મુકતા, મીએ કહેલી વાત
 પ્રગટ કરતા, ખોટો ઉપદેશ આપતા, અને ભુક્ષો દસ્તાવેજ કરતા,
 ખીજા વ્રતને વિષે જે ડોઘ અતિચાર લાગ્યો હોય, તે દિવસ
 મળ ધી સર્વ અતિચારને હું પડિછમુ છુ ૧૨

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

સવ્ય, પઢિકમે, વીંચ, અ, દારે, સહસ્તા, इत्य,
 આયરિઅં, અલિઅવયળ, અણુવ્યયમિ, પદમવયસ્સ, મત્તપાળ,
 છવિચ્છેષ, વહ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

દિવસ મળ ધી, વ્રતને વિષે, ભુક્ષો દસ્તાવેજ કરતા, ખોટો
 ઉપદેશ આપતા, એકાતે છાની વાત કરનાર ઉપર ગભ્ય વિરુદ્ધ
 ગુન્હો મૂકતા, પ્રમાદના પ્રસંગથી, અપ્રશસ્ત લાવ વર્તતાં, વિર-
 તિનુ ઉલ્લ ધન કરીને, અતિ મોટા, ખીજા, અતરાય કરવો, તેના
 ઉપર ઘણો ભાર લેવો, દોરણવડે બાધવો

મુખપાઠ ૫૯ મો.

વંદિતા સૂત્ર ભાગ ૬ મો.

તદ્દા અણુવ્યયમિ, થૂલગ પરદવ્વહરણ વિરઈઓ ।

આયરિઅમપ્પસત્થે, ઇત્થ પમાયપ્પસંગેણ ॥ ૧૩ ॥

તેનાહટ્ઠપ્પઓગે, તપ્પહિરૂવે વિરુદ્ધગમણે અ ।

કૂડતૂલ કૂડમાણે, પઢિકમે દેસિઅં સવ્વં ॥ ૧૪ ॥

ચડત્થે અણુવ્યયમિ, નિચ્ચં પરદારગમણ વિરઈઓ ।

આયરિઅમપ્પસત્થે, ઇત્થ પમાયપ્પસંગેણ ॥ ૧૫ ॥

શબ્દાર્થ.

તદ્દા ત્રીજા.

થૂલગ ખોટા (ખાદરપણે).

હરણ હરણની.

આયરિઅં જે આચરણ કર્યું હોય.

ઇત્થ અહીંયાં.

તેનાહટ્ઠપ્પઓગે ચોરીનો માલ લેવો.

વિરુદ્ધ ગમણે દાણચોરી પગેરે રાજ-

વિરુદ્ધ આચરવું.

કૂડતૂલ ખોટા તોલ રાખવા.

પઢિકમે હું પઢિશું છું.

અણુવ્યયમિ આણુવતને વિષે

પરદવ્વ પારદા દ્રવ્યના.

વિરઈઓ વિરતિનું ઉક્ષંધન કરીને.

અપ્પસત્થે અપ્રશસ્ત ભાવ વર્તતાં.

પમાયપ્પસંગેણ પ્રમાદના પ્રસંગથી.

તપ્પહિરૂવે ખોટી વસ્તુને ખરી જેવી

કરી વેચવી.

અ અને.

કૂડમાણે ખોટાં માપ રાખવાં.

દેસિઅં દિવસ સંગંધી.

સાચ સર્વને	ચલત્યે ચોથા
ઘણુજ્યવનિ આપુતને વિષે	નિચ નિત્યે
પરદારગમણ પરત્રી સાથે ગમન કરવાની	વિરઈઓ વિરનિતુ ઉદ્ધ ધન કરીને.
આયરિઅ આચગણુ કર્યું હોય	અપ્પસત્યે અપ્રગરતભાવ વર્તતા
હય અહીંયા	પમાયપ્પસગેણ પ્રમાદના પ્રમ ગથી

માવાર્થ

અહીંયા, ત્રીજા આપુતને વિષે, પ્રમાદના પ્રમ ગથી, અ-
પ્રશન્તભાવ વર્તતા, ખોટી (ખાદર) પરદ્રવ્યના હુરણની વિર-
તિતુ ઉદ્ધ ધન કરીને જે આચગણુ કર્યું હોય, તે ૧૩

ચોરીનો માલ લેવો, ખોટી વસ્તુને ખરી જેવી કરી વેચવી,
દાણ ચોરી વગેરે રાજ્ય વિરુદ્ધ આચગવા, ખોટા તોલ રાખવા,
ખોટા માપ રાખવા, તેથી જે પાપ લાગ્યું હોય તે દિવસ મ-
ખ ધી મર્વને હું પડિછમ્મ છું ૧૪

અહીંયા, ચોથા અણુતને વિષે, પ્રમાદના પ્રમ ગથી અપ્ર-
ગસ્તભાવ વર્તતા, નિગ તર પગત્રી સાથે ગમન ન કરવાની વિરતિતુ
ઉદ્ધ ધન કરીને જે આચગણુ કર્યું હોય, તે ૧૫

ત્રીચેના સૂઠ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો

પમાયપ્પસગેણ, અપ્પસત્યે, વિરઈઓ, નિચ, ચલત્યે,
દેસિઅં, કૂદમાણે, જ, તપ્પહિરુમે, હરણ ધૂલગ, તણ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂળ શબ્દો કહો.

અહીંયાં, પરસ્ત્રી સાથે ગમન કરવાથી, ખોટા તોલ રાખવા,
કાણુ ચોરી વગેરે રાજ વિરુદ્ધ આચર્યું, ચોરીનો માલ લેવો,
પારકા દ્રવ્યના.

મુખપાઠ ૬૦ મો.

વંદિતા સૂત્ર ભાગ ૬ ટો.

અપરિગ્રહિઆ इत्तर, અણંગ વીવાહ તિવ્વઅણુરામે ।
ચહત્ય વયસ્ત્ત ઇયારે, પઢિકમે દેસિઅં સવ્વં ॥ ૧૬ ॥
इत्तो અણુવ્વણ પં, ચમંમિ આયરિઅમપ્પસત્થંમિ ।
પરિમાણપરિચ્છેણ इत्થ પમાયપ્પસંગેણ ॥ ૧૭ ॥
ધણ ધન્ન ચિત્ત વત્થૂ, સુપ્પ સુવન્ને અ કુવિઅ પરિમાણે ।
દુપ્પણ ચહપ્પયંમિ, પઢિકમે દેસિઅં સવ્વં ॥ ૧૮ ॥

શબ્દાર્થ.

અપરિગ્રહિઆ કુંવારી કન્યા અથવા इत्तर ખીજાએ રાખેલી વેશ્યાની સાથે
વિધવાની સાથે વિધવ સેવવો. વિધવ સેવવો.
અણંગ પરસ્ત્રી સાથે હાસ્ય કુતૂહલાદિ વિગ્રાહ પોતાના પુત્ર પુત્રી શિવાય
કામક્રીડા કરવી. ખીજાના વિવાહ કરવા.

તિલ્લવણુરાગે કામબોગને વિષે તીવ્ર

અનુરાગ કરવો

પઢિકમે હુ પડિક્રમુ છુ

સવ્વ સર્વને

અણુવણ અણુવ્રતને વિષે,

શાયરિમ આચર્યુ હોય

પરિમાણપરિચ્છેદ પરિચ્છના પરિમાણનુ

હિલ ધન કરવાળી

ધન ધા

લિસા કોન

રુપ્પ રૂપુ

અ અને

પરિમાણે પરિમાણુ ઉપરાત યએલી

બાણીને

ચડપ્પયમિ ધોડા વગેરે ચાર પગવાળા પઢિકમે હુ પડિક્રમુ છુ

બ્રાણીઓને

સવ્વ સર્વ અતિચારને

ચડત્ય ચોથા

ધયસાદ્યારે નતના અતિચારમહિથી

દેસિમ દિવસ સળધી

હનો એ પછી

પચમેમિ પાંચમા

અપ્પસત્તમિ અપ્રશસ્તમાવે વર્તતા

હય અહીં

પમાયપ્પસગેણ પ્રમાદના પ્રસંગથી.

ધન ધાન્ય

ચચૂ ધર-હાટ

સુવમે સોનુ

સુવિમ સોના રૂપા શિવાય બીજી

ધાતુઓની વસ્તુઓને

રુપ્પણ દાસદાસી વગેરે એ પગવાળા

પઢિકમે હુ પડિક્રમુ છુ

દેસિમ દિવસ સળધી

માર્વાર્થ

કુવારી કન્યા અથવા વિધવાની સાથે વિધય એવવો, બી-
જાએ રાએલી વેશ્યાની સાથે વિધય એવવો, પગમ્મીની માથે
કામક્રીડા કરવી, પોતાના પુત્ર પુત્રી શિવાય બીજાના વિવાહ ક-
રવા, અને કામબોગને વિષે તીવ્ર અનુરાગ કરવો, એ [પાત્ર]

શુભવવળ શુભવ્રતને વિષે.

નિંદે હું નિંદું છું.

સચ્ચિત્તે સચ્ચિત્ત વસ્તુ વાપરવી.

પરિવિદ્ધે સચ્ચિત્ત સાથે જોડાએલી વસ્તુ

અપોલ નહિ પકાવેલા પદાર્થ વાપરવા.

વાપરવી.

દુષ્પોલિષ્ઠં ચ અરધા કાયા પદાર્થ.

આહારે વાપરવા.

તુચ્છોસહિ તુચ્છ પદાર્થ.

મક્ષણિકા બહુ કરવાથી.

પાંચમે હું પાંચમું છું.

દેસિયં દિવસ સંબંધી.

સર્વં સર્વને.

માવાર્થ.

ઉર્ધ્વદિશિ, અધોદિશિ અને તિરછી દિશિમાં જવાના પરિમાણથી અધિક જતાં, એક દિશિમાં જવાનું ઘટાડી બીજી દિશિમાં તે પરિમાણ વધારતાં, અને માર્ગમાં અમુક હદ ભુલી જવાથી વધારે જતાં એ (પાંચ) અતિચારમાંહે પહેલા શુભવ્રતને વિષે જે અતિચાર લાગ્યા હોય, તેને આત્માની સાક્ષીએ હું નિંદું છું. ૧૬

મદિરા તથા માંસ અને બીજા પાણુ નહિ ખાવા યોગ્ય પદાર્થ તથા પુષ્પ, ફળ, બરાસ પ્રમુખગંધ અને પુષ્પની માળાને લોગવવાથી ઉપલોગ પરિલોગ નામના બીજા શુભવ્રતને વિષે લાગેલા અતિચારને હું નિંદું છું. ૨૦

સચ્ચિત્તનો ત્યાગ અથવા પરિમાણ છતાં પ્રમાદને વશ થઈ અધિક સચ્ચિત્ત વાપરવા, સચ્ચિત્ત સાથે જોડાએલી વસ્તુ વાપરવી, નહિ પકાવેલા પદાર્થ વાપરવા, અને તુચ્છ પદાર્થ ભક્ષણ કરવા, એ સચ્ચિત્તના ત્યાગના પાંચ અતિચાર માંહેથી જે અતિચાર લાગ્યા હોય, તે દિવસ સંબંધી સર્વને હું પાંચમું છું. ૨૧

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

મકલણયા, આહારે, અપોલ, સચિત્તે, ગુણવ્વણ,
લવભોગ પરિભોગે, ગલ, પુષ્પે અ, મર્જામિ અ, અતરદ્વા,
તિરિઅં ચ, અહે, દિસાસુ, ગમણસસર.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

તુલ્ય પદાર્થ, અરધા કાચા પદાર્થ, સચિત્ત સાથે જોડા-
એલી વસ્તુ વાપરવી, હું નિહુ છુ, ખીખ, પુષ્પની માળા, ફળ,
માસ, હું નિહુ છુ, પહેલા, પરિમાણ વધારતા, ઉર્ધ્વદિગિ,
પરિમાણથી અધિક જતા

મુલપાઠ ૬૨ મો.

લંદિતા સૂત્ર ઢાગ ૮ મો.

ઇંગાલી લળ સાઢી, ઢાઢી ફોઢી મુલજ્જણ કમ્મં ।
લાણિજ્જ લેવલદં, તલલરસકેસલિસલિસયં ॥ ૨૨ ॥
લવ લુ જંતપિલ્લળ, કમ્મં નિલ્લજ્જળં લ દલદાણં ।
સર દહ તલાય સોસં, અસરૂપોસ લ લજ્જિજ્જા ॥ ૨૩ ॥
સત્થગિગમુસલ જંતગ, તળ કઢે મંતમૂલમેસજ્જે ।
દિને દલાલિલા, પલિક્કમે દેસિઅં સન્વ ॥ ૨૪ ॥

શબ્દાર્થ.

ફંગલી અંગારકર્મ—એટલે કુંભાર વળ વનકર્મ—એટલે ફળ. પુલ, વનરપતિ,
અને ભાડભુંજ વિગેરેનાં અગ્નિ અનાજ વિગેરે ઉગાડવાં, તથા ઉદ-
સંચંધી કર્મ. વાનું કર્મ.

સાહી શકટકર્મ—એટલે ગાડાં, ખેત્ર, માહી ભાટિકકર્મ—એટલે ઘોડા, ઉટ,
વિગેરે વેચના, વેચાવવાનું કર્મ. બળદવિગેરે ભાડે આપવા અપાવવાનું કર્મ.

ફોહી રક્ષાટિકકર્મ—કુવા, વાવ સુવલ્લણ વર્જવાં.

વિગેરે ખોદવા—ખોદાવવાનું કર્મ. કમ્મ કર્મ.

વાણિજ્ય વેપાર. ચેવય વળાં નિશ્ચે.

દંત હાથીદંત, મુક્તાફળ વિ- લલ્લ લાખનો વેપાર.

ગેરેનો વેપાર. રસ રસનો વ્યાપાર, ઘી, તેલ, ગોળ વિગે-

કેસ કેસનો વ્યાપાર, મોર, પોપટ, રેનો વ્યાપાર.

મનુષ્ય અને પશુનો વ્યાપાર. વિસવિસયં ઝેરનો વ્યાપાર, અશીણુ, સોમલ
અને એ પ્રમાણે. વિગેરેનો તથા શસ્ત્રાદિકના વ્યાપાર વિષય

હુ નિશ્ચયથી. છે જેમાં તે.

જંતપિલળ ધંટી ચરખા પ્રમુખ, કમ્મ કર્મ.

યંત્રમાં શેરડી, તલ વિગેરે નિલંછણ નાક, કાન વીંધવા, વીંધાવવા.

પીલાવવાના કામનું. ચ અને.

દવદાણં અગ્નિદાહ દેવો. સર સરોવર.

દહ દ્રહ. તલાય તળાવનો.

સોસં મુકાવી નાખવાં. અસર્વપોસં ચ હિંસક જીવો તથા નકારી

વજિજ્ઞા એ વર્જવાં. આ વિગેરેનું પોષણ કરવું.

સત્ય શત્રુ. અગ્નિ અગ્નિ.

મુસલ મુશ'ન

જતન ય'ન

તળ તૃણ

વઢે કાષ્ટ

મત સર્પ વગેરેને ઉતારવાના મત્ર

મૂલ નાગદમણી પ્રમુખ જડી-ભૂટી

મેસજે ગોળી ચૂરણ વગેરે વસ્તુઓ

દિને આપવાથી

દવાવિષે ખીન્નની પાસે અપાવનાથી

વા અથવા

પાઠિકમે હુ પડિકમુ હુ

દેસિમ દિસ સળધી

સવ્વ સર્વ અતિચારને

માર્ગાર્થ.

કુભાર તથા ભાડકુળ વિગેરેના અગ્નિ સળધી કર્મ, તે અગારકર્મ, ફળ, ફુલ, વનસ્પતિ, અનાજ વિગેરે ઉગાડવા, તથા છેદવા, તે વનકર્મ, ગાડા, બેલ વિગેરે વેચવા, વેચાવવા તે, શકટકર્મ, ઘોડા, ઉંટ, બળદ, વિગેરે ભાડે આપવા, અપાવવા, તે ભાટિકકર્મ, કુવા, વાવ વિગેરે ખોદવા, ખોદાવવા, તે સ્ફોટિકકર્મ આ પાંચ કર્મ શ્રાવકે અત્યતપણે વર્જવા વળી નિશ્ચે કુવાણિન્ય—નકારો વ્યાપાર, તેમા હાથીદાત, મુક્તાફળ વિગેરે ન્યા નિયન્તા હોય, તે સ્થાનકે બધ ખરીદ કરવા, તે દત્તવાણિન્ય, લાખ, કમ્બુઓ, હુરતાળ વિગેરેનો વ્યાપાર, તે લાખકુવાણિન્ય, ઘી, તેલ, ગોળ વિગેરેનો વ્યાપાર, તે રસકુવાણિન્ય, મોર, પોપટ, મનુષ્ય અને પશુનો વ્યાપાર, તે કેશકુવાણિન્ય, અફીણ, સોમલ વિગેરેનો તથા શસ્ત્રાદિનો વ્યાપાર તે વિષવિવધકુવાણિન્ય—એ પાંચ કુવાણિન્યને શ્રાવકે વર્જવા ૨૨

એ પ્રમાણે નિશ્ચયથી ધટી, ચગખા પ્રમુખ યત્રમા

શેરડી, તલ વિગેરે પીલાવવાં, નાક કાન વીંધવા, વીંધાવવા, અગ્નિદાહ દેવો, સરોવર, દ્રહ અને તળાવ વિગેરેને સુકાવી નાખવા, હિંસક જીવો તથા નઠારી આલની સ્ત્રી વિગેરેનું પોષણ કરવું, આ પાંચ સામાન્ય કર્મને શ્રાવકે વર્જવાં ૨૩

શસ્ત્ર, અગ્નિ, મુશળ, યંત્ર, તૃણ, કાષ્ટ, સર્પ વિગેરેને ખીલવવાના મંત્ર, નાગદમણી પ્રમુખ જડી બુદ્ધિ, અને ગોળી ચુરણ વિગેરે ઉપદ્રવકારી વસ્તુઓ ખીનને આપવાથી, ખીનની પાસે અપાવવાથી અને આપનારને અનુમોદવાથી જે અતિચાર લાગ્યા હોય, તે દિવસ સંખંધી સર્વ અતિચારને હું પડિછું છું. ૨૪

નીચેના સૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

દવાવિણ, મેસજે, મંત, તળ, મુસલ, સત્થ, અસ-
ઈપોસંચ, તલાય, સર, કન્મં, સ્વ, વિસવિસયં, રસ, દંત,
વાણિજ્ઞં, સુવજ્જણ, માહી, વણ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના સૂલ શબ્દો કહો.

આપવાથી, નાગદમણી પ્રમુખ જડી બુદ્ધિ, કાષ્ટ, યંત્ર, અગ્નિ, એ વર્જવાં, સુકાવી નાખવા, દ્રહ, અગ્નિદાહ દેવો, નાક કાન વીંધવા, વીંધાવવા, ઘંટી, ચરખા પ્રમુખ યંત્રમાં શેરડી તલ વિગેરે પીલાવવાના કાર્યનું, એ પ્રમાણે, કેશનો વ્યાપાર, મોર, પોપટ, મનુષ્ય અને પશુનો વ્યાપાર, લાખનો

વ્યાપાર, અને, કર્મ, કુલા વાવ વિગેરે જોદવા, તથા જોદાવવાનું
કર્મ, ગાડા, ઘેલ વિગેરે વેચવા, વેચાવવાનું કર્મ, કુલાર ભાડ-
ભુલા વિગેરેનું અગ્નિ સંબંધી કર્મ

સુસ્વપાઠ ૬૩ મો.

વંદિતા સૂત્ર ભાગ ૧ મો.

ન્દાણુ વટ્ટણ વન્નગ, વિલેવણે સદ્ગુણસંગંધે ।

વત્યાસણ આભરણે, પડિકામે દેસિઅં સન્વ ॥ ૨૫ ॥

કદપ્પે કુવકુદ્દપ્પ, મોહરિ અહિગરણ ભોગઅશ્ચરિત્તે ।

દંડામિ અણઘાણ, તડઅમિ ગુણન્વણ નિંદે ॥ ૨૬ ॥

તિવિદ્દે દુપ્પણિદાણે, અણઘાણે તદ્દા સદ્ધિદ્દે ।

સામાદ્ધિ વિત્તદ્ધિ, પદમે સિક્કાવણ નિંદે ॥ ૨૭ ॥

શબ્દાર્થ.

ન્દાણુ અણુગગ પાણીથી ન્દાણુ

વટ્ટગ પીગ વગેરે ચોળી ચરીગો

વન્નગ અસતો, ગુતાલ વગેરેથી રગ

મેલ હતાગવો

કરપો

વિલેવણે કેશર ચદા વગેરેનું વિલેવણ

મદ ગ્રન્થ

કરડ

સ્વ રૂપ

રસ રમ

મયે ગધ.

વગ વન્ન.

આસળ આસન.

પડિકમે હું પડિક્કમું છું.

સર્વ સર્વ અતિચારને.

કુક્કુદા લોકોને હારી આવે એવી
એટલા કરવી.

અહિરણ શસ્ત્ર વગેરે સજ્જ કરવાં.
દંડમિ અગદાએ અનર્થદંડ વિરમણ
નામના.

ગુણવર્ણ ગુણવત્તને વિષે.

તિવિદે મન, વચન, કાયા-એમ ત્રણ
પ્રકારના.

અગવદાને અવિનયપણે બેઠડી કરતાં
ઓછા વખતે સામાયિક પારવું.

સામાજિક સામાયિક.

પદમે પ્રથમ.

સિક્ષાવર્ણ શિક્ષાવત્તને વિષે.

આમરણે આમૂપણ.

દેસિયં દિવસ સંખંધી.

કંદણે કામભોગની કથા કરવી.

મોદુરિ વાચાળપણે અધટિત વચન
બોલવાં.

ભોગ અદરિતે ઉપભોગ-પરિભોગની
વસ્તુ ખપ કરતાં વિશેષ રાખવી.
તદ્દંમિ ત્રીજા.

નિદે હું નિંદું છું.

દુષ્પણિદાને દુઃપ્રણિધાન-દુષ્ટ વ્યા-
પારમાં.

સદ્વિદ્યુને પ્રમાદથી સામાયિક લીધું
છે કે નહિ તે યાદ ન રહેવું.

વિત્તહકણ વિતયપણે અર્થાત્ ખોટી
રીતે કરતાં.

નિદે હું નિંદું છું.

માર્વાર્થ.

અણુગળ પાણી વિગેરેથી નહાવું, પીઠી વિગેરે ચોળી, શ-
રીરનો મેલ ઉતારવો, અળીર ગુલાલ અળતાદિક, તથા કેશર
અંદન વિગેરેનું વિલેપન કરવું, શબ્દ, રૂપ, રસ, ગંધ, વસ્ત્ર,
આસન, આભરણ ઇત્યાદિ અનેક ઉપભોગ સંખંધી જે અતિચાર
લાગ્યા હોય, તે દિવસ સંખંધી સર્વ અતિચારને હું પડિ-
ક્કમું છું. ૨૫

કામભોગની કથા કરવી, લોકોને હાસી આવે એવી ચેષ્ટા કરવી, વાચાળપણે અઘટિત વચન બોલવા, શસ્ત્ર વિગેરે સજ્જ કરવા, ઉપભોગ-પરિભોગની વસ્તુ ખપ કરતા વિશેષ રાખવી, અનર્થદંડ વિરમણ નામના ત્રીજા ગુણમતને વિષે એ ઉપર કહેલા અતિચાર લાગ્યા હોય, તેને હું નિંદુ છું ૨૬

મન, વચન, કાયા, એમ ત્રણ પ્રકારના હુ પ્રણિધાન એટલે હુદ્યા વ્યાપારના ત્રણ અતિચાર, અવિનયપણે બે ઘડી કરતા ઓછા વખતે સામાયિક પારણ, પ્રમાદથી “ સામાયિક લીધું છે કે નહિ ” તે યાદ ન રહેવું, એવી રીતે સામાયિક ખોટી રીતે કરતા, પ્રથમ શિક્ષા મતને વિષે જે અતિચાર લાગ્યા હોય, તેને હું નિંદુ છું ૨૭

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

નિંદે, પદમે, સામાદ્ય, અણવદાણે, તિવિદે, ગુણ-
વ્વપ, દંદમિઅણદાણ, અહિગરણ, કુલ્લકુલ્લ, આસણ, ગથે,
રૂવ, વિલેવણે, વદ્દણ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

શિક્ષા મતને વિષે, વિનયપણે અર્થાત્ ખોટી રીતે કરતા પ્રમાદથી સામાયિક લીધું છે કે નહિ તે યાદ ન રહેવું, હુ પ્ર-
ણિધાન, હુદ્યા વ્યાપારમા, હું નિંદુ છું, ત્રીજા, ઉપભોગ-પરિ-
ભોગની વસ્તુ ખપ કરતાં વિશેષ રાખવી, વાચાળપણે અઘટિત

વચન બોલવાં, કામલોગની કથા કરવી, આભૂષણ, વસ્ત્ર, રસ, શબ્દ, અળતો, શુભાલ વિગેરેથી રંગ કરવો, અણુગળ પાણી-થી નહાવું.

મુખપાઠ ૬૪ મો.

વંદિતા સૂત્ર ભાગ ૧૦ મો.

આણંવણે પેસવણે, સદે રૂવે અ પુગલક્ષેવે ।
 દેસાવગાસિઅંમિ, વીણ સિક્કાવણ નિંદે ॥ ૨૮ ॥
 સંથારુચારવિહી, પમાય તહ ચેવ મોઅળામોણ ।
 પોસહવિહિ વિવરીણ, તણે સિક્કાવણ નિંદે ॥ ૨૯ ॥
 સચિત્તે નિકિલવણે પિહિણે વવણસ મચ્છરે ચે વ ।
 કાલાક્રમ દાણે, ચણ્ણે સિક્કાવણ નિંદે ॥ ૩૦ ॥

શબ્દાર્થ.

આણવણે નિયમિત ભૂમિમાં બહારથી પેસવણે પરિમાણ ઉપરાંત ભૂમિને વિષે
 કાંઈ ચીજ મંગાવવી. પોતાના કાર્ય માટે બીજાને
 સદે પરિમાણ ઉપરાંત ભૂમિએ રહે- મોકલવા.
 લાને ખોખારાદિકથી જણાવવું. રૂવે તેવે સ્થળે ઉચ્ચ થઈ પોતાનું
 અ અને. રૂપ દેખાડીને પોતાની બાજુ
 પુગલક્ષેવે તેવે સ્થળે કાંઈક પદાર્થ કરવી.
 નાંખી પોતાપણું જણાવવું. દેસાવગાસિઅંમિ દેશાવગાસિક નામના.

ચાંદ ખીજા

નિંદે હુ નિંદુ છુ

ઉચારવિદી લઘુનીતિ તથા વડીનીતિ

સળધી બે પ્રકારના એટલે લઘુ

નીતિ અને વડીનીતિને પરકનવાની

ભૂમિને ન પડિનેહી, અને પડિ

લેહે તો કાઠક કરે, અને કાઠક

ન કરે

પોમહવિદિ પોસહનો વિવિ

વિચારણ વિખરીત કરવાથી

તિવિચારણ શિક્ષામનો વિષે

ચાચિત્તે સાધુને દેવા યોગ્ય ભોજન

ઉપર સચિત્ત વસ્તુ

વચણ નહિ દેવાની શુદ્ધિએ પોતાની

વસ્તુને ખારડી કહેવી, અને

ખરડી વસ્તુને પોતાની કહેવી

ચેર નિશ્ચે.

ચલતે ચોથા

તિવિચારણ શિક્ષામનો વિષે

તિવિચારણ શિક્ષામનો વિષે

સવાર સચારા સળધી બે પ્રકારને,

અર્થાત્ સચારાને ન પડિનેહે,

તથા પડિનેહે તો કાઠક કરે,

અને કાઠક ન કરે

પમાય એ પ્રમાદ

તહચેય તેમ વળી

મોઝણામોઝ મોઝન સળધી ચિતા

કરવી

તરણ નીમ.

નિંદે હુ નિંદુ છુ

તિવિચારણે નાખવી

વિદિને દેવા યોગ્ય વસ્તુને સચિત્ત

પદાર્થવડે લાકવી

મઠડે કોધ, અભિમાન, ક્રોધ કરતા

દાન દેવુ

ચારાદ્ધમદાણે ગોચરીનો કાળ વીતી

જતાં મુનિને આમંત્રણ કરવુ

નિંદે હુ નિંદુ છુ

માવાર્થ.

નિયમિત ભૂમિમા બહારથી કાંઈ ચીજ મળાવવી, પરિ-
માણુ ઉપચાલ ભૂમિને વિષે પોતાના કાર્ય માટે ખીજાને મોકલવા,

પરિભાષુ ઉપરાંત બૂમિએ રહેલાને ખોંખારા વિગેરેથી જાણાવવું, તેવે સ્થળે ઉચ્ચ થઈ પોતાનું રૂપ દેખાડીને પોતાની બાહ્ય કસ-વી, અને તેવે સ્થળે કાંઈક પદાર્થ નાંખી પોતાપણું જાણાવવું. એ પાંચ અતિચાર માંહેથી દેશાવકાશિક નામના બીજા શિક્ષા પ્રતને વિષે જે અતિચાર લાગ્યા હોય, તેને હું નિંદુ' છું. ૨૮

સંધારા સંબંધી જે પ્રકારના અર્થાત્ સંધારાને ન પડિ-લેહે તથા પડિલેહે તો કાંઈક કરે, અને કાંઈક ન કરે, અને લઘુનીતિ તથા બડિનીતિને પરઠવવાની બૂમિને ન પડિલેહુવી, અને પડિલેહે તો કાંઈક કરે, અને કાંઈક ન કરે, તથા ભોજન સંબંધી ચિંતા કરવી, એ રીતે પોસહુનો વિધિ વિપરીત કરવાથી ત્રીજા શિક્ષા પ્રતને વિષે જે અતિચાર લાગ્યા હોય, તેને હું નિંદુ' છું. ૨૯

સાધુને દેવા યોગ્ય ભોજન ઉપર સચિત્ત વસ્તુ મુકવી; દેવા યોગ્ય વસ્તુને સચિત્ત પદાર્થ વડે ઠાંકવી, નહીં દેવાની ખુદ્ધિએ પોતાની વસ્તુને પારકી કહેવી, અને દેવાની ખુદ્ધિએ પરાની વસ્તુને પોતાની કહેવી; ક્રોધ, અભિમાન, ઇર્ષ્યા કરતાં દાન દેવું, ગોચરીનો કાળ વીતી જતાં મુનિને આમંત્રણ કરવું, ચોથા શિક્ષા પ્રતને વિષે એ ઉપર કહેલા અતિચાર મધ્યેથી જે અતિચાર લાગ્યા હોય, તેને હું નિંદુ' છું. ૩૦

નીચેના મૂળ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

નિંદે, ચડત્યે, ચેવ, વવણસ, નિર્વિશ્વવળે, તડે, પો-સહવિહિ, તહચેવ, ઉચારવિહી, વીણ, પુગલવચેવે, રૂવે, પેસવળે.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂળ શબ્દો કહો.

શિક્ષાત્રતને વિષે, ગોચરીનો કાળ વીતી જતા / મુનિને
આમ ત્રણ કરવું, ક્રોધ, અભિમાન, ઇર્ષ્યા કરતા દાન દેવું, દેવા
ચોગ્ય વસ્તુને સચિત્ત પદાર્થવડે ઢાકવી, સાધુને દેવા ચોગ્ય
લોજન ઉપર સચિત્ત, શિક્ષાત્રતને વિષે, વિપરીત કરવાથી,
લોજન સળધી ચિતા કરવી, એ પ્રમાદ, સંધારા સમ્પત્તિ જે
પ્રકારના અર્થાત્ સંધારાને ન પડિલેહે, તથા પડિલેહે તે કાઈક
કરે, અને કાઈક ન કરે, દેશાવગાશિક નામના, નિશ્ચે, પરિમાણ
ઉપરાંત ભૂમિએ રહેલાને ખોખારાદિકથી જણાવવું, નિયમિત
ભૂમિમા બહારથી કાંઈ ચીજ મગાવવી

મુલપાઠ ૬૫ મો.

વંદિતા સૂત્ર ભાગ ૧૧ મો.

મુહિપ્સુ અ દુહિપ્સુ અ, જામે અસ્સંજણ્ણ અણુકંપા ।
રાગેણ વ દોસેણ વ, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥ ૩૧ ॥
સાહુસુ સંવિભાગો, ન કઓ તવ ચરણ કરણ જુત્તેસુ ।
સતે પાસુઅ દાણે, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥ ૩૨ ॥
ઇહલોપ પરલોપ, જીવિઅ મરણે અ આસંસપઓગે ।
પંચવિહો અહારો, મા મજ્જં હુજ્જ મરણંતે ॥ ૩૩ ॥

શબ્દાર્થ.

સુહિણુ, મા. ॥ દિકને વિષે જોતું હિત અ અતે.

છે એવા સુવિહિતને વિષે. હુહિણુ અ વ્યાધિથી પીડાએલા તપે
કરી દુર્બળ એવા દુઃખીને વિષે.

જા જે.

મે મારી.

અણુકંપા અનુ કંપાથી.

રાગેણ રાગથી મારો પુત્ર સમજી દાન
દીધું.

વ અથવા.

દોસેણ વ દ્રેપથી.

તં તેને.

તં ચ તેને.

સાદુસ સાધુને વિષે.

ન કઓ કયો ન હોય.

ચરણ ચરણસીતરી.

જુત્તેસુ સહિત એવા.

ફાણુઅદાગે નિર્દોષ અશનાદિક.

નિંદે હું નિંદું છું.

ગરિહામિ, ગુરની સાક્ષીએ હું ગર્હુ છું. ફહલોપ આલોકને વિષે.

પરલોપ પરલોકને વિષે.

મરણ મરવાની.

પંચવિહો પાંચ પ્રકારના.

મા ન

હુજી હોજી.

અસંસંગણુ અ કેતાં નથી, સ્વઃ કેતાં

સ્વછ દે, યતઃ કેતાં યત્ન એ.

ટલે પોતાની સ્વચ્છાએ વિ.

ચરવાવાળા નહીં, પણ ગુરની

આજ્ઞાએ વિચરવાવાળા એવા

સુસાધુને વિષે.

નિંદે હું નિંદું છું.

ગરિહામિ ગુરની સાક્ષીએ હું ગર્હુ છું.

સંવિષ્ણુ સંવિભાગ.

તવ તપ.

કરણ કરણસીતરીએ.

સંતે હોવા છતાં.

તં તેને.

તં ચ તેને.

ફહલોપ આલોકને વિષે.

જીવિઅ જીવવાની.

આસંસપઓગે વાંછાનો મનનો વ્યાપાર.

અજારો અતિચાર.

મજ્જં મને.

મરણંતે મરણાંત સુધી.

આવાર્થ.

જ્ઞાનાદિકને વિષે જેનું હિત છે એવા સુવિરિત, તથા
 વ્યાધિથી પીડાએલા તથા તપથી કૃશ થયેલા એવા હું ખી તો યા
 પોતાની ઇચ્છાએ નહીં વર્તવાવાળા, પણ શુરની આજ્ઞાથી વર્ત-
 વાવાળા એવા સુસાધુને વિષે અથવા અસયતિ પાસઠ્યાદિકને
 વિષે રાગથી તથા દ્વેષથી દાન દીધું હોય, તેની નિદા કરું છું, પણ
 અનુક્રપાથી દીધેલ તેની નિદા કરતો નથી સુસાધુને વિષે તો
 રાગથી અથવા દ્વેષથી મને જે દાન દેવાની અનુક્રપા થઈ હોય,
 તેને હું નિદુ છું, અને શુરની સાક્ષીએ ગર્હુ છું. ૩૧

તપ તથા અરણ્યસિત્તરી, અને કરણસિત્તરીએ સહિત એવા
 સાધુઓને વિષે, નિદોષ અશન વગેરે હોવા છતાં મેં સવિ-
 ભાગ ક્યો ન હોય, તેથી જે અંતિયાર લાગ્યા હોય, તેને હું
 નિદુ છું, અને શુરની સાક્ષીએ ગર્હુ છું. ૩૨

ધર્મના પ્રભાવથી આલોકને વિષે તથા પરલોકને વિષે સુ-
 ખની વાછા, અનશનને લીધે સન્માન દેખી જીવવાની વાછા,
 તથા દુખ આવે મરવાની વાછા, અને જે શબ્દથી કામલોગને
 વિષે તીવ્ર ઇચ્છા, સંલેખણા સખધી આપાચ પ્રકાશના અંતિ-
 ચાર મને મરણાત સુધી ન હોએ. ૩૩

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

મરણંતે, મજ્જં, અદ્યારો, આસંસપઓગે, જીવિઅ,
 રહલોષ, તં વ, તં સંતે, કરણ, તવ, સંવિભાંગો, ગરિ-
 રામિ, નિંદે, દોસેણ વ, રાગેણ, અસ્તંજણુ, જાં, અ.

ચારને, જિન સ્તવન વિગેરે શુભ વચનના વ્યાપારથી, અને
મનથી દેવતત્વ વિગેરેમાં શંકા કરવા પ્રમુખ મનના અતિચારને
અનિત્ય લાવનાના શુભ ચિંતવનથી—એમ સર્વ વ્રતના અતિ-
ચારને હું પડિછું છું. ૩૪

જે પ્રકારના વંદન, ચાર પ્રકારના મત, જે પ્રકારની શિક્ષા,
ત્રણ ગારવ, ચાર સંશા, ચાર કષાય, ત્રણ કંડ, ત્રણ ગુપ્તિ,
પાંચ સમિતિ, અને ચ શબ્દથી શ્રાવકની અગિયાર પડિમા,
તેને વિષે જે અતિચાર લાગ્યો હોય, તેને હું નિંદું છું. ૩૫

સમ્યગ્ દૃષ્ટિ જીવ જે કે થોડું પણ પાપ કરે છે, તેપણ
તેને અલ્પ બંધ હોય છે; કારણ કે, તે નિર્દયપણે હિંસાદિકનો
વ્યાપાર કરતો નથી. ૩૬

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

કુળદ, ન, વંધો, અપ્પોસિ, સમાયરડ, જડવિદુ,
સમ્પદિદી, તં, જો, અ, દંડેસુ, સન્ના, સિકલા, વંદણ,
મળસ, વાઇઅસ્સ, કાઇઅસ્સ.

नीचेना गुजराती अर्थना मूल शब्दो कहो.

निर्दयपक्षे हि सानो व्यापार, कारखे के, होय, थोडु, पाप,
 ७५, हुं निहु छु, अतिथार, पास सभिति, त्रय शुक्ति, चार
 कथाय, त्रय गारव, गार प्रकारना मत, देवतत्व विगेदेभा श का
 कथा प्रमुभ मनना अतिथारने, निन स्तवन, विगेदे वचनना
 व्यापारथी, हुं पडिअमुं छु, कथोत्सर्ग विगेदे कथाना व्यापारथी

मुखपाठ ६७ मो.

वंदिता सूत्र भाग १३ मो.

तं पि हु सपदिक्कमणं, सप्परिआवं सउत्तरगुणं च ।
 खिण्णं उवसामेई, वाहिन्व सुसिखिओ विज्जो ॥३७॥
 जहाविसं कुहगयं, मंत मूल विसारया ।
 विज्जाहणांति मंतेहिं, तोतं हवइ निव्विसं ॥३८॥
 एवं अहविहं कम्मं, रागदोस समज्जिअं ।
 आलोअंओ अ निदज्जो, खिण्णं इणइ सुसावओ ॥३९॥

शब्दार्थ.

तपिहु तेने पथ - सपदिक्कमण-प्रतिक्रमण करवाथी युक्त
 सप्परिआव पश्चात्ताप करवाथी युक्त । सउत्तरगुणं शुद्धि आभेदा आयशित कर-
 विण्ण शीघ्रपक्षे वाथी युक्त, जेवो आवका .

ઉવસામેઈ શમાવે છે.

સુસિલ્લિઓ સારી રીતે શીખેલો.

જહા જેમ.

કુટ્ટગયં શરીરમાં વ્યાપેલા.

વિસારવા બાળુનારા.

હળંતિ હણે છે.

તો તેથી.

હવે થાય છે.

એવં એવી રીતે.

કમ્મં કર્મને.

સમજિઅં બાંધેલા.

અ અને.

નિંદતો આત્માની સાથે નિંદતો.

હણે હણે છે.

વાહિવ્વ વ્યાધિની જેમ.

વિજ્ઞો વૈદ્ય.

વિષં ઝેરને.

મંત્રમૂલ મંત્ર મૂળના.

વિજ્ઞા વૈદ્યો.

મંતેહિં મંત્રોંવડે.

તે તે શરીર.

નિબ્બિસં વિષ રહિત.

અઘ્ઘવિહં આઠ પ્રકારના.

રાગદોષ રાગ દ્વેષથી.

આલોચંતોં ગુરૂની સમીપે પોતાનાં થાય

પ્રકાશતો.

સ્થિપં શીઘ્ર.

સુસાવઓ લલોં શ્રાવક.

આવાર્ય.

પ્રતિક્રમણ કરવાથી, પશ્ચાતાપ કરવાથી, અને ગુરૂએ આપેલા પ્રાયશ્ચિતથી યુક્ત, એવો શ્રાવક જેમ સારી રીતે શીખેલો વૈદ્ય રોગને ઉપશમાવે છે, તેમ નિશ્ચયથી તે અલ્પ કર્મના બંધને શીઘ્રપણે ઉપશમાવે છે. ૩૭

જેમ શરીરમાં વ્યાપેલાં સર્પ વિજેરના વિષને મંત્ર મૂળના બાળુનારા વૈદ્યો મંત્રોએ કરીને નાશ કરે છે, તે વારે તે શરીર વિષ રહિત થાય છે. ૩૮

એજ પ્રમાણે શુદ્ધી સમીપે પોતાના પાપ પ્રકાશતો, વળી આત્માની સાથે નિહતો, એવો ભક્તો શ્રાવક, રાગ દ્રેષથી બા-
ધેલા આઠ પ્રકારના કર્મને શીઘ્ર હુણે છે ૩૯

નીચેના મૂળ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

સુસાવઓ, સ્વિપ્પં, અ, સમજિઅં, કમ્મ, एवं, હવેઈ,
તો, હણતિ, વિસરયા, કુઠગય, જહા, સુસિવિસઓ, હવ-
સામેઈ, સ હત્તરગુણં, સપરિકમણં.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂળ શબ્દો કહો.

હુણે છે, આત્માની સાથે નિહતો, શુદ્ધી સમીપે પોતાના
પાપ પ્રકાશતો, રાગ દ્રેષથી, આઠ પ્રકારના, વિષ રહિત, તે શ-
રીર, મ ત્રોવડે, વૈવો, મ ત્ર મૂળના, ઝેરને, વૈધ, વ્યાધિની જેમ,
શીઘ્રપણે, પશ્ચાત્તાપ કરવાથી યુક્ત, તેને પણ

મુખપાઠ ૬૮ મો.

વંદિતા સૂત્ર ભાગ ૧૪ મો.

કથપાવોવિ મણુસ્સો, આલોહય નિંદિઅ ગુરુસગાસે ।

હોઈ અરેગ લહુઓ, ઓહરિઅ મરુન્ન મારવહો ॥ ૪૦ ॥

આવસ્સણ એણ, સાવઓ જઈ વિ વહુરઓ હોઈ ।

દુઃસ્વાણમંત કિરિઅં, કાઠી અચિરેણ કાલેણ ॥ ૪૧ ॥

આલોઅણા વહુવિહા, નય સંભરિઆ પઢિક્કમણકાલે ।

મૂલગુણ ઉત્તરગુણે, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥ ૪૨ ॥

શબ્દાર્થ.

કચપાવો કર્થાં છે પાપ જેણે એવો. વિ પણ.

મણુસ્સો મનુષ્ય.

આલોહ્ય પાપને પ્રકાશ કરતો.

નિંદિઅ આત્માની સાથે નિંદા કરતો.

ગુરુસગસે શુશ્રી સમીપે.

હોઈ થાય છે.

અદેરગ અતિશય.

લહુઓ હલકા.

ઓહરિઅમરુજેમ ભારને ઉતારીને.

મારવહો બારને બહન કરનાર.

આવસ્સણ આવશ્યક કરવાથી.

એણ એ.

સાવઓ શ્રાવક.

જઈવિ જો કે.

વહુરઓ આરંભ તથા પરિગ્રહથી ધણાં

હોઈ હોય.

પાપવાળો.

દુઃસ્વાણં પાપશ્ચ દુઃખનો.

અંતકિરિઅં નાશ.

કાઠી કરશે.

અચિરેણ થોડા.

કાલેણ કાળમાં.

આલોઅણા આલોવવાની રીતિ.

વહુવિહા બહુ પ્રકારની છે.

નય ન.

સંભરિઆ સાંભરી હોય.

પઢિક્કમણકાલે પ્રતિક્રમણ કરવાને

મૂલગુણ મૂળગુણને વિષે.

અવસરે.

ઉત્તરગુણે ઉત્તરગુણને વિષે.

જ તેને

નિંદે હુ નિંદું છું.

ત ચ તેને

ગરિહામિ ગુરૂની સામે ગર્હુ છુ

આવાર્થ.

જેમ ભાગ્યે વહુન કરનારો ભારને ઉતારીને હુળવો થાય છે, તેમ જેણે પાપ કરેલા છે, એવો પણ મનુષ્ય ગુરૂની સમીપે પાપને પ્રકાશ કરતો, તથા આત્મ સામે નિંદા કરતો થકો પોતાના પાપથી અત્યંત હુળવો થાય છે ૪૦

જો કે શ્રાવક આરભ તથા પરિશ્રદ્ધે કરી ઘણા પાપવાળો હોય, તોપણ આ પદ્ધતિમણાદિક આવશ્યક કરવાથી તે થોડા કાળમાં પાપરૂપ હુ ખનો નાશ કરશે ૪૧

ગુરૂ પાસે આલોવવાની રીતિ ઘણા પ્રકારની છે તે પ્રતિક્રમણ કરવાને અવસર ન સાલરી હોય, તે ન સાલરવાથી મૂળ ગુણ તથા ઉત્તર ગુણને વિષે જે અતિચાર લાગ્યો હોય, તેને આત્માની સામે નિંદુ છુ, અને ગુરૂની સામે ગર્હુ છુ. ૪૨

નીચેના મૂળ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

ઉત્તરગુણે, પદિકમળકાલે, નય, આલોચના, અચિ-
રેણ, અંતકિરિઅં, હોઈ, જડિવિ, ઇણ, મારવહો, લહુઓ
હોઈ, નિંદિઅ, મણુસ્સો, કયપાવો.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂળ શબ્દો કહો.

મૂળ ગુણને વિષે, સાંભરી હોય, બહુ પ્રકારની છે, કા-
ળમાં, કરશે, પાપરૂપ દુઃખનો, આરંભ તથા પરિગ્રહથી ઘણું
પાપવાળો, શ્રાવક, આવશ્યક કરવાથી, જેમ ભારને ઉતારીને,
અતિશય, ગુરૂની સ્ત્રીપે, પાપને પ્રકાશ કરતો, પલુ.

મુખપાઠ ૬૯ મો.

વંદિતા સૂત્ર પ્રાગ ૧૫ મો.

તસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિ પન્નત્તસ્સ ।

અપ્પાઢિઓમિ આરાદ્ધનાં વિરઓમિ વિરાદ્ધનાં ।

તિવિદ્ધેણ પઢિકંતો, વંદામિ જિણે ચડવ્વીસં . ॥ ૪૩ ॥

જાવંતિ* ચેદ્દાઈં, હઢે અ અહે અ તિરિઅ લોણ અ ।

સવ્વાઈં તાઈં વંદે, ઇહસંતો તત્થ સંતાઈં ॥ ૪૪ ॥

જાવંત કેવિ સાહૂ, ભરહેરવયમહાવિદેહે અ ।

સવ્વેસિં તેસિં પળઓ, તિવિદ્ધેણ તિદંઢ વિરયાણં ॥ ૪૫ ॥

ચિરસંચિય પાવપણાસણીઈ, ભવસયસહસ્સ મહ્ણીણ ।

ચડવિસ જિણ વિણિગ્ગય, કહાઈં વોલંતુ મે દિઅહા ॥ ૪૬ ॥

* ૪૪-૪૫ આ બે ગાથાનાં સમ્પ્રદાય ભાવાર્થ આતી ગયેલા છે.
બુવો ૫૪ [૫૬-૫૭-૫૮]

શબ્દાર્થ.

તસ્ત તે	ધમ્મસ્સ શ્રાવક ધર્મને
કેવલિપનત્તસ્સ કેવળી ભાપિત	ઘપ્પાદ્ધિઓમિ હું ઉઠયો છું
ધારાહ્ણાણ આરાધનાને માટે	વિરઓમિ હું નિવર્ત્યો છું
વિરાહ્ણાણ ધર્મની વિરાધનાથી	તિવિદ્દેણ ત્રિવિધે—મન, વચન કાયાએ
પડિક્કતો પાપથી નિવર્ત્યો થકો	કરી
વદામિ હું વાહુ છું	જિણે જિનોને
ચરહ્વીસ ચોવીશ	ચિરસચિચ લાંબા કાળથી એકઠા કરેલા.
પાવ પાપને	પણાસણીદ નાશ કરનારી
ભવ ભવને	સયસહસ્સ શન સદસ—લાખ
મદ્ધુણા હણુનારી	ચરહ્વીસ જિણ ચોવીશ તીર્થકરેના
દિશિગ્ગય મુખથી નીકળેની	ફહાદ કયાઓ કરીને
ઘોલ્લુ વ્યતીત થાઓ	મે મારા
દિવહા દિવમે	

ભાવાર્થ.

તે કેવળી ભાપિત શ્રાવક ધર્મની આરાધનાને માટે હું ઉઠયો છું. વળી તે ધર્મની વિરાધનાથી હું નિવર્ત્યો છું મન, વચન, કાયાએ કરી પાપથી નિવર્તેલો હું ચોવીશ જિનોને વાહુ છું ૪૩

ચિરકાળથી એકઠા કરેલા પાપને નાશ કરનારી, અને લાખ ભવને હણુનારી, એવી ચોવીશ તીર્થકરેના મુખથી નીકળેલી કથા તેણે કરીને મારા દિવસો વ્યતીત થાઓ ૪૪

નીચેના મૂળ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

દિઅહા, વોલંતુ, વિણિગય, મહર્ણા, ભવ, પાવ,
ચત્ત્વરીસં, વંદામિ, તિવિહેણ, વિરઓમિ, અખ્ખુદિઓમિ,
ધમ્મસ્સ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂળ શબ્દો કહો.

ભારા, કથાઓ કરીને, ચોવીશ તીર્થકરોના, શત સહસ્ર-લાખ,
નાશ કરનારી, લાંબા કાળથી એકઠાં કરેલાં, જિનોને, પાપથી
નિવર્ત્યો થકો, ધર્મની વિરાધનાથી, આરાધનાને માટે, કેવળ
ભાષિત, તે.

મુખપાઠ ૭૦ મો.

વંદિતા સૂત્ર ભાગ ૧૬ મો.

મમ મંગલ મરિહંતા, સિદ્ધા સાહુ સુઅં ચ ધમ્મો અ ।

સમ્પદિદ્ધી દેવા, દિંતુ સમાહિં ચ વોહિં ચ ॥૪૭॥

પહિસિદ્ધાણં કરણે, કિચ્ચાણમકરણે પહિક્કમણં ।

અસદ્દહણે અ તહા, વિવરીય પરુવ્વણાણ અ ॥૪૮॥

સ્વામેમિ સવ્વજીવે, સવ્વે જીવા સ્વમેતુ મે ।

મિત્તી મે સવ્વભૂણસુ, વેરં મજ્ઞં ન કેણઙ્ ॥૪૯॥

एवमहं आलोड्य, निंदितं गरहितं दुर्गच्छितं सम्मं ।
तिविद्देण पडिक्कंतो, वंदामि जिणे चउव्वीसं ॥५०॥

શબ્દાર્થ.

મમ મારે	મગલ મગળરૂપ હો
અરિહતા અરિહત ભગવાન	સિદ્ધા સિદ્ધ ભગવાન
સાદુ સાધુ મહારાજ	સુખ જ શ્રુતધર્મ
ધમ્મો ઇ આરિત ધર્મ	સમ્મદિગ્ગી સમ્યગ્ દૃષ્ટિ
દેવા દેવતાઓ	દિતુ આપો
સમાહિં જ ચિત્તની સ્થિરતા	ચોદિં જ પરભવને વિષે જિન ધર્મની
પહિસિદ્ધાણ નિષેધવા યોગ્ય અશુભ	પ્રાપ્તિ
કાર્ય	કરણે કરવાથી
વિષાણ કરવા યોગ્ય શુભ કાર્ય	અકરણે ન કરવાથી
પહિક્કમણ પ્રતિક્રમણ છે	અસદ્દેહને સુદ્ધ વિચાર ઉપર શ્રદ્ધા ન
અ અને	કરવાથી
તદ્દા તેમજ	વિવરીય વિપરીત
પહ્વણાણ અ પ્રપણા કરવાથી	સામેમિ ખમાવુ છું.
સવ્વજીવે સર્વ જીવોને	સવ્વે સર્વ
જીવા જીવો	સ્વમતુ ખમજો
મે મારા અપરાધને	મિત્તી મૈત્રી છે
મે મારે	સવ્વભૂણ સર્વ જીવોની સાથે
ઘેર વેરગા	મજ્જા મારે

ન નથી.

એવં આ પ્રમાણે.

આલોહ્ય પાપ આલોચ્યું [પ્રકાશ્યું].

ગરહિય ગુરૂ સાથે ગર્હણા કરી.

સમ્મં સમ્યક્ પ્રકારે.

પડિક્કંતો પડિક્કમતો થકો

(પાછો હકંતો થકો).

જિણે જીવને.

કેળવિ કોઇ જીવની સાથે.

અહં મેં.

નિદિય આત્માની સાથે નિંદા કરી.

દુર્ગંઢિય દુર્ગંધા કરી.

તિવિહેણ ત્રિવિધ—મન, વચન, કાયાએ

કરી.

વંદામિ હું વંદના કરું છું.

ચઝઝીસં ચોવીસ.

ભાવાર્થ.

શ્રી અરિહંત ભગવાન, સિદ્ધ ભગવાન, સાધુ મહારાજ, શ્રુતધર્મ અને આરિત્ર ધર્મ, એ મારે મંગળરૂપ છે. વળી સમ્યગ્ દષ્ટિ દેવતાઓ મને ધર્મને વિષે ચિત્તની સ્થિરતા, અને પરભવને વિષે જિન ધર્મની પ્રાપ્તિ આપો. ૪૭

નિષેધવા યોગ્ય શંકા, વધ વિગેરે અશુભ કાર્ય કરવાથી, કરવા યોગ્ય દેવપૂજા, સામાયિક વિગેરે શુભ કાર્ય ન કરવાથી, નિગોદ વિગેરે સૂક્ષ્મ વિચારપર શ્રદ્ધા ન લાવવાથી, અને જિનાગમથી વિરૂદ્ધ પ્રરૂપણા કરવાથી, જે પાપ લાગ્યું હોય, તે દૂર કરવાને પ્રતિક્રમણ છે. ૪૮

સર્વ જીવોને હું ખમાવું છું, સર્વે જીવો મારા અપ્રરાધને ખમજો—માફ કરજો, મારે સર્વ જીવોની સાથે મૈત્રીલાવ છે. કોઇ જીવની સાથે વેરલાવ નથી. ૪૯

આ પ્રમાણે મેં સમ્યક્ પ્રકારે પાપ આલોચ્યું, આત્મ

સાથે નિદા કરી, શુરૂ માણે ગર્દણા કરી, અને દુન છા કરી,
અને અને, વચન કાવાળે પદિક્કમનો થકો હું ચોવીગ છનોને
વાડુ હું ૫૦

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

જણવ્યામ, બંદામિ, વિવિદેણ, દુગંછિમ, નિદિઅ,
અદં, ફેળવિ, મગ્ગા, સવ્વમૂલ્લસુ, મિત્તી, સ્વપંતુ, મજ્જે,
ત્વામેપિ, તિવરીય, અ, પદિવમણ, ફિંચાણં, પદિસિદ્ધાણં,
સમાદિ પ, દેવા, ધમ્મો અ, સાહ, અરિહંતા, મય.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

છનોને, પદિક્કમનો થકો, સમ્યક્ પ્રકારે, શુરૂ સાથે
ગર્દણા કરી, પાપ આલોચ્યુ, આ પ્રમાણે, નથી, ધૈર્યભાવ, મારે,
માગ અપરાધને, છયો, સર્વ છયોને, પ્રરૂપણા કરવાથી, તેમજ,
શુદ્ધ વિનય ઉપર મદ્દા ન કરવાથી, ન કરવાથી, કરવાથી,
પરમજને વિશે જિન પર્મની પ્રાપ્તિ, આપો, સમ્યક્ દ્રષ્ટિ, મુનપર્મ,
નિદ બદલતુ, મગ્ગરૂપ છે

વોધપાઠ ૧૪ મો.

જીવનું સ્વસ્થાન તે સ્વધર્મ, અને પરસ્થાન તે અતિચાર કહેવાય છે. એમાં સાધુને પાંચ મહાવ્રતરૂપ સ્વસ્થાન છે, અને શ્રાવકને બાર વ્રતરૂપ સ્વસ્થાન છે. પ્રમાદને લઈને પોતાના આચરણમાં અતિચાર લાગ્યા હોય, એટલે આત્મા સ્વધર્મ-સ્વસ્થાનથી ચુકી પરધર્મ-પરસ્થાન ને અતિચાર તેને વિષે ગયો હોય, તેનાથી નિવર્તવું, એટલે પાછું ફરવું, તેનું નામ પ્રતિક્રમણ છે. એ પ્રતિક્રમણ વંદિતા સૂત્રથી બરાબર થાય છે; કારણ કે લાગેલા અતિચારની આલોચના, મિથ્યા હુકૂત, નિંદા, ગર્હા વગેરે કરી શુદ્ધ થવું, એ વંદિતા સૂત્રનો હેતુ છે. તેથી બરે-બરું પ્રતિક્રમણ વંદિતા સૂત્ર કહેવાય છે.

વંદિતા સૂત્ર કહ્યા પછી બે વાંદણા આપી અપરાધ ખમાવવા માટે ‘ અપ્રમુદ્ધિઓમિ ’ એ શુદ્ધ ખામણાનું સૂત્ર આવે છે. તે જોડ્યા પછી બે વાંદણા આપી ઉભા થઈને “ આચરિય ઉવજ્જાણ ” એ સૂત્ર લણાય છે. ત્યારપછી ત્રણ કાઉરસગ્ગ ૨-૧-૧ લોગસનો કરી સુહુદેવયાનો તથા ક્ષેત્રદેવયાનો કાઉરસગ્ગ ૧-૧ નોકારનો કરી છઠ્ઠા આવશ્યકની મુહુપત્તિ પડિલેહી વાંદણા બે લીધા પછી ‘ ઇચ્છામો અણુસઠ્ઠિં ’ એ કહીને ગોઠણવડે સ્થિત થઈ અંજલી ભેડી “ નમોઽર્હતિસદ્ધ ” ઈત્યાદિપૂર્વક ત્રણ સ્તુતિ કહે છે. તે સ્તુતિમાં “ નમોઽસ્તુ વર્દ્ધમાનાય ” એ સ્તુતિ મુખ્ય છે.

તે પછી સ્તવન કહી વરકનક સૂત્રથી સ્તુતિ કરીને ભગવાનહું આદિ ચાર ખમાસમણા દઈ “ અઢ્ઢાજેસુ ” સૂત્ર જો-

લવામા આવે છે તે પછી વિધિ પ્રમાણે કાયોત્સર્ગ ૪ લોગસ્સનો કરી સઝાય જોલવામા આવે છે, ત્યારપછી ૪ લોગસ્સનો કાઉ-સ્સગ્ગ કરીને લઘુ શાતિનુ શ્રવણ કરવાને અથવા કહેવાને કહેવું છે ત્યાં સુધીમા આવેલા જઘા વિધિથી પાચે આચારની શુદ્ધિ સારી રીતે સંપાદન થઈ શકે છે

સારાંશ પ્રશ્નો.

૧ અતિચાર કેને કહેવાય ? ૨ સસ્થાન એટલે શું ? ૩ સાધુ અને શ્રાવકને શું શું સ્વસ્થાન છે ? ૪ પ્રતિક્રમણ શેનું નામ કહેવાય છે ? ૫ વદિતા સૂત્રથી શું થાય છે ? ૬ વદિતા સૂત્રનો શો હેતુ છે ? ૭ વદિતા સૂત્ર પછી શું કરીને ગુરૂખ્યા-મણાનું સૂત્ર કહેવાનું છે ? ૮ તે પછી “ આચરિય ઉવજ્જાએ ” એ સૂત્ર કેવી રીતે રહીને લણાય છે ? ૯ પછી કેટલી સ્તુતિ કહેવાની છે ? ૧૦ તે ત્રણ સ્તુતિ કહેતી વખતે કેવી રીતે રહેવું જોઈએ ? ૧૧ તે ત્રણ સ્તુતિમા મુખ્ય સ્તુતિ કઈ છે ? ૧૨ તે પછી શું જોલવામા આવે છે ? ૧૩ “ વરકનક ” એ સ્તુતિ કયાં પછી શું કરવાનું છે ? ૧૪ લઘુ શાતિને માટે શું કરવાને કહેવું છે ? ૧૫ આ જઘા વિધિથી જો લાભ થાય છે ?

મુખપાઠ ૭૧ મો.

અપ્પઘુઠ્ઠિઓ સૂત્ર.

(ગુરુસ્વામણા)

इच्छाकारेण संदिस्सह भगवन् अप्पुद्धिओमि अट्ठि-
त्तर देवसिअ स्वामेवं । इच्छं । स्वामेमि देवसिअं ॥

જં કિંચિ અપત્તિઅં પરપત્તિઅં મત્તે પાળે, વિળણ
વેઆવચ્ચે, આલાવે સંલાવે, ઉચ્ચાસળે સમાસળે, અંતરભાસાળ,
ઉવરિ ભાસાળ । જં કિંચિ મજ્જ વિળય પરિહીળં સુહુમં
વા વાયરં વા તુપ્પે જાણહ અહં ન યાળામિ તસ્સ મિ-
ચ્છામિ દુક્કડં ॥

શબ્દાર્થ.

इच्छाकारेण धम्मापूर्वक.

મગવન્ હે ભગવન્ !

અભિત્તર અદર.

खामेउं भभावयाने.

खामेमि आमुं धुं.

જં કિંચિ જે કાંઇ.

परपत्तिअं विशेष अभीति लाव.

पाणे पाणीने विषे.

वेआवच्चे वैयावच्चने विषे.

संलावे वारंवार ओलवानે વિષે.

समासणे गुह्नी णराणर आसने

એસવાને વિષે.

उवरि भासाए गुह्ये डहेली वात तेने

વધારીને વિશેષપણે કહેવામાં.

मज्झ भे.

संदिस्सह मन आदिस आधि.

अप्पुट्ठિओमि હું ઉઠયો છું.

देवसिअं दिवसना अपराधने.

इच्छं હું એજ ઇચ્છું છું.

देवसिअं दिवस संजधी अपराधो.

अपत्तिअं अभीति लाव.

મત્તે ભોજનને વિષે.

विणए विनयने विषे.

आलावे એકવાર ઓલવાને વિષે.

उच्चासणे गुह्यी छये आसने भेस-
वानે વિષે.

अंतर भासाए गुह्य ओलता होय, तेनी
વચ્ચે ઓલવામાં.

જં કિંચિ જે કાંઇ.

विणय परिहीणं विनय रक्षितपाणुं धर्यु

સુદુમ ચક્ષુઃ

વા અથવા,

તુષ્પે તમે

ઘહ હું

તસ્મ તે

મિ માઝ

ટોય

વાયર વા બાદર-સ્થૂળ

જાણહ જાણો છો

ન યાનામિ જાણુતો નથી

મિચ્છા મિથ્યા યાઓ

હુફડ પાપ

માવાર્થ.

હે ભગવન્ ! આપ મને ઇચ્છાપૂર્વક આદેશ આપો હું દિવસે કરેલા અપરાધને ખમાવાને ઉઠયો છું [શુર કહે ખામેહુ-ખમાવો.]

(શિષ્ય કહે) ઇચ્છ ‘ હું એજ ઇચ્છુ છું, અને દિવસ સળધી અપરાધ ખામુ છું ’

જે કાંઈ લોજનને વિષે, પાણીને વિષે, વિનયને વિષે, વૈયાવચ્ચને વિષે, એક વાર ખોલવાને વિષે, વારવાર ખોલવાને વિષે, શુરથી ઉચા આસને બેસવાને વિષે, શુરની બરાબર આસને બેસવાને વિષે, શુર ખોલતા હોય, તેની વચ્ચે ખોલવાને વિષે, અને શુરએ કહેલી વાતને વિશેષપણે કહેવાને વિષે જે કાંઈ અપ્રીતિભાવ કે વિશેષ અપ્રીતિભાવ ઉપજાવ્યો હોય, તેમ વળી જે કાંઈ મારે જીવે સૂક્ષ્મ અથવા સ્થૂળ અવિનય કર્યો હોય, તે તમે જાણો છો, હું જાણુતો નથી, તેમાઝ પાપ મિથ્યા યાઓ

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

દુકલં, મિચ્છા, ન યાનામિ, જાણહ, વાયરંવા,
સુહુમં, મજ્ઞ, ઉવરિભાસાણ, સમાસણે, સંલાવે, વેઆવચ્ચે,
પાણે, પરપત્તિઅં, જંકિંચિ, સ્વામેમિ, દેવસિઅં, અપ્પુઠ્ઠિઓ-
મિ, સંદિસ્સહ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

મારૂં, તે, હું, તમે, અથવા, વિનય રહિતપણું કર્યું હોય,
જે કાંઈ, શુરૂ બોલતા હોય, તેની વચ્ચે બોલવામાં, શુરૂથી ઉંચે
આસને બેસવાને વિષે, એક વાર બોલવાને વિષે, વિનયને વિષે,
ભોજનને વિષે, અપ્રીતિલાવ, દિવસ સંખ્યાંધી અપરાધો, હું એજ
ધંધલું છું, અંદર, હે ભગવન, ઇચ્છાપૂર્વક.

મુખપાઠ ૭૨ મો.

આયરિય ઉવજ્ઞાણ સૂત્ર.

આયરિય ઉવજ્ઞાણ સીસે સાહમ્મિણ કુલગણે અ ।

જે મે કેહ કસાયા, સવ્વે તિવિહેણ સ્વામેમિ ॥ ૧ ॥

સવ્વસ્સ સમણસંઘસ્સ, ભગવઓ અંજલિં કરિય સીસે ।

સવ્વં સ્વમાવડત્તા, સ્વમામિ સવ્વસ્સ અહયંપિ ॥ ૨ ॥

સન્નસ્સ જીવરાસિસ્સ, ભાવઓ ધમ્મ નિહિય નિયચિત્તો ।
 સન્નં સ્વમાવહત્તા, સ્વમામિ સન્નસ્સ અહયંપિ ॥ ૩ ॥

શબ્દાર્થ.

ભાવરિય આચાર્ય	ઉવજ્ઞાણ ઉપાધ્યાય
સીસે શિષ્યો	સાહમ્મિણ સાધર્મી
કુલ એક આચાર્યના પરિવાર	ગણે ધણા આચાર્યના પરિવાર
અ અને	જે જે
મે મારે શ્રવે	ફેદ ફાઇ પણ પ્રકારનો
કમાયા કપાયો	સવ્વે તે સર્વને
તિરિદ્દેણ ત્રિવિધે કરી	ચામેમિ હુ ખામુ છુ
સન્નસ્સ સર્વ	સમણસગસ્સ શ્રમણ સ ધરૂપ
ભગવંઓ ભગવતના સ યથમા કરેના	અજલિ બે દ્વાય
ફરીય બેઠીને	સીસે મસ્તક ઉપર
સન્ન સર્વ અપરાધને	સ્વમાવહત્તા ખમાવીને
સ્વમામિ ખમુ છુ	સન્નસ્સ સર્વના કરેના અપરાધને.
અહયપિ હુ પણ	સન્નસ્સ સર્વ
જીવરાસિસ્સ શ્રવેના સમૂહ ॥ સ-	ભાવઓ ભાવથી
અ ધમા કરેલા અપરાધ પ્રત્યે	ધમ્મ ધર્મને વિષે
નિહિય રચાપ્પુ છે	નિયચિત્તો થોતાનુ ચિત્ત જેણે
ગમ્મ સર્વને	સ્વમાવહત્તા ખમાવીને
સ્વમામિ હુ ખમુ છુ	સન્નસ્સ સર્વ પ્રત્યે.
અહયપિ હુ પણ	

માવાર્ધ.

આચાર્ય, ઉપાધ્યાય, તેમના શિષ્ય, સાધર્મી, એક આચાર્યના પરિવાર, અને ઘણા આચાર્યના પરિવાર તે સર્વેના ઉપર કોઈ પણ પ્રકારનો કપાય ભારે હવે કર્યો હોય, તે સર્વેને હું ત્રિવિધે કરી ખામું છું. ૧

સર્વ શ્રમણ સંઘરૂપ લગવંતના સંબંધમાં કરેલા સર્વ અપરાધને મસ્તક ઉપર ણે હાથ નેડી, ખમાવીને તે સર્વના કરેલા અપરાધને હું પણ ખમું છું. ૨

લાવથી ધર્મને વિષે જેણે પોતાનું ચિત્ત સ્થાપ્યું છે, એવો હું સર્વ હોવાના સમૂહના સંબંધમાં કરેલા અપરાધ પ્રત્યે સર્વને ખમાવીને હું પણ સર્વ પ્રત્યે ખમું છું. ૩

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

અહ્યંપિ, સ્વમામિ, સન્વં, નિહિય, ભાવઓ, સન્વસ્સ, સ્વમાવહિતા, સીસે, અંજલિ, સમણસંઘસ્સ, સ્વામેમિ, સન્વે, કેહ, જે, ગણે, સાહમ્મિણ, ઉવજ્ઞાણ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

સર્વ પ્રત્યે, ખમાવીને, પોતાનું ચિત્ત જેણે, ધર્મને વધે, હોવાના સમૂહના સંબંધમાં કરેલા અપરાધ પ્રત્યે, હું પણ,

ખમ્બુ છું, સર્વ અપરાધને, બેડીને, ભગવંતના સર્વ ધર્મા કરેલા,
સર્વ, ત્રિવિધે કરી

મુલપાઠ ૭૩ મો.

નમોઽસ્તુ વર્દમાનાય ભાગ ૧ લો.

ઈચ્છામો અણુસર્જિ નમો સ્વમાસમણાણં નમોઽર્જિત્.

નમોઽસ્તુ વર્દમાનાય, સ્પર્દમાનાય કર્મણા ।

તજ્જયાવાસમોક્ષાય, પરોક્ષાય કુતીર્થિનામ્ ॥ ૧ ॥

યેષાં વિકચારવિંદરાજ્યા,

જ્યાયઃ ક્રમકમલાવલિં દધત્વા ।

સહજૈરિતિ સગતં પ્રશસ્યં,

કથિત સંતુ શિવાય તે જિનેન્દ્રાઃ ॥ ૨ ॥

શબ્દાર્થ.

ઈચ્છામો અમે ઇચ્છા કરીએ છીએ	અણુસર્જિ રત્નુતિ કરવાની
નમ નમસ્કાર થાએ	સ્વમાસમણાણ ક્ષમાઅમણુને
નમ નમસ્કાર	અસ્તુ થાએ
વર્દમાનાય વર્દમાન રાખીને,	સ્પર્દમાનાય સ્પર્ધા કરતાર
કર્મણા કર્મની સાથે	તજ્જય તે કર્મના જયથી

અનામતોક્ષાય મોક્ષને પ્રાપ્ત કરનાર.
 કૃતીર્થિનામ્ મિથ્યાત્વીઓની.
 વિકચ ખીલેલા.
 રાજ્યા પંડિતઓ.
 ક્રમ ચરણુરૂપ.
 દયત્વા યોતાની ઉપર ધારણ કરતી.
 જ્ઞતિ ઓ પ્રકારે.
 પ્રદાસ્ય પ્રશંસનીય.
 રાંતું થાઓ.
 તે તે.

પરોક્ષાય આંખથી પર.
 વેપાં લેમની.
 અરવિંદ કમળોની.
 જ્વાયઃ પ્રશંસા કરવા યોગ્ય.
 કમલાવાલિ કમળની શ્રેણીને.
 સદૃશઃ સરખાની સાથે.
 સંગતં મળવું.
 કથિતં કહેલું છે.
 શિવાય મોક્ષને અર્થે.
 જિનેન્દ્રાઃ જિનેન્દ્રો.

જ્ઞાવાર્થ.

અમે સ્તુતિ કરવાની ઇચ્છા કરીએ છીએ. ક્ષમાશ્રમણને
 નમસ્કાર થાઓ.

કર્મની સાથે સ્પર્ધા કરનાર, તે કર્મનો જય કરી મોક્ષ
 પ્રાપ્ત કરનાર, અને મિથ્યાત્વીઓની આંખથી પર રહેનાર શ્રી
 વૃદ્ધમાન સ્વામીને નમસ્કાર હો. ૧

પ્રશંસા કરવા યોગ્ય એવી જે જિનેન્દ્રોની ચરણ કમળની
 શ્રેણીને યોતાની ઉપર સ્થાપિત થઈ એવી, ખીલેલાં કમળોની
 શ્રેણી “ સરખાની સાથે મળવું, તે અતિ પ્રશંસનીય છે. ”
 એમ કહેલું છે, એમ જાને છે, તે જિનેન્દ્રો મોક્ષને અર્થે
 થાઓ. ૨

નીચેના મૂળ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

જિનેદ્રાઃ, શિયાય, કથિતં, સંગતં, સદૃશૈઃ, કમલા-
વલિં, જ્યાયઃ, અરવિંદ, યેષાં, પરોક્ષાય, તજ્જય, સ્પર્ધમા-
નાય, અસ્તુ, સ્વમાસમણાણ, અણુસર્થિં.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂળ શબ્દો કહો.

તે, થાઓ, પ્રશ સનીય, એ પ્રદારે, પોતાની ઉપર ધારણ
કરતી, અરણુરૂપ, ૫ ક્ષિત્યે, ખીલેલા, મિથ્યાત્વીઓની, મોક્ષને
પ્રાપ્ત કરનાર, ડર્ગની સાથે, વર્ધમાન સ્વામીને, નમસ્કાર, અમે
ધરણ કરીએ છીએ

સુલપાઠ ૭૪ મો.

નમોઽસ્તુ વર્ધમાનાય ભાગ ૨ જો.

કપાયતાપાર્દિતજતુનિર્ઘર્તિં,
કરોતિ યો જૈનમુખાંશુદોદ્ધતઃ ।
સ શુક્રભાસોદ્ભવદૃષ્ટિસંનિષ્ઠો,
દધાતુ તુષ્ટિં મયિ વિસ્તરો ગિરામ્ ॥ ૩ ॥

શબ્દાર્થ.

કપાયતાપ કપાયરૂપ તાપથી.

જંતુ પ્રાણીઓને.

કરોતિ કરે છે.

જૈન જિનરાજના.

મંબુદ મેઘથી.

સ તે.

ઉદ્ભવ ઉત્પન્ન થયેલા.

સંનિભઃ જેવો.

તુષ્ટિ સંતોષ.

વિસ્તરઃ વિસ્તાર.

અર્દિત પીડિત એવા.

નિર્વૃત્તિ શાંતિ.

યો જે.

મુખ મુખરૂપી.

ઉદ્ગતઃ નીકળેલો.

શુક્રમાસ જેઠ માસમાં.

વૃષ્ટિ વર્ષાદના.

દધાતુ કરો.

મયિ મારે વિધે.

ગિરાં વાણીનો.

ભાવાર્થ.

જે જિનરાજના મુખરૂપી મેઘમાંથી નીકળેલો વાણીનો વિસ્તાર, કપાયરૂપ તાપથી પીડિત એવાં પ્રાણીઓને શાંતિ કરે છે, તે જ્યેષ્ઠ માસમાં ઉત્પન્ન થયેલા વર્ષાદના જેવો સિદ્ધાંતરૂપ વાણીનો વિસ્તાર મને સંતોષ કરો. ૩

નીચેના મૂળ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

ગિરાં, મયિ, દધાતુ, વૃષ્ટિ, શુક્રમાસ, ઉદ્ગતઃ, મુખ,
યો, નિર્વૃત્તિ, અર્દિત,

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂળ શબ્દો કહો.

વિસ્તાર, સતોષ, જેવો, ઉત્પન્ન થયેલા, તે, મેઘથી,
જિનરાજના, કરે છે, પ્રાણીઓને, કષાયરૂપ તાપથી.

મુખપાઠ ૭૫ મો.

વિશાલ લોચન ભાગ ૧ લો.

વિશાલલોચનદલં, પ્રોઘદંતાંશુકેસરમ્ ।

પ્રાતર્વીરજિનેદ્રસ્ય, મુખપદ્મં પુનાતુ નઃ ॥ ૧ ॥

યેષામભિષેકકર્મ કૃત્વા,

મત્તા હર્ષભરાત્ મુખં મુરેદ્રાઃ ।

તુળમાપિ ગણયતિ નૈવ નાકમ્,

પ્રાતઃ સંતુ શિવાય તે જિનેદ્રાઃ ॥ ૨ ॥

શબ્દાર્થ.

વિશાલ વિશાળ છે.

પ્રોઘત્ પ્રહાસમાન

કેસરં કેસરવાણુ

વીર જિનેદ્રસ્ય શ્રી વીર શ્રાવણાનનું.

પુનાતુ પરિત કરે

લોચનદલ નેત્રરૂપી પત્ર જેમાં

દંતાંશુ દંતના કિરણરૂપ

પ્રાત પ્રાત કાળે

મુખપદ્મ મુખરૂપી કમળ

ન તમને

ચેષાં તે જિનેંદ્રોનુ.

કૃત્વા કરીને.

હર્ષનરાત્ હર્ષના સમૂહથી.

સુરેંદ્રાઃ દેવતાના ઇંદ્રો.

ગણયંતિ ગણુતા.

નાસ્તુ સ્વર્ગના.

સંતુ થાઓ.

તે તે.

અભિષેક કર્મ અભિષેક કર્મ.

મત્તા ઉન્મત્ત થયેલા.

સુખં સુખને.

તૃણમપિ તૃણ તુલ્ય પાણુ.

નૈવ નથી.

પ્રાતઃ પ્રાતઃકાળે.

શિવાય મોક્ષને અર્થે.

જિનેંદ્રાઃ જિનેંદ્રો.

ભાવાર્થ.

વિશાળ નેત્રરૂપ જેનાં પત્ર છે, અને પ્રસશમાન દાંતનાં કિરણરૂપી જેનાં કેશરાં છે, એવું તે શ્રી વીર જિનેંદ્રનું સુખ-ક્રમણ પ્રાતઃકાળને વિષે તમને પવિત્ર કરે. ૧

જે જિનેંદ્રોના અભિષેકનું કાર્ય કરીને હર્ષના સમૂહથી ઉન્મત્ત થયેલા એવા દેવતાઓના ઇંદ્રો, સ્વર્ગનાં સુખને તૃણતુલ્ય પાણુ ગણુતા નથી, તે જિનેંદ્રો પ્રાતઃકાળે મોક્ષને અર્થે થાઓ. ૨

નીચેના સૂચ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

જિનેંદ્રાઃ, શિવાય, પ્રાતઃ, નૈવ, તૃણમપિ, સુખં, મત્તાઃ, અભિષેક કર્મ, વઃ, સુખપદ્મં, પ્રાતઃ, દંતાંશુ, લોચનદલં.

નાંચેના ગુજરાતી અર્ધના મૂલ્ય શબ્દો કહો.

તે, યાઓ, સ્વર્ગના, ગણુતા, દેવતાના ઇંદ્રો, હર્ષના સમૂ-
હથી, કરીને, જે બિને દ્રોણુ, પવિત્ર કરે, શ્રી વીર ભગવાનનુ,
દેસરવાળુ, પ્રકાશગાન, વિશળ છે.

મુલ્યપાઠ ૭૬ મો.

વિશાલ લોચન ભાંગ ૨ જો.

કલક નિર્મુક્તપમુક્ત પૂર્ણતં,
હૃત્વર્ત્તરાહુગ્રસનં સદોદયમ્ ।
અપૂર્વચદ્ર જિનચંદ્રમાપિતં,
દિનાગમે નૌમિ વુર્ધૈર્નમસ્કૃતમ્ ॥ ૨ ॥

શબ્દાર્થ.

કલક કલકથી	નિર્મુક્ત રહિત
દામુગ નદી મુકાશી	પૂર્ણત પૂર્ણતા જેની
હૃત્વર્ત્ત નતં કરાસ અન્ય મતિરૂપ	રાહુ રાહુને
પ્રગત ભટાણુ કરનાર	સદોદય હમેશાં ઉદય પામેલા
અપૂર્વચદ્ર આપૂર્વ ચદ્રરૂપ	જિનચદ્ર જિનચદ્રના
માપિત આગમને	દિનાગમે પ્રગાત સમયે
નૌમિ હું નમરકાર કરું છું	વુર્ધૈ પતિતાએ
નમસ્કાર નમસ્કાર કરેલા	

માર્ગ.

જે જિનચંદ્રના આગમ દ્વંદ્વ રહિત છે, જેની પૂર્ણતા મુકાણી નથી એવું છે, કુતર્ક કરનારા અન્ય દર્શનીરૂપ રાહુને ભક્ષણ કરનાર છે, નિરંતર ઉદય પામેલા અપૂર્વ ચંદ્રની સમાન છે, અને જેને પંડિતોએ નમસ્કાર કરેલો છે, તે જિનચંદ્રના આગમને હું પ્રાતઃકાળે નમસ્કાર કરું છું. ૩

નીચેના મૂળ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

નમસ્કૃતં, નૌમિ, માપિતં, અપૂર્વચંદ્રં, પ્રસન્નં, કુતર્કં, અમુક્ત, કલંક.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂળ શબ્દો કહો.

પંડિતોએ, પ્રભાત સમયે, જિનચંદ્રના, હમેશાં ઉદય પામેલા, રાહુને, પૂર્ણતા જેની, રહિત.

મુખપાઠ ૭૭ મો.

શ્રુત તથા ક્ષેત્ર દેવતાની સ્તુતિ.

સુઅદેવયા કરેમિ કાલસસર્ગં ।

સુઅદેવયા ભગવદ્, નાણાવરણીય કમ્પસંઘાયં ।

તેસિં સ્વેદ સયયં, જેસિં સુઅસાયરે ભત્તી ॥ ૧ ॥

જીસે સ્વીત્તે સાહુ, દસળ નાળેહિં ચરણ સહિણિં ।
સાહતિ મુક્તમગ્ગં, સા દેવી હરડ દુરિયાઈ ॥ ૨ ॥

શબ્દાર્થ.

સુઅદેવવાણ શ્રુત દેવતાને અર્થે,	કરોમિ કરૂ છુ
ફાલસ્સગ્ગ કાઉરસગ્ગ	સુઅદેવવા શ્રુત દેવતા
ભગવદ્ ભગવતી	નાનાવરણીય જ્ઞાનાવરણીય.
કમ્મમઘાય કર્મના સમૂહને	તેસિં તેઓના
ચનેડ ક્ષય કરે.	સચચ નિરતર
જેસિં જેઓની	સુઅસાયરે શ્રુતરૂપ સાગરને વિષે
મત્તી ભક્તિ છે	જીસે જેના
સ્વિત્તે ક્ષેત્રને વિષે	સાહુ સાધુ
દસળ દર્શન	નાળેહિં જ્ઞાનનડે
ચરણ ચારિત્ર	સહિણિં સહિત
સાહતિ સાધે છે	મુક્તમગ્ગ મોક્ષ માર્ગને
સાં તે	દેવી દેવી
હરડ હરણ કરે.	દુરિયાઈ પાપનુ

ભાવાર્થ.

હું શ્રુત-દેવતાને અર્થે કાઉરસગ્ગ કરૂ છુ ભગવતી શ્રુત દેવતા (સરસ્વતી) જેઓની શ્રુતસાગરને વિષે નિરતર ભક્તિ છે, તેઓના જ્ઞાનાવરણીય કર્મના સમૂહનો ક્ષય કરે. ૧

જેના ક્ષેત્રને વિષે સાધુ, દર્શન, જ્ઞાન અને ચારિત્ર સહિત
આક્ષ ભાર્ગને સાધે છે, તે દેવી યાપનું હરણ કરો. ૨

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

દુરિયાદં, દેવી, મુક્તમર્ગં, સરિપદિં, નાણેદિં,
સાહુ, જીસે, મુઝસાયરે, સયયં, તેસિં, નાણાવરણીય,
મુઝદેવયા, કરોમિ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

હરણ કરો, તે, સાધે છે, ચારિત્ર, દર્શન, ક્ષેત્રને વિષે,
ભક્તિ છે, જેઓની, ક્ષય કરો, કર્મના સમૂહને, ભગવતી, કાઉ-
ન્સગ્ગ, શ્રુત દેવતાને અર્થે.

મુખપાઠ ૭૮ મો.

કમલદલ સ્તુતિ.

કમલદલ વિપુલનયના, કમલમુખી કમલગર્ભસમગૌરી ।
કમલે સ્થિતા ભગવતી, દદાતુ શ્રુતદેવતા સિદ્ધિમ્ ॥ ૧ ॥

- શબ્દાર્થ.

કમલદલ કમળના પત્ર જેવાં	વિપુલ વિશાળ
નયના નેત્રવાળી	કમલમુખી કમળના જેવા મુખવાળી
કમલગર્ભ કમળના ગર્ભની	સમ સમાન
ગૌરી ગૌર વર્ણુવાળી	કમલે કમળમાં
સ્થિતા રહેલા	ભગવતી ભગવતી
દદાતુ આપે	શ્રુત દેવતા-સરસ્વતી.
સિદ્ધિ સિદ્ધિને.	

- ભાવાર્થ.

કમળના પત્ર સરખા વિશાળ નેત્રવાળી, કમળના જેવા મુખવાળી, કમળના ગર્ભના જેવા ગૌર વર્ણુવાળી અને કમળને વિષે રહેલી એવી ભગવતી શ્રુત દેવતા સિદ્ધિ આપે ૧

નીચેના મૂળ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

સિદ્ધિમ્, દદાતુ, સ્થિતા, ગૌરી, કમલગર્ભ, નયના, કમલદલ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂળ શબ્દો કહો.

શ્રુત દેવતા-સરસ્વતી, ભગવતી, કમળમાં, કમળના ગર્ભની સમાન, નેત્રવાળી, કમળના પત્ર જેવા

મુખપાઠ ૭૯ મો.

અઢ્ઢાઈજ્ઞેસુ (મુનિવંદન) સૂત્ર.

અઢ્ઢાઈજ્ઞેસુ દીવસમુદ્દેસુ, પનરસસુ કમ્મભૂમીસુ ।
જાવંત કેવિ સાહુ, રયહરણ ગુચ્છ પઢિગ્ગહ ધારા ॥ ૧ ॥
પંચમહવ્વયધારા, અઢ્ઢારસ સહસ્સ સીલંગ ધારા ।
અવ્વચયાયારચરિત્તા, તે સવ્વે સિરસા મળસા મત્થણ
વંદામિ ॥ ૨ ॥

શબ્દાર્થ.

અઢ્ઢાઈજ્ઞેસુ અઢ્ઢી દ્વીપ તથા.	દીવસમુદ્દેસુ ખે સમુદ્ર સંજ્ઞાધી.
પનરસસુ ૫૬૨.	કમ્મભૂમીસુ કર્મભૂમિને વિષે.
જાવત જેઠલા.	કેવિ ક્રોધ પણુ.
સાહુ સાંધુઓ.	રયહરણ રઝોહરણુ-ઓધો.
ગુચ્છ ગુચ્છક.	પઢિગ્ગહ પાત્રાંને.
ધરા ધરનાર.	પંચ પાંચ.
મહવ્વય મહાવ્રતને.	ધારા ધારણુ કરનારા.
અઢ્ઢારસ. અઢાર.	સહસ્સ હજાર.
સીલંગધારા શીલના અંગને ધરનારા.	અવ્વચય સંપૂર્ણ.
આયાર આચારરૂપ.	ચરિત્તા ચારિત્રના પાળનારા.
તે સવ્વે તે સર્વને.	સિરસા લલાટે કરી.

મળસા મને કરી

મત્થણ મસ્તકે કરી

વદામિ હું વદના કર છુ

ભાવાર્થ.

અઢી દ્વીપ તથા બે સમુદ્ર સળધી પદર કર્મભૂમિને વિષે
જેટલા દેાઈપણુ સાધુ, રજોહરણુ, જોળી ળાધવાનો ગુચ્છ અને
પાત્રા વગેરે ધર્મોપકરણના ધારણ કરનારા, પથ મહાવ્રતને ધર-
નારા, અઠાર હજાર શીલ અગના ધરનારા અને સપૂર્ણ આચા-
રરૂપ ચારિત્રના પાળનારા છે, તે સર્વને લલાટે કરી, મને કરી
અને મસ્તકે કરી હું વદના કર છુ ૧-૨

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

વદામિ, મળસા, તે સવ્વે, આચાર, સીલંગધારા,
અઠારસ, મહવ્વય, ધરા, ગુચ્છ, સાહુ, જાવંત, પનરસસુ,
અઢાઈજોસુ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

મસ્તકે કરી, લલાટે કરી, ચારિત્રના પાળનારા, સપૂર્ણ,
હજાર, ધારણ કરનારા, પથ, પાત્રાને, રજોહરણુ-જોધો, દેાઈ
પણુ, કર્મ ભૂમિને વિષે, બે સમુદ્ર સળધી.

મુખપાઠ ૮૦ મો.

ચરકનક સૂત્ર.

ચરકનકશંખવિદ્રુમ, મરકતઘનસંનિમં વિગતમોદમ્ ।
સપ્તતિશતં જિનાનાં, સર્વામરપૂજિતં વંદે ॥ ૧ ॥

શબ્દાર્થ.

ઘર ઉત્તમ.

શંખ શંખ.

મરકત લીલમ.

સંનિમં જેવા વર્ણવાળા.

સપ્તતિશતં એકસો સીતેર.

સર્વામર સર્વ દેવતાઓએ.

વંદે હું વંદના કરું છું.

નક સુવર્ણ.

વિદ્રુમ પરવાળાં.

ઘન મેઘના.

વિગતમોદમ્ મોહ રહિત.

જિનાનાં તીર્થંકરોને.

પૂજિતં પૂજેલા.

ભાવાર્થ.

ઉત્તમ સુવર્ણ, શંખ, પરવાળાં, લીલમ અને સજલમેઘના જેવા વર્ણવાળા, મોહ રહિત, અને સર્વ દેવતાઓએ પૂજેલા એવા એકસો સીતેર તીર્થંકરોને હું વંદના કરું છું. ૧

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

વદે, સર્વામર, સમ્પત્તિશત્રું, સંનિભં, મરકત, શંભ, વર.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

પૂજેલા, તીર્થકેશને, મોહ રહિત, મેલના, પરવાળા, સુવર્ણ.

મુખપાઠ ૮૧ મો.

લઘુશાંતિસ્તવ ભાગ ૧ લો.

શાંતિ શાંતિનિશાંતં, શાંત શાંતાશિવં નમસ્કૃત્ય ।

સ્તોતુઃ શાંતિનિમિષ, મત્રપદૈઃ શાંતયેસ્તૌમિ ॥ ૧ ॥

ઓમિતિ નિશ્ચિતવચસે, નમો નમો ભગવતેઽર્હતે પૂજામ્ ।

શાંતિજિનાય જયવતે યશસ્વિને સ્વામિને દમિનામ્ ॥ ૨ ॥

શબ્દાર્થ.

શાંતિ શાંતિનાથ ભગવાનને

શાંત રાગ દ્વેષ રહિત

શાંતિય ઉપદેશ જેવા

શાંતિનિશાંત શાંતિના સ્થાનરૂપ

શાંત નાંત યથા છે

નમસ્કૃત્ય નમસ્કાર કરીને

સ્તોતુઃ સ્તુતિ કરનારની.

મંત્રપદઃ મંત્રોના પદવડે.

સ્તામિ હું સ્તુતિ કરું છું.

નિશ્ચિતવચસે નિશ્ચયવાચક પદ છે જેમનું. નમો નમો વારંવાર નમસ્કાર થાઓ.

મગવતે સમગ્ર ઐશ્વર્યવાળા.

પૂજાં પૂજને.

જયવતે રાગાદિકને જિતનારા.

સ્વામિને સ્વામી.

શાંતિનિર્મિત્તં શાંતિના કારણરૂપ.

શાંતયે શાંતિને અર્થે.

ઓમ્ इति ॐ એવું.

વર્હતે યોગ્ય.

શાંતિજિનાય શાંતિનાથ ભાગવાનને.

યજસ્વિને યજ્ઞવાળા.

દમિનામ્ ઇન્દ્રિયોને દમન કરનારા

મુનિઓના.

ભાવાર્થ.

શાંતિના સ્થાનરૂપ, રાગ દ્વેષ વિનાના, જેનાથી ઉપદ્રવો શાંત થયા છે એવા શ્રી શાંતિનાથને નમસ્કાર કરીને સ્તુતિ કરનારની શાંતિના હેતુરૂપ તે ભગવંતને શાંતિને અર્થે મંત્રોનાં પદવડે હું સ્તુતિ કરું છું. ૧

ૐ એવું નિશ્ચયવાચક જેમનું પદ છે, એવા, સમગ્ર ઐશ્વર્યવાળા, પૂજને યોગ્ય, રાગાદિકને જિતનારા, યજ્ઞવાળા, અને ઇન્દ્રિયોને દમન કરનારા મુનિઓના સ્વામી એવા શાંતિનાથને વારંવાર નમસ્કાર થાઓ. ૨

નીચેના મૂલ શબ્દો ગુજરાતી અર્થના કહો.

દામિનામ્, યશસ્વિને, શાંતિજિનાય, અર્હતે, નમોનમો,
ૐં ઇતિ, શાંતયે, શાંતિનિમિત્ત, નમસ્કૃત્ય, શાંત, શાંતિ-
નિશાન.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

સ્વામી, રાગાદિકને જિતનારા, પૂજાને, સમગ્ર ઐશ્વર્યવાળા,
નિશ્ચયવાચક પદ છે જેમનું, હું સ્તુતિ કરૂં છું

મંત્રોના પદવડે, સ્તુતિ કરનારની, ઉપદ્રવ જેના, રાગદ્વેષ-
રહિત, શાંતિ લાગવાનને

મુખપાઠ ૮૨ મો.

લઘુશાંતિસ્તવ ભાગ ૨ જો.

સકલાતિશેષક મહા, સંપત્તિ સમન્વિતાય શસ્યાય,
ત્રિલોક્ય પૂજિતાયચ, નમો નમઃ શાંતિદેયાય ॥ ૩ ॥ સર્વામસ
સમૂહ, સ્વામિકસંપૂજિતાય નિજિતાય । શ્રુવનજનપાલનોત્થત,
તમાય સતતં નમસ્તસ્મૈ ॥ ૪ ॥

શબ્દાર્થ.

સકલ સર્વ.	અતિશેષક ચોવીશ અતિશય ૩૫.
મહાસંપત્તિ મોટી સંપત્તિએ.	સમન્વિતાય સહિત.
શસ્ત્રાય પ્રશંસા કરવા યોગ્ય.	ત્રૈલોક્ય ત્રણ લોકના જીવોએ.
પૂજિતાય પૂજેલા.	ત્ર અને.
નમોનમઃ વારંવાર નમસ્કાર થાઓ.	શાંતિદેવાય શ્રીશાંતિનાથને.
સર્વામર સર્વ દેવતાઓના.	સમૂહ સમૂહ સહિત.
સ્વામિક તેમના સ્વામી ચોસઠ ઇંદ્રોથી.	સંપૂજિતાય પૂજાએલા.
નિજિતાય દેવતાઓથી પણ નહિ	બુવન ત્રણ બુવનના.
જીતાએલા.	જન લોકોનું.
પાલન પાલન કરવામાં.	ઉચ્ચતતમાય અતિશય સાવધાન એવા.
સત્તતં હમેશાં.	નમઃ નમસ્કાર થાઓ.
તત્ત્વે તેને.	

શાબ્દાર્થ.

સમસ્ત ચોત્રીશ અતિશય૩૫ મોટી સંપત્તિવાળા, પ્રશંસા કરવા યોગ્ય, અને ત્રણ લોકના જીવોએ પૂજેલા એવા શ્રી શાંતિનાથને વારંવાર નમસ્કાર થાઓ. ૬

સર્વ દેવતાઓના સમૂહ સહિત એવા તેમના સ્વામી ચોસઠ ઇંદ્રોથી પૂજાએલા, દેવતાઓથી પણ નહિ જિતાએલા, અને

ત્રણ ભુવનના લોકોનું પાલન કરવામા સાવધાન એવા ક્ષીશાતિ-
નાથને નિરતર નમસ્કાર થાઓ ૪

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

તસ્મૈ, સતત, પાલન, ભુવન, સંપૂર્ણતાય, સસમૂહ, શાં-
તિદેવાય, ચ, ત્રૈલોક્ય, સમન્વિતાય, અતિશેષક.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

નમસ્કાર થાઓ, અતિશય સાવધાન એવા, લોકોનું, દેવ-
તાઓથી પણ નહિ છતાએલા, તેમના સ્વામી—ચોસઠ ઇંદ્રોથી,
સર્વ દેવતાઓના, વારવાર નમસ્કાર થાઓ, પૂજેલા, પ્રશસા
કરવા થોડ્ય, મોટી સંપત્તિએ, સર્વ

મુલપાઠ ૮૩ મો.

છણશાંતિસ્તવ ખાગ ૩ જો.

સર્વદુરિતોષનાશન, કરાય સર્વાશિવપ્રમથનાય । દુષ્ટ-
ગ્રહભૂતાપિશાચ, જ્ઞાકિનીનાં પ્રમથનાય ॥ ૫ ॥

સર્વસ્યાપિ ચ સંઘસ્ય, મદ્રકલ્યાણમંગલપ્રદદે ।
સાધૂનાં ચ સદા શિવ, સુતુષ્ટિપુષ્ટિપ્રદે જીયાત્ ॥ ૮ ॥

શબ્દાર્થ.

ભવતુ થાઓ.	નમઃ નમસ્કાર.
તે તમેને.	મગ્નવતિ હે ભગવતિ.
વિજયે વિજયાદેવી.	સુજયે સ રા જયવાળી.
પરામરૈઃ ખીન્ન દેવોથી.	અજિતે નહિ છતાએલી.
અપરાજિતે કોઈ કોઈએ પરાભવ નહિ પામેલી.	જગત્યાં પૃથ્વીનાં મધ્યે જયતિ જય પામે છે
શ્ચિતિ એમ સ્તુતિ કરવાથી.	જયાવહે સ્તુતિ કરતારને જય આપનાર.
ભવતિ તમે.	સર્વસ્ય બધા.
અપિ પણ.	સંઘસ્ય સંઘને.
મદ્ર સુખ.	કલ્યાણ ઉપદ્રવ રહિતપણું.
મંગલ મંગળને.	પ્રદદે આપનારી.
સાધૂનાં સાધુઓને.	ચ અને.
સદા નિરંતર.	શિવ નિરૂપદ્રવપણું.
સુતુષ્ટિ ચિત્તની શાંતિ.	પુષ્ટિ ધર્મની વૃદ્ધિને.
પ્રદે આપનારી.	જીયાત્ જય પામે.

માવાર્થ.

સારા જયવાળી, ખીન્ન દેવોથી નહિ છતાએલી, કોઈ

ઠેકાણે પરાશવ નહિ પામેલી, હે ભગવતિ વિજયા ! તમને
પૃથ્વીને વિષે જયવાના વર્તો, એમ સ્તુતિ કરતા સ્તુતિ કરના-
રને જયની આપનારી થાય છે એવા હે દેવી ! તમોને નમ-
સ્કાર થાઓ ૭

સર્વ એવા પણ સઘને સુખ, નિરૂપદ્રવપણ, અને મં-
ગળને આપનારી હે દેવી ! અને મોક્ષને સઘનારા સાધુઓને
નિરંતર નિરૂપદ્રવપણ, ચિત્તની શાંતિ, અને ધર્મની વૃદ્ધિ આ-
પનારી હે દેવી ! તમે જયવંતા હો ૮

નીચેના મૂળ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

લીલાત્, પુટિ, શિવ, ચ, મદદે, કલ્યાણ,
સંઘસ્ય, સર્વસ્ય, જગત્કહે, જયતિ, અરાજિતે, પરામરેઃ,
વિજયે, તે, મયલુ.

નીચેના મૂળ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થના કહો.

આપનારી, ચિત્તની શાંતિ, નિરંતર, સાધુઓને, મંગળને,
સુખ, પણ, તમે, એમ સ્તુતિ કરવાથી, પૃથ્વીને વિષે, નહિ
જિતાએલી, માગ જયવાળી, હે ભગવતી, નમસ્કાર.

મુખપાઠ ૮૫ મો.

લઘુશાંતિસ્તવ ભાગ ૫ મો.

ભવ્યાનાં કૃતસિદ્ધે, નિર્વૃત્તિ નિર્વાણજનનિ સત્વાનામ્ ।
અભયપ્રદાનનિરતે, નમોઽસ્તુ સ્વસ્તિપ્રદે તુમ્યમ્ ॥ ૯ ॥
મક્તાનાં જંતુનાં, શુભાવહે નિત્યમુચ્યતે દેવિ ।
સમ્યગ્દ્રષ્ટિનાં ધૃતિ, રતિમતિબુદ્ધિપ્રદાનાય ॥ ૧૦ ॥

શબ્દાર્થ.

ભવ્યાનાં લવ્ય પ્રાણીઓને.
નિર્વૃત્તિ ચિત્તની સમાધિ.
જનનિ ઉત્પન્ન કરનારી.
અભયપ્રદાન અણય આપનામાં.
નમ નમસ્કાર.
સ્વસ્તિપ્રદે કલ્યાણને આપનારી.
મક્તાનાં ભંકત.
શુભાવહે કલ્યાણ કરનારી.
ઉચ્યતે તત્પર.
સમ્યગ્દ્રષ્ટિનાં સમ્યગ્દ્રષ્ટિ જીવોને.
રતિ પ્રીતિ.
બુદ્ધિ બુદ્ધિ.

કૃતસિદ્ધે સિદ્ધિ કરનારા.
નિર્વાણ મોક્ષ.
સત્વાનાં લવ્ય જીવોને.
નિરતે તત્પર.
અસ્તુ હો.
તુમ્યમ્ તને.
જંતુનાં જીવોને,
નિત્ય નિરંતર.
દેવિ હે દેવી.
ધૃતિ ધીરજ.
મતિ મતિ.
પ્રદાનાય આપવાને.

ભાવાર્થ.

લગ્ય હવેના કાર્યની મિદ્ધિ કરનારી, તથા લગ્ય પ્રાણીઓને ચિત્ત મમાધિ અને મોક્ષ ઉત્પન્ન કરનારી, અભયદાન કરવામા તત્પર રહેનારી, અને કંઠ્યાણુ આપનારી હે દેવી ! તમને નમસ્કાર હો ૯

હે દેવી ! તમે ભક્ત હવેને કંઠ્યાણુ કરનારા, અને મ-મ્યગ્ દ્રષ્ટિ હવેને ધીરજ, પ્રીતિ, ભતિ અને બુદ્ધિ આપવાને નિરંતર તત્પર રહેનારા છો ૧૦

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

મદાનાય, રતિ, સમ્યગ્દ્રષ્ટીનાં, ઉગ્રતે, શુભાગ્રહે,
મક્તાનાં, સ્વસ્તિમદે, નમઃ, અમયમદાન, જનનિ, નિર્ઘ્નિ,
મહ્યાના

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

મનિ, ધીરજ, હે દેવી, નિરંતર, હવેને, તમે, હો, ત-
ત્પર, લગ્ય હવેને, મોક્ષ, મિદ્ધિ કરનારા

મુખપાઠ ૮૬ મો.

લઘુશાંતિસ્તવ આગ ૬ ટો.

જિનશાસનનિરતાનાં, શાંતિનતાનાં ચ જગતિ જનતાનાય ।
 શ્રીસંપત્કીર્તિયશો, વર્દિનિ જયદેવિ વિજયસ્વ ॥ ૧૧ ॥
 સલિલાનલ વિષવિષધર, દુષ્ટગ્રહરાજરોગરણભયતઃ ।
 રાક્ષસરિપુગણમારી, ચૌરેતિશ્વાપદાદિભ્યઃ ॥ ૧૨ ॥

શબ્દાર્થ.

જિન શાસન જિન શાસનમાં.

શાંતિ શાંતિનાથને.

ચ અને.

જનતાનાં જન સમુદાયને.

સંપત્ સંપત્તિ.

યજ્ઞઃ યજ્ઞને.

જયદેવિ હે જયાદેવી.

સલિલ જળ.

વિષ ઝેર.

દુષ્ટગ્રહ નહારા ગ્રહ.

રણ લડાઈના.

રાક્ષસ રાક્ષસ.

નિરતાનાં તત્પર એવા.

નતાનાં નમસ્કાર કરનારા.

જગતિ જગતમાં.

શ્રી લક્ષ્મી.

કીર્તિ કીર્તિ.

વર્દિનિ વધારનારી.

વિજયસ્વ તમે વિજય પામો.

અનલ અગ્નિ.

વિષધર સર્પ.

રાજરોગ મોટા રાજરોગ.

ભયતઃ લયથી.

રિપુગણ શત્રુઓનો સમૂહ.

મારી મગ્ધી
ઇતિ સાત ધતિ

ચૌર ચોર
શ્વાપદાદિભ્ય શાડી ખાનારા પ્રાણી
વિગેરથી

ભાવાર્થ.

આ જગતની અદર જિન શાસનને વિષે તત્પર, અને શ્રી શાંતિનાથને નમસ્કાર કરનારા એવા જનસમુદાયને લક્ષ્મી, સપત્તિ, કીર્તિ, અને યશને વધારનારી હે જયાદેવી ! તમે વિજય પામે ૧૧

જલ, અગ્નિ, સર્પ, ઝેર, આકે ગ્રહ, મોટા રાજરોગ, અને લડાઇના લયથી તથા રાક્ષસ, શત્રુઓનો સમૂહ, મરકી, ચોર, સાત ધતિ, અને ફાડી ખાનારા પ્રાણીઓથી ૧૨

નીચેના મૂળ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

શ્વાપદાદિભ્યઃ, ચૌર, રિપુગણ, ભયતઃ, રાજરોગ, વિપધર, અનલ, વિજયસ્વ, વર્દિનિ, કીર્તિ, શ્રી, જગતિ, નતાનાં, નિરતાનામ્.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂળ શબ્દો કહો.

સાત ધતિ, મરકી, ગક્ષમ, લડાઇનો, નહારા શબ્દ, ગેર,

જળ, હે જગ્યાદેવી, યશને, સંપત્તિ, જનસમુદાયને, અને, શાં-
તિનાથને, જિન શાસનમાં.

મુસ્વપાઠ ૮૭ મો.

લઘુશાંતિસ્તવ ખાગ ૭ મો.

અથ રક્ષ રક્ષ મુશિવં, કુરુ કુરુ શાંતિં ચ કુરુ કુરુ સદેતિ ।

તુષ્ટિં કુરુ કુરુ પુષ્ટિં, કુરુ કુરુ સ્વસ્તિં ચ કુરુ કુરુ ત્વમ્

॥ ૧૩ ॥

અગદાતિ લુગવતિ શિવશાંતિ, તુષ્ટિ પુષ્ટિ સ્વસ્તીહ કુરુકુરુ જનાનામ્ ।

ઓમિતિ નમો નમો હ્રાં હ્રીં હ્રૂં હ્રઃ યઃ ક્ષઃ હ્રીં કુદ્ કુદ્ સ્વાહા

॥ ૧૪ ॥

શાબ્દાર્થ.

અથ હવે

મુશિવં અતિશય નિરૂપદ્રવપણું.

શાંતિં શાંતિને.

કુરુ કુરુ કરો કરો

તુષ્ટિં તુષ્ટિ-સ તોપને.

પુષ્ટિં પુષ્ટિને.

સ્વસ્તિં ચ કલ્યાણને.

રક્ષ રક્ષ રક્ષણુ કરો રક્ષણુ કરો.

કુરુ કુરુ કરો કરો.

ચ અને.

સદેતિ નિરંતર એવી રીતે.

કુરુ કુરુ કરો કરો.

કુરુ કુરુ કરો કરો.

કુરુ કુરુ કરો કરો.

ત તમે	ભગવતિ હે ભગવતિ
ગુણવતિહે ગુણનામી	શિવગાંતિ હે શિવગાતિરૂપ
તુષ્ટિ તુષ્ટિ	પુષ્ટિ પુષ્ટિ
સ્વસ્તિ કલ્યાણ	ઇહ આલોડમા
કુરુ કુરુ કરૌ કરૌ	ઓમિતિ જ્યોતિ સ્વરપિણી
નમો નમો નમસ્કાર થાઓ નમસ્કાર થાઓ	

ભાવાર્થ.

હવે રક્ષણ કર, રક્ષણ કર, અતિશય નિરૂપદ્રવ્યપણુ કર,
વળી શાંતિદર, અને નિરતર, એજ પ્રમાણે કર, તુષ્ટિ, પુષ્ટિ
અને કલ્યાણુ કર, કર ૧૩

હે ભગવતિ ! હે ગુણવતિ ! હે શિવશાંતિરૂપ ! તુ મનુ-
ષ્યોને તુષ્ટિ, પુષ્ટિ અને કલ્યાણુ કર હે જ્યોતિ સ્વરપિણી દેવી !
તમને નમસ્કાર થાઓ, નમસ્કાર થાઓ ૧૪

નીચેના મૂળ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો

નમો નમો, ઇહ, પુષ્ટિ, શિવશાંતિ, ભગવતિ, કુરુ
કુરુ, સદેતિ, રક્ષ રક્ષ

હો હી હૂ હ ય છ હી કુર્ કુર્ સ્વાહા—

આ સર્વ મનાક્ષર છે, તેમા પ્રથમના સાત શાંતિ મનના બીજ
છે, અને બાકીના ત્રણ નિમ્નના વિનાશ કરનારા મનબીજ છે

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂળ શબ્દો કહો.

જ્યોતિ સ્વરૂપિણી, હે ગુણવાળી ! તમે, કલ્યાણને, પુ-
ષ્ટિને, તુષ્ટિ—સંતોષને, શાંતિને, અતિશય નિરૂપદ્રવપાણું, હવે.

મુખપાઠ ૮૮ મો.

લઘુ શાંતિસ્તવ ભાગ ૮ મો.

एवं यन्नामाक्षर, पुरस्सरं संस्तुता जयादेवी ।
कुरुते शान्तिं* नमतां, नमो नमः शान्तये तस्मै ॥१५॥
इति पूर्वसूरिदर्शित, मंत्रपदविदर्भितः स्तवः शान्तेः ।
सलिलादिभयविनाशी, शान्त्यादिकरश्च भक्तिमताम् ॥१६॥

શબ્દાર્થ.

एवं એવી રીતે.

पुरस्सरं મંત્રપૂર્વક.

जया देवी જયા દેવી.

शान्तिं શાંતિને.

यन्नामाक्षर જેના નામના અક્ષરોના.

संस्तुता સ્તુતિ કરેલી.

कुरुते કરે છે.

नमतां નમસ્કાર કરનારાને.

* “ કુરુતે શાંતિ નિમિત્ત ” એવો પણ પાઠ છે, તે પાઠે “ શાં-
તિની હેતુરૂપ થાય છે, એવો અર્થ થાય.

નમો નમ વાર વાર નમસ્કાર થાઓ	શાંતયે શાંતિનાથને
તસ્મૈ તે	શંતિ એ પ્રમાણે
પૂર્વમૂર્તિ પૂવાચાર્યાઓ	દર્શિત બતાવેલા
મન્ત્રપદ મંત્રના પદથી	વિદર્ભિત ગાભિન એવું
સ્તવ સ્તવન	શાંતે શાંતિનાથનું
સલિલાદિ જળ વિગેરેના	મય વિનાશી બધને નાશ કરનાર
શાસ્ત્રાદિકર શાંતિ વિગેરેને કરનાર	ચ અને
ભક્તિમતામ્ ભક્તિ કરનારાં મનુષ્યોને	

ભાવાર્થ.

એ પ્રમાણે જેના નામના અક્ષરના મન્ત્રપૂર્વક સ્તુતિ કરેલી જ્યાં નામની દેવી શ્રી શાંતિનાથ પ્રભુને નમસ્કાર કરનારાઓને શાંતિ કરે છે, તે શાંતિનાથને વાર વાર નમસ્કાર થાઓ ૧૫

એ પ્રમાણે પૂર્વાચાર્યે બતાવેલા મન્ત્રના પદથી ગર્ભિત, એવું શ્રી શાંતિનાથનું સ્તવન જળ વિગેરેના બધને નાશ કરનાર છે, અને ભક્તિ કરનારા મનુષ્યોને શાંતિ વિગેરે સુખને આપનાર છે ૧૬

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ કહો.

ભક્તિમતામ્, શાસ્ત્રાદિકરઃ, સલિલાદિ, સ્તવઃ, મન્ત્ર-
પદ. પૂર્વમૂર્તિ, તસ્મૈ, નમો નમઃ, શાંતિ, જયાદેવી, પુર-
સ્સર, ણ્વ

ત્રીચેના ગુજરાતી અર્ધના મૂળ શબ્દો કહો.

અને, જળ વિગેરેના, સ્તવન, મંત્રના પદ્ધતી, પૂર્વાચાર્યોએ,
તે, વારંવાર નમસ્કાર થાઓ, શાંતિને, જ્યાદેવી, મંત્રપૂર્વક,
એવી રીતે.

મુખપાઠ ૮૧ મો.

લઘુશાંતિસ્તવ ભાગ ૧ મો.

યશ્વૈનં પઠતિ સદાં, શ્રુણોતિ ભાવયતિ વા યથાયોગ્યમ્ ।
સ* હિ શાંતિપદં યાયાત્, સૂરિશ્રીમાનદેવશ્ચ ॥ ૧૭ ॥

શબ્દાર્થ.

ય: જો.	ત્વં નિશ્ચયે.
એનં આ સ્તવનને.	પઠતિ ભણે છે.
સદા હમેશાં.	શ્રુણોતિ સાંભળે છે.
ભાવયતિ મનમાં સ્મરે છે.	વા અથવા.
યથાયોગ્ય સાવધાન યોગ રાખીને.	સ તે.

* “ શિવ શાંતિપદં યાયાત્ ” એવો પણ પાઠ છે, તે પાઠે “કલ્યાણ
અને શાંતિનું સ્થાન પામે, ” એવો અર્થ થાય છે.

હિ અનસ્થ
યાયાત્ પામે
ચ પશુ

શાંતિપદ શાંતિના સ્થાનને.
સૂરિ શ્રી માનદેવ શ્રી માનદેવસૂરિ

ભાવાર્થ.

જે માણસ આ સ્તવનને હુમેશાં લણે છે, સાવધાન થોગ
રાખીને સાંભળે છે, અથવા મનમાં સ્મરે છે, તે માણસ અવશ્ય
શાંતિપદ પામે શ્રીમાનદેવસૂરિ પણ તે પદ પામે ૧૭

નીચેના મૂલ શબ્દોનો ગુજરાતી અર્થ કહો.

ચ, યાયાત્, હિ, યથાયોગ્યં, ભાવયતિ, સદા,
એનં, યાઃ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

શ્રીમાનદેવસૂરિ, શાંતિના સ્થાનને, તે, અથવા, સાંભળે
છે, લણે છે, નિઃચે

મુખપાઠ ૧૦ મો.

લઘુશાંતિસ્તવ ભાગ ૧૦ મો.

અપમર્ગાઃ ક્ષય યાંતિ, ઝિઘ્રન્તે વિગ્રવહ્નયઃ ।

મનઃ પ્રસન્નતામોતિ, પૂજ્યમાને ત્રિનેશ્વરે ॥ ૧૮ ॥

સર્વ મંગલમાંગલ્યં, સર્વકલ્યાણકારણમ્ ।

પ્રધાનં સર્વધર્માણાં, જૈનં જયતિ શાસનમ્ ॥ ૧૯ ॥

શબ્દાર્થ.

ઉપસર્ગોઃ ઉપસર્ગો.

ચાંતિ પામે છે.

તિગ્ર વિમરૂપ.

મન. મન.

જનિ પામે છે.

જિતેશ્વરે જિતેશ્વરનું.

મંગલ મંગલિદ્ધમાં.

સર્વ સર્વ.

કારણ કારણરૂપ.

સર્વ ધર્મોણાં સર્વ ધર્મોમાં.

જયતિ જય પામે છે.

દાયં ક્ષયને.

હિચન્તે છેદાય છે.

વાતયઃ વેલાઓ.

પ્રસન્નતાં પ્રસન્નપણાને.

પૂજ્યમાને પૂજન કરતાં.

સર્વં બધા.

માંગલ્યં મંગળરૂપ.

કલ્યાણ કલ્યાણોનું.

પ્રધાનં શ્રેષ્ઠ.

જૈનં જિતનું.

શાસનમ્ શાસન.

ભાવાર્થ.

જિતેશ્વરનું પૂજન કરતાં ઉપસર્ગો દાય પામે છે, વિમરૂપ કલ્યાણો છેદાય છે, અને મન પ્રસન્નપણાને પામે છે. ૧૮

બધાં મંગલિદ્ધમાં મંગળરૂપ, સર્વ કલ્યાણોનું કારણરૂપ, અને સર્વ ધર્મોમાં શ્રેષ્ઠ, એવું જૈન શાસન જય પામે છે. ૧૯

નીચેના મૂલ શબ્દોના ગુજરાતી અર્થના કહો.

શાસનમ્, જૈનં, પ્રધાનં, કલ્યાણ, સર્વ, મંગલ,
જિનેશ્વરે, ઇતિ, મનઃ, વિદ્મ, યાંતિ, ઉપસર્ગાઃ.

નીચેના ગુજરાતી અર્થના મૂલ શબ્દો કહો.

જય પામે છે, ધર્મોભા, કારણરૂપ, સર્વ, મ ગણિકમા, મ-
ગણરૂપ, ખધા, પૂજન કરતા, અસન્નપણાને, વેલાઓ, છેદાય
છે, ક્ષયને

બોધપાઠ ૧૬ મો.

ઐ ખમાસમણ આખ્યા પછી સજ્જાયનો આદેશ માગવામા
આવે છે, અને સજ્જાય કહ્યા પછી એક નવકાર ગણાય છે, તે
પછી ચાર લોગસ્સનો સ પૂણ, અથવા સોળ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ
કરી વડીલે, અથવા પોતે પારી “ નમોઽર્હત્ ” કહી લઘુ શા-
તિનો પાઠ લણાય છે, તે પાઠમા શાતિનાથનુ સ્તવન આવે છે,
તે પછી પ્રગટ લોગસ્સ કહીને “ ઇરિયાવહી, તસ્સઉત્તરી ”ના
પાઠ લણી એક લોગસ્સ અથવા ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ
કરી, પારી ફરીવાર પ્રગટ લોગસ્સ કહેવામા આવે છે, તે પછી
ચઉક્કસાય, નમુત્થણ, જાવતિ, ઉવમગ્ગહર અને જયવીય
ગય કહી મુહુપત્તિ પડીલેહવામા આવે છે, અને તે પછી
સામાયિક પારી દેવસિ પ્રતિક્રમણ સમાપ્ત કરવામા આવે છે

અહીં જો સ્થાપના થાપી હોય, તો એક નવકાર ગણીને ઉઠાય છે.

સાધુ અથવા સાધ્વી, અને શ્રાવક અથવા શ્રાવિકાએ કેઇ પણ સ્થાનકે મનને ન ફેરવતાં, એટલે સ્થિર મનવાળા થઇને જિનવચન, અને ધર્મરાગને વિષે રક્ત થઇ ઉભયકાળ આવશ્યક ક્રિયા કરવી જોઇએ. આ પ્રમાણે હુમેશાં આવશ્યક ક્રિયા કરવાથી ભવ્ય પ્રાણી આ સંસાર સમુદ્રના પારને પામે છે.

સારાંશ પ્રશ્નો.

૧ સર્જાયનો આદેશ ક્યારે માગવામાં આવે છે ? ૨ સંભાય કહ્યા પછી શું ગણાય છે ? ૩ લઘુ શાંતિનો પાઠ શું કહીને લણાય છે ? ૪ લઘુ શાંતિના પાઠમાં 'શેનુ' સ્તવન આવે છે ? ૫ લઘુ શાંતિના પાઠ પછી શું શું કહેવામાં આવે છે ? ૬ તે પછી કેવો અને કેટલા નવકારનો કાઉત્સગ્ગ કરવામાં આવે છે ? ૭ તે કાઉત્સગ્ગ પાંચ પછી શું કહેવામાં આવે છે ? ૮ તે પછી શું શું કહીને મુહુપત્તિ પડીલેલુવામાં આવે છે ? ૯ તે પછી શું કરીને દેવસિ પ્રતિક્રમણ સમાપ્ત કરવામાં આવે છે ? ૧૦ સ્થાપના થાપી હોય, તો શું કરાય છે ? ૧૧ આવશ્યકક્રિયા કેવી રીતે કરવી જોઇએ ? ૧૨ હુમેશાં આવશ્યક ક્રિયા કરવાથી શું થાય છે ?

॥ પૂર્વાર્દ્ધ સમાપ્ત. ॥